

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Postavení pivovarské společnosti „Rodinný pivovar

Bernard a.s.“ na trhu

Bc. Veronika Kuželová

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Veronika Kuželová

Provoz a ekonomika

Název práce

Postavení pivovarské společnosti "Rodinný pivovar Bernard a.s." na trhu

Název anglicky

The Position of Brewing Company "Rodinný pivovar Bernard a.s." on the Market

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zhodnocení postavení společnosti Rodinný pivovar BERNARD a.s. na trhu a ekonomické zhodnocení společnosti.

Metodika

- studium dokumentů
- metody finanční analýzy
- vybrané indexy koncentrace trhu

Doporučený rozsah práce

70 – 90 stránek

Klíčová slova

trh, konkurence, pivo, Bernard, pivovarství, finanční analýza

Doporučené zdroje informací

HASÍK, T. Svět piva a piva světa. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 125 s. ISBN 978-80-247-4648-7.

CHLÁDEK, L. *Pivovarnictví*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1616-9.

KRATOCHVÍLE, A. Pivovarství českých zemí v proměnách 20. století. 1. vyd. Praha: Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, 2005, 265 s. ISBN 80-865-7616-7.

SEDLÁČEK, J. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1830-6.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 ZS – PEF (únor 2020)

Vedoucí práce

Ing. Helena Řezbová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 13. 11. 2019

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 11. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 11. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Postavení pivovarské společnosti Rodinný pivovar Bernard a.s. na trhu" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.11.2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Heleně Řezbové, Ph.D., vedoucí mé diplomové práce, za odborné vedení, vstřícnost, trpělivost a cenné rady, které mi pomohly při jejím vypracování. Také bych chtěla poděkovat Ing. Martině Ferencové, za její ochotu poskytnout potřebná data Českého svazu pivovarů a sladoven o českém trhu s pivem, bez kterých by tato práce nemohla vzniknout.

Postavení pivovarské společnosti „Rodinný pivovar Bernard a.s.“ na trhu

Souhrn

Diplomová práce se zabývá hodnocením postavení společnosti Rodinný pivovar Bernard na trhu s pivem v České republice. Využita byla data v časovém intervalu od roku 2012 do roku 2017. Část teoretická se věnuje popisu výroby piva, historii pivovarnictví a také surovinám, které jsou při výrobě potřeba. Je zde také zmíněna problematika spotřební daně a aktuální vývoj trhu s pivem. V této části práce je představena hlavní hodnocená společnost Rodinný pivovar Bernard, včetně jejího nadnárodního vlastníka, kterým je společnost Duvel Moortgat. Ke srovnání bylo vybráno 6 subjektů: Plzeňský Prazdroj, Pivovary Staropramen, Budějovický Budvar, Heineken ČR, Pivovar Svijany a Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod. Také tyto společnosti byly ve stručnosti představeny.

Praktická část diplomové práce se zabývá samotným hodnocením společností. Nejprve byly společnosti porovnávány z hlediska vybraných finančních ukazatelů. Následně byly společnosti porovnány z hlediska jejich podílu na trhu a na exportu České republiky. Poté byla zkoumána a porovnávána produktová portfolia vybraných společností.

V závěrečné části byly shrnuty výsledky analýz a poznatky z výpočtů.

Klíčová slova: pivo, pivovar, pivovarství, finanční analýza, produkce piva, export piva, konkurence, Rodinný pivovar Bernard, Plzeňský Prazdroj, Pivovary Staropramen, Budějovický Budvar, Pivovar Svijany, Heineken ČR, Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod

The Position of Brewing Company “Rodinný pivovar Bernard a.s.” on the Market

Summary

The focus of the thesis is the evaluation of the Family brewery Bernard status on the beer market in Czech Republic. The data were collected in time interval between years 2012 and 2017. The theoretical part is devoted to the description of beer production and to the history of brewing. It also focuses on the ingredients needed for the beer production. There is also mentioned the excise tax issue and the current development of the beer market. In this part of the thesis, the main evaluated company Family brewery Bernard is introduced, including its multinational owner Duvel Moortgat. Six subjects were chosen for the comparison: Plzeňský Prazdroj, Staropramen Breweries, Budweiser Budvar, Heineken Czech Republic, Svijany Brewery and Burgess Brewery Havlickuv Brod. Also these companies were briefly introduced.

The empirical part of the thesis deals with the evaluation of the companies themselves. First, the companies were compared in terms of selected financial indicators. Then the companies were compared in terms of their market share and export from the Czech Republic. Afterwards the product portfolios of selected companies were examined and compared.

The final part summarizes the results of the analyzes and the findings from the calculations.

Keywords: beer, brewery, brewing industry, financial analysis, beer production, beer export, competition, Rodinný pivovar Bernard, Plzeňský Prazdroj, Pivovary Staropramen, Budějovický Budvar, Pivovar Svijany, Heineken ČR, Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod

Obsah

1 Úvod.....	14
2 Cíl práce a metodika	15
2.1 Cíl práce	15
2.2 Zdroje dat a informací	15
2.3 Metody využití při analýze	16
2.3.1 Poměrové ukazatele	16
2.3.2 Indexy koncentrace trhu.....	17
3 Teoretická východiska	18
3.1 Finanční analýza.....	18
3.1.1 Finanční analýza	18
3.1.2 Zdroje pro finanční analýzu.....	18
3.1.3 Metody a ukazatele finanční analýzy.....	20
3.1.4 Vzorce finanční analýzy	22
3.1.5 Indexy koncentrace trhu.....	29
3.2 Pivovarnictví	30
3.2.1 Pivo	30
3.2.2 Legislativa.....	30
3.2.3 Historie pivovarnictví ve světě	30
3.2.4 Historie pivovarnictví v Čechách	32
3.2.5 Suroviny.....	35
3.2.6 Proces výroby piva.....	38
3.2.7 Český trh s hlavními surovinami v současnosti.....	41
3.2.8 Vývoj výstavu ČR.....	44
3.2.9 Vývoj exportu ČR.....	45
3.2.10 Spotřební daň na pivo	46
3.3 Rodinný pivovar Bernard a.s.....	48
3.3.1 Základní údaje o společnosti.....	48
3.3.2 Sortiment.....	48
3.3.3 Historie společnosti.....	49
3.3.4 Ocenění pivovaru	50
3.3.5 Duvel Moortgat.....	52
4 Praktická část	55
4.1 Charakteristika hodnocených společností	55
4.1.1 Plzeňský Prazdroj a.s.	55
4.1.2 Pivovary Staropramen a.s.	56

4.1.3	Heineken Česká republika n.p.	56
4.1.4	Budějovický Budvar a.s.	56
4.1.5	Pivovar Svijany a.s.	57
4.1.6	Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod a.s.	57
4.2	Porovnání vybraných poměrových ukazatelů	57
4.2.1	Rentabilita	58
4.2.2	Aktivita	60
4.2.3	Zadluženost	62
4.2.4	Likvidita	63
4.3	Indexy koncentrace trhu	64
4.4	Porovnání postavení vybraných pivovarů	66
4.4.1	Porovnání výstavu vybraných pivovarů	66
4.4.2	Porovnání exportu vybraných pivovarů	68
4.4.3	Rozdělení produkce vybraných pivovarů dle obalů	71
4.4.4	Rozdělení produkce vybraných pivovarů dle barvy piva	85
4.4.5	Rozdělení produkce vybraných pivovarů dle skupiny piva	93
4.4.6	Výstav a export nápojů na bázi piva	104
5	Závěr.....	106
6	Seznam použitých zdrojů	110
7	Přílohy	115

Seznam obrázků, grafů a tabulek

Obrázek 1: Mapa chmelařských oblastí v ČR	41
Obrázek 2: Pivovary spadající pod Duvel Moortgat v Evropě	53
Obrázek 3: Pivovary spadající pod Duvel Moortgat v USA	54
Graf 1: Výroba sladu podle druhu v roce 2017	43
Graf 2: Produkce sladovny Rajhrad	44
Graf 3: Výstav piva v ČR	44
Graf 4: Export piva ČR	45
Graf 5: Podíl výstavu jednotlivých pivovarů na celkovém výstavu ČR	67
Graf 6: Podíl exportu jednotlivých pivovarů na celkovém export ČR	69
Graf 7: Podíl exportu na výstavu jednotlivých pivovarů	70
Graf 8: Vlastní podíl na výstavu – cisterny	71
Graf 9: Podíl na vzorku – cisterny	72
Graf 10: Vlastní podíl na výstavu – sudy	73
Graf 11: Podíl na vzorku – sudy	75
Graf 12: Vlastní podíl na výstavu – minisoudky	76
Graf 13: Podíl na vzorku – minisoudky	77
Graf 14: Vlastní podíl na výstavu – lahve	78
Graf 15: Podíl na vzorku – lahve	79
Graf 16: Vlastní podíl na výstavu – PET lahve	80
Graf 17: Podíl na vzorku – PET lahve	82
Graf 18: Vlastní podíl na výstavu – plechovky	83
Graf 19: Podíl na vzorku – plechovky	84
Graf 20: Vlastní podíl na výstavu – světlá piva	85
Graf 21: Podíl na vzorku – světlá piva	87
Graf 22: Vlastní podíl na výstavu – tmavá piva	88
Graf 23: Podíl na vzorku – tmavá piva	90
Graf 24: Vlastní podíl na výstavu – řezaná piva	90
Graf 25: Podíl na vzorku – řezaná piva	92
Graf 26: Vlastní podíl na výstavu – výčepní piva	93
Graf 27: Podíl na vzorku – výčepní piva	95

Graf 28: Vlastní podíl na výstavu – ležáky.....	96
Graf 29: Podíl na vzorku – ležáky	97
Graf 30: Vlastní podíl na výstavu – speciální piva.....	98
Graf 31: Podíl na vzorku – speciální piva.....	100
Graf 32: Vlastní podíl na výstavu – nealkoholická piva.....	101
Graf 33: Podíl na vzorku – nealkoholická piva	102
Tabulka 1: Vzorce pro výpočet rentability	16
Tabulka 2: Vzorce pro výpočet aktivity	16
Tabulka 3: Vzorce pro výpočet likvidity	17
Tabulka 4: Vzorce pro výpočet likvidity	17
Tabulka 5: Vývoj pěstitelské plochy chmelnic a jejich výnosu v ČR (2012–2018).....	42
Tabulka 6: Produkce a export sladu ČR	42
Tabulka 7: Vývoj spotřební daně.....	46
Tabulka 8: Daňová sazba dle výstavu.....	47
Tabulka 9: Sortiment Bernard.....	49
Tabulka 10: Rentabilita celkového kapitálu	58
Tabulka 11: Rentabilita vlastního kapitálu	58
Tabulka 12: Rentabilita tržeb.....	59
Tabulka 13: Obrat aktiv	60
Tabulka 14: Obrat zásob	61
Tabulka 15: Celková zadluženost	62
Tabulka 16: Běžná likvidita.....	63
Tabulka 17: Indexy koncentrace trhu	65
Tabulka 18: Výstav pivovarů za rok (milion hl).....	66
Tabulka 19: Export pivovarů za rok (tis. hl).....	68
Tabulka 20: Podíl na produkci cisteren v ČR 2012 a 2017	72
Tabulka 21: Podíl na produkci sudů v ČR 2012 a 2017	74
Tabulka 22: Podíl na produkci minisoudků v ČR v roce 2012 a 2017.....	76
Tabulka 23: Podíl na produkci lahví v ČR v roce 2012 a 2017.....	79
Tabulka 24: Podíl na produkci PET lahví v ČR v roce 2012 a 2017.....	81
Tabulka 25: Podíl na produkci plechovek v ČR 2012 a 2017	84

Tabulka 26: Podíl na produkci světlých piv v ČR 2012 a 2017	86
Tabulka 27: Podíl na produkci tmavých piv v ČR 2012 a 2017	89
Tabulka 28: Podíl na produkci řezaných piv v ČR 2012 a 2017	91
Tabulka 29: Podíl na produkci výčepní piv v ČR 2012 a 2017	94
Tabulka 30: Podíl na produkci ležáků v ČR 2012 a 2017	97
Tabulka 31: Podíl na produkci speciálních piv v ČR 2012 a 2017.....	99
Tabulka 32: Podíl na produkci nealkoholických piv v ČR 2012 a 2017	102
Tabulka 33: Produkce podle podskupin a označení v hl (2015).....	103
Tabulka 34: Produkce podle podskupin a označení v hl (2017).....	103
Tabulka 35: Výstav a export nápojů na bázi piva (2015).....	104
Tabulka 36: Výstav a export nápojů na bázi piva (2017).....	105

Seznam příloh

Příloha 1: Rodinný pivovar Bernard: Rozvaha – aktiva (tis. Kč).....	115
Příloha 2: Rodinný pivovar Bernard: Rozvaha – pasiva (tis. Kč)	116
Příloha 3: Rodinný pivovar Bernard: Výkaz zisku a ztrát (tis. Kč).....	117
Příloha 4: Budějovický Budvar: Rozvaha – aktiva (tis. Kč).....	118
Příloha 5: Budějovický Budvar: Rozvaha – pasiva (tis. Kč)	119
Příloha 6: Budějovický Budvar: Výkaz zisku a ztrát 2013-2014 (tis. Kč)	120
Příloha 7: Budějovický Budvar: Výkaz zisku a ztrát 2015-2017 (tis. Kč)	121
Příloha 8: Heineken ČR: Rozvaha – aktiva (tis. Kč)	122
Příloha 9: Heineken ČR: Rozvaha – pasiva (tis. Kč).....	123
Příloha 10: Heineken ČR: Výkaz zisku a ztrát 2013-2014 (tis. Kč).....	124
Příloha 11: Heineken ČR: Výkaz zisku a ztrát 2015-2017 (tis. Kč).....	125
Příloha 12: Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod: Rozvaha – aktiva (tis. Kč).....	126
Příloha 13 Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod: Rozvaha – pasiva (tis. Kč).....	127
Příloha 14: Měšťanský pivovar Havl. Brod: Výkaz zisku a ztrát 2013-2014 (tis. Kč).....	128
Příloha 15: Měšťanský pivovar Havl. Brod: Výkaz zisku a ztrát 2015-2017 (tis. Kč).....	129
Příloha 16: Pivovary Staropramen: Rozvaha – aktiva (tis. Kč).....	130
Příloha 17: Pivovary Staropramen: Rozvaha – pasiva (tis. Kč)	131
Příloha 18: Pivovary Staropramen: Výkaz zisku a ztrát 2013-2014 (tis. Kč).....	132
Příloha 19: Pivovary Staropramen: Výkaz zisku a ztrát 2015-2017 (tis. Kč).....	133
Příloha 20: Svijany: Rozvaha – aktiva (tis. Kč).....	134
Příloha 21: Svijany: Rozvaha – pasiva (tis. Kč)	135
Příloha 22: Svijany: Výkaz zisku a ztrát 2013-2015 (tis. Kč)	136
Příloha 23: Svijany: Rozvaha – Výkaz zisku a ztrát 2015-2017 (tis. Kč)	137
Příloha 24: Výpočet HHI 2012	138
Příloha 25: Výpočet HHI 2017	138

1 Úvod

Pivovarnictví má ve světě již několik stovek let trvající historii. Během této doby si nápoj zvaný pivo získal nejen své příznivce, ale i odpůrce. V České republice patřilo pivo v minulosti, stejně jako v současnosti, k velmi oblíbeným nápojům. To dokazuje i prvenství České republiky při porovnání zemí ve spotřebě piva na osobu. Za rok 2017 se zde spotřebovalo 138 litrů na osobu, tedy o 37 litrů na osobu více než v Německu, které obsadilo druhé místo (www.brewersofeurope.org).

Česká republika je ve světě výrobou piva známá a Češi bývají často označováni jako národ pivařů. Vaří se zde především piva plzeňského typu. Tento typ je celosvětově nejrozšířenější. Specifickou chuť českého piva, které mají v oblibě nejen čeští, ale i zahraniční spotřebitelé, ovlivňují mimo jiné i kvalitní české suroviny. Především chmel pěstovaný na území České republiky je zařazován mezi nejkvalitnější na světě.

V posledních letech také dochází k rozmachu pivní turistiky. Velké množství pivovarů nabízí zájemcům prohlídky, které jsou velmi oblíbené i mezi zahraničními turisty. Kromě pivovarů lze navštívit také Chmelařské muzeum v Žatci.

V roce 2018 se na území České republiky nacházelo 485 pivovarů. Z toho 45 průmyslových a 440 minipivovarů s výstavem pod 10 000 hl. Především díky velkému množství těchto minipivovarů český trh nabízí rozmanitou nabídku různých druhů piv (www.euro.cz).

Pivovar Bernard se řadí mezi průmyslové pivovary. V roce 2018 dosáhl svého nejvyššího výstavu, vyprodukoval 382 000 hl piva. Oproti roku předchozímu došlo ke zvýšení o 49 000 hl (www.bernard.cz).

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je zhodnocení postavení společnosti Rodinný pivovar BERNARD a.s. na trhu. V teoretické části budou vysvětleny základní pojmy týkající se pivovarnictví a také zde bude představena společnost Bernard.

V praktické části bude pivovar na základně dostupných informací porovnán s konkurenčními pivovary na domácím trhu. Bude zkoumáno jeho postavení na trhu na základě jeho portfolia. Následně bude provedeno zhodnocení finanční situace podniku s využitím metod finanční analýzy. Diplomová práce si klade za cíl potvrdit stále se zvyšující podíl Bernardu na českém trhu s pivem a každoroční zvyšování produkce společnosti.

2.2 Zdroje dat a informací

První část této práce je zaměřena na teoretická východiska. K jejímu zpracování byla využita odborná literatura, která se věnuje výrobě piva a pivovarnictví.

V praktické části bude provedena analýza vybraných poměrových ukazatelů, výpočet bonitních a bankrotních modelů. Získaná data budou následně porovnána s výsledky konkurenčních společností působících na českém trhu. V této diplomové práci budou využita především data, která poskytuje Český svaz pivovarů a sladoven. Pro zhodnocení finanční analýzy budou využity účetní uzávěrky společností, které jsou dostupné na portálu Ministerstva spravedlnosti. Na základě doporučení vedoucí práce byla diplomová práce rozdělena do 5 kapitol: 1. Úvod, 2. Cíl práce a metodika, 3. Teoretická část, 4. Praktická část, 5. Závěr. Představení hlavní hodnocené společnosti je úvodem praktické části. Naopak základní informace o zbývajících hodnocených společnostech byly zařazeny do teoretické části. Z důvodů velkého množství dat byla po dohodě s vedoucím práce teoretická část rozšířena na 36 stran a praktická na 50 stran. Podkladová data využitá pro finanční analýzu byla zařazena do příloh. Pro hodnocení společností z hlediska rozdělení produkce byla využita data Českého svazu pivovarů a sladoven, jejichž obsáhlost bohužel zahrnutí do příloh neumožňuje.

Na konci práce budou vysvětleny pojmy, z nichž některé mohou být veřejnosti neznámé.

2.3 Metody využití při analýze

2.3.1 Poměrové ukazatele

Poměrové ukazatele finanční analýzy charakterizují vztah mezi dvěma či více finančními ukazateli pomocí jejich vzájemného podílu. Tyto ukazatele lze rozdělit do 7 skupin: ukazatele rentability, ukazatele aktivity, ukazatele likvidity, ukazatele zadluženosti, ukazatele tržní hodnoty, provozní (výrobní) ukazatele, ukazatele na bázi finančních toků a cash flow (Sedláček, 2011). V této práci budou využity pouze některé z nich, které jsou blíže popsány níže.

ukazatele rentability – Poměrují zisk s výší zdrojů podniku, kterých bylo využito k jeho dosažení.

Tabulka 1: Vzorce pro výpočet rentability

RENTABILITA	VZOREC	ZDROJ
vlastního kapitálu (ROE)	EAT/vlastní kapitál	Černohorský, 2011
tržeb (ROS)	EAT/tržby	Černohorský, 2011
celkového kapitálu (ROA)	EAT/aktiva celkem	Vochozka, 2011

Zdroj: Černohorský 2011; Vochozka 2011

*EAT = čistý zisk, zisk po zdanění (předposlední řádek VZZ – výsledek hospodaření za účetní období) (Knápková, 2010)

**TRŽBY=tržby za prodej zboží + výkony + tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu + tržby z prodeje cenných papírů a podílů (pro rok 2013-2014) (Černohorský, 2011)

**TRŽBY=tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb + tržby z prodeje zboží (pro rok 2015-2017) (Růčková, 2019)

ukazatele aktivity – Měří, jak efektivně podnik nakládá se svými aktivy. Pokud jich má moc rostou náklady. Pokud málo přichází o tržby, které by získal jejich prodejem.

Tabulka 2: Vzorce pro výpočet aktivity

AKTIVITA	VZOREC	ZDROJ
obrat aktiv	tržby/aktiva celkem	Kislingerová, 2001
obrat zásob	tržby/zásoby	Vochozka, 2011

Zdroj: Kislingerová 2001; Vochozka 2011

ukazatele likvidity – Schopnost podniku uhradit své závazky.

Tabulka 3: Vzorce pro výpočet likvidity

LIKVIDITA	VZOREC	ZDROJ
běžná	oběžná aktiva/krátkodobé závazky	Černohorský, 2011

Zdroj: Černohorský 2011

ukazatele zadluženosti – Udávají vztah mezi cizími a vlastními zdroji podniku.

Tabulka 4: Vzorce pro výpočet likvidity

ZADLUŽENOST	VZOREC	ZDROJ
celková zadluženost	cizí kapitál/celková aktiva	Sedláček, 2011

Zdroj: Sedláček 2011

2.3.2 Indexy koncentrace trhu

Pro výpočet koncentrace trhu byly využity pouze velké průmyslové pivovary. V pivovarském odvětví se nachází také velké množství minipivovarů, které však nemohly být zohledněny z důvodu neexistence či nedostupnosti dat potřebných pro tyto výpočty. Celkový podíl minipivovarů na trhu je oproti hodnoceným pivovarům zanedbatelný. Koncentrace trhu byla zkoumána na základně podílu společností na příjmu odvětví a také na výstavu odvětví.

Herfindahl–Hirschman index

HHI se používá pro měření koncentrace v daném tržním odvětví. Pro výpočet se používá vzorec:

$$HHI = \sum_{i=1}^n s_i^2, \text{ kde} \quad (1)$$

n je počet firem působících na trhu a s^i podíl jednotlivých firem na trhu (Lütkenbohmert, 2009).

Lorenzova křivka

Jedná se o grafickou interpretaci koncentrace trhu v odvětví, která má podobu krabicového diagramu. Na vodorovnou osu grafu jsou nanášeny kumulativní (postupně přičítaná) procenta firem (od 0 do 100%) a na svislé ose znázorňujeme kumulativní podíly na celkovém trhu daného odvětví (opět od 0 do 100%) (Jurečka, 2013).

3 Teoretická východiska

3.1 Finanční analýza

3.1.1 Finanční analýza

Úkolem finanční analýzy je komplexní zhodnocení finanční situace vybraného podniku. Pomáhá odhalit, zda je podnik dostatečně ziskový, má vhodnou kapitálovou strukturu, využívá efektivně veškerá svá aktiva, zda je schopen včas splácet své závazky a další významné skutečnosti. Informace získané finanční analýzou pomáhají manažerům správně se rozhodovat při alokaci volných peněžních prostředků, stanovování optimální finanční struktury, poskytování obchodních úvěrů, získávání finančních zdrojů, rozdělování zisku apod. Finanční analýza představuje nedílnou součást finančního řízení, jelikož působí jako zpětná informace o tom, kam podnik v jednotlivých oblastech došel (Knápková, Pavelková, 2010).

Kromě manažerů a celkově vedení daného podniku potřebují finanční analýzu pro své rozhodování i investoři, obchodní partneři státní instituce, zahraniční instituce, zaměstnanci, auditoři, burzovní makléři a v neposlední řadě také konkurenti a odborná veřejnost (Knápková, Pavelková, 2010).

Finanční analýza je definována jako proces identifikace silných a slabých stránek firmy z hlediska financí, řádným stanovením vztahu mezi položkami účetní uzávěrky. Finanční analýza se obvykle používá k posouzení, zda je účetní jednotka stabilní, solventní, likvidní a dostatečně zisková, před tím, než do ní bude investováno (Goel, 2014).

3.1.2 Zdroje pro finanční analýzu

Úspěšnost finanční analýzy podmiňuje kvalita informací, která do značné míry závisí na použitých vstupních informacích. Vstupní informace, kterou jsou použity, by tedy měly být nejen kvalitní, ale také komplexní. Důvodem je nutnost podchytit, pokud možno všechna data, která by mohla jakýmkoliv způsobem zkreslit výsledky hodnocení finančního zdraví firmy. V současnosti má finanční analytik větší možnosti čerpání informací a je tedy schopen obsáhnout mnohem více problematických aspektů, než tomu bylo v minulosti. Přesto zůstává podstata stále stejná a základní data jsou nejčastěji čerpána z účetních výkazů (Růčková, 2019).

Při hodnocení konkrétní společnosti se finanční analytik nejčastěji zaměřuje na výkaz zisku a ztrát, rozvahu a cash flow. Jedním z klíčových faktorů finanční analýzy je také extrapolace výkonnosti společnosti a její prognóza do budoucnosti (Goel, 2014).

Rozvaha

Rozvaha se obvykle sestavuje ve tvaru bilance T. Její levá, majetková strana, se označuje aktiva a pravá, kapitálová (zdrojová), strana pasiva. Aktiva tvoří stálá (fixní) aktiva (dlouhodobý majetek) a oběžná aktiva (zásoby, pohledávky, investice a peníze). Pasiva jsou zdroje, ze kterých byla aktiva pořízena. Tvoří je vlastní kapitál (základní kapitál, fondy, nerozdělený zisk minulých let, výsledek hospodaření běžného roku) a cizí zdroje (dlouhodobé závazky a úvěry a krátkodobé závazky a úvěry) (Synek, 2017).

Výkaz zisku a ztrát

Výkaz zisku a ztrát je odvozený účetní výkaz, který podává přehled o tvorbě výsledku hospodaření v průběhu účetního období bez ohledu na to, zda vznikají skutečné peněžní příjmy nebo výdaje. O odvozený účetní výkaz se jedná, jelikož rozvádí a blíže specifikuje položku již uvedenou v rozvaze – výsledek hospodaření běžného účetního období. Výsledek hospodaření je v tomto výkazu sledován za provozní a finanční činnost. Nákladové položky jsou označovány písmeny a výnosové položky číslicemi (Otrusínová, Šteker, 2016).

Výkaz zisku a ztrát je písemný přehled o výnosech, nákladech a výsledků hospodaření za určité období. Zachycuje pohyb výnosů a nákladů. Základní rozdíl mezi rozvahou a výkazem zisku a ztráty je v tom, že rozvaha zachycuje aktiva a pasiva k určitému časovému okamžiku, výkaz zisku a ztráty se vztahuje vždy k určitému časovému intervalu. Jedná se o přehled výsledkových operací za tento interval (Růčková, 2019).

Výstupem výkazu zisku a ztrát je hospodářský výsledek, -tj. zisk, v případě že výnosy převyšují náklady. V opačném případě se jedná o ztrátu (Černohorský, Teplý, 2011).

Cash Flow

Účelem přehledu o peněžních tocích (cash flow) je podat přehled o finančních a investičních procesech v příslušném účetním období v jejich vzájemné souvislosti (zejména o struktuře finančních zdrojů a jejich výši a o struktuře užití finančních zdrojů), o finanční situaci podniku, o finančních zdrojích z vlastní činnosti a cizích zdrojích ve vztahu k jednotlivých formám užití, a o změně stavu peněžních prostředků a jejich ekvivalentů jako ukazatele, který vyjadřuje likviditu podniku (Ryneš, 2009).

Přehled o peněžních tocích za uplynulé účetní období se člení na činnost provozní, investiční a finanční. Členění podle činností umožňuje uživatelům cash flow vyhodnocovat váhu jednotlivých činností na celkovou finanční situaci podniku a hodnotit vzájemné vztahy a vazby jednotlivých činností (Ryneš, 2009).

3.1.3 Metody a ukazatele finanční analýzy

Metody a postupy využívané při zpracovávání finanční analýzy se v průběhu historického vývoje standardizovaly. Tyto metody a postupy lze nazvat tradičními. V praxi jsou oblíbeny pro jejich jednoduchost.

K základním metodám finanční analýzy patří: analýza stavových (absolutních) ukazatelů, analýza tokových ukazatelů, analýza rozdílových ukazatelů, analýza poměrových ukazatelů, analýza soustav ukazatelů a souhrnné ukazatele hospodaření.

Dále jsou k finanční analýze využívány i složitější přístupy v podobě matematicko-statistických metod (Knápková, Pavelková, 2010).

Volba metody finanční analýzy musí být učiněna s ohledem na:

- 1) Účelnost – musí odpovídat předem zadanému cíli
- 2) Nákladnost – analýza potřebuje čas a kvalifikovanou práci, což s sebou nese celou řadu nákladů, které musejí být přiměřené návratnosti. Hloubka a rozsah analýzy musí odpovídat očekávanému ohodnocení rizik spojených s rozhodováním.
- 3) Spolehlivost – tu nelze zvýšit rozšířením množství srovnávaných podniků, ale kvalitnějším využitím všech dostupných dat. Čím budou vstupní informace spolehlivější, tím spolehlivější by měly být výsledky vyplývající z analýzy (Růčková, 2019).

Analýza stavových (absolutních) ukazatelů

Absolutní ukazatele se využívají především k analýze vývojových trendů (srovnání vývoje v časových řadách – horizontální analýza) a k procentnímu rozboru komponent (jednotlivé položky výkazů se vyjádří jako procentuální podíly těchto komponent – vertikální analýza) (Knápková, Pavelková, 2010).

1. Horizontální analýza

Zabývá se porovnáváním změn položek jednotlivých výkazů v časové posloupnosti. Vypočítá se absolutní výše změn a její procentuální vyjádření k výchozímu roku. Pro výpočet se využívá následující vzorec:

$$\text{Absolutní změna} = \text{ukazatel}_t - \text{ukazatel}_{t-1}$$

$$\% \text{změna} = (\text{Absolutní změna} \times 100) / \text{Ukazatel}_{t-1}$$

2. Vertikální analýza

Spočítává se vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů jako procentuálního podílu k jedné zvolené základně položené jako 100%. Pro rozbor rozvahy je obvykle za základnu zvolena výše aktiv či pasiv a pro rozbor výkazu zisku a ztrát velikost celkových výnosů nebo nákladů (Knápková, Pavelková, 2010).

Analýza rozdílových ukazatelů

Rozdílové ukazatele slouží k analýze a řízení finanční situace podniku s orientací na jeho likviditu. K nejvýznamnějším ukazatelům patří čistý pracovní kapitál a čisté pohotové prostředky (Knápková, Pavelková, 2010).

1. Čistý pracovní kapitál (ČPK)

Čistý pracovní kapitál měří velikost relativně volné částky kapitálu, která není vázána na krátkodobé závazky. Každý podnik tento čistý kapitál potřebuje, aby byla zajištěna potřebná míra likvidity. Pro výpočet lze využít 2 vzorce:

$$\text{ČPK} = \text{oběžný majetek} - \text{krátkodobé závazky}$$

nebo

$$\text{ČPK} = (\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé závazky}) - \text{stálá aktiva} \text{ (Kislingerová, 2001)}$$

2. Čisté pohotové prostředky (ČPP)

Určují okamžitou likviditu právě splatných krátkodobých závazků. Jedná se o rozdíl mezi pohotovými peněžními prostředky a okamžitě splatnými závazky (Knápková, Pavelková, 2010).

Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele slouží zejména ke zhodnocení struktury aktiv a zdrojů k jejich krytí. Z vypočtených hodnot těchto ukazatelů můžeme usoudit, zda je účetní jednotka zdravá či ne (Máče, 2013).

V účetních výkazech jsou uvedeny absolutní hodnoty jednotlivých položek. K tomu, aby bylo možné analyzovat vzájemné vazby a souvislosti mezi ukazateli, je nutné dát

jednotlivé absolutní hodnoty do vzájemných poměrů, čímž vznikají poměrové ukazatele. Analýza pomocí poměrových ukazatelů je všeobecně využívání a má univerzální využitelnost. Ukazatele jsou rozříděny do několika skupin, nejčastěji se lze setkat s následujícími: ukazatele rentability (výnosnosti), aktivity, zadluženosti, likvidity a kapitálového trhu (Kislingerová, 2001).

Analýza soustav ukazatelů

Jedná se o metody, které využívají výše uvedené rozborové postupy a vzájemně je kombinují. Podstatou je sestavení jednoduchého modelu, který by zobrazoval vzájemné vazby mezi dílčími ukazateli vyššího řádu. Do skupiny soustav ukazatelů lze zařadit tyto ukazatele: (Růčková, 2019)

1. Du Pontův rozklad

Ukazatel je založený na postupném rozkladu vybraného hlavního vrcholového ukazatele na ukazatele dílčí, čímž pomáhá odpovědět na otázku, které faktory a v jakém rozsahu ovlivnily hodnotu daného vrcholového měřítka.

2. Pyramidové soustavy ukazatelů

Jejich podstatou je stále podrobnější rozklad ukazatele, představujícího vrchol pyramidy. Tyto rozklady se velmi často prezentují v grafické podobě, neboť v tomto vyjádření je rozklad přehlednější a umožňuje lépe sledovat dynamiku změny jiných částí ukazatelů začleněných do pyramidy v případě, že se změní v pyramidě jediná položka. Při rozkládání se používají dva základní postupy – aditivní rozklad a multiplikatívni rozklad. Aditivní rozklad je součet nebo rozdíl dvou a více ukazatelů. Multiplikatívni rozklad je součin nebo podíl dvou a více ukazatelů (Růčková, 2019).

3.1.4 Vzorce finanční analýzy

Nejčastěji používaným rozborovým postupem k účetním výkazům jsou poměrové ukazatele. Podle Růčkové jsou hojně využívány především díky tomu, že vychází ze základních účetních výkazů, které jsou dostupné i pro externího finančního analytika. Také jejich výpočet je relativně jednoduchý. Lze rozlišovat různé skupiny poměrových ukazatelů. Nejčastěji se lze setkat s rozdělením na ukazatele likvidity, rentability, aktivity, zadluženosti a kapitálových trhů, jak již bylo výše zmíněno. Další z možností je rozdělení na 3 skupiny podle zaměření na jeden ze třech hlavních účetních dokladu, které jsou k dispozici pro finanční analýzu. Jedná se o následující rozdělení:

1. Ukazatele struktury majetku a kapitálu

Tyto ukazatele jsou konstruovány na základě rozvahy a nejčastěji se vztahují k ukazatelům likvidity, neboť zkoumají vzájemný vzat rozvahových položek, které svědčí o vázanosti zdrojů financování v různých položkách majetku. Důležité jsou také ukazatele zadluženosti, které hodnotí kapitálovou strukturu firmy.

Ukazatele tvorby výsledku hospodaření

Tyto ukazatele vycházejí především z výkazu zisku a ztrát. Zabývají se strukturou nákladů a výnosů, které ovlivňují velikost účetního zisku a také sktrukturou výsledku hospodaření podle oblasti, ve které byl tento výsledek generován.

Ukazatele na bázi peněžních toků

Analyzují faktický pohyb finančních prostředků. Velmi často bývají součástí analýzy úvěrové způsobilosti (Růčková, 2019).

2. Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity měří schopnost podniku plnit své krátkodobé závazky. Tyto ukazatele jsou důležité, jelikož neschopnost tyto závazky plnit vede k úpadku. Bankéři a další věřitelé používají ukazatele likvidity k tomu, aby zjistili, zda společnosti mohou poskytnout úvěr. Obecně platí, že čím vyšší jsou ukazatele likvidity, tím lépe je firma schopna splácet své krátkodobé závazky. Akcionáři také používají ukazatele likvidity, aby zjistili, zda se do firmy vyplatí investovat (Gallagher, Andrew, 2007).

Okamžitá

$$\text{Hotovostní likvidita} = \text{peněžní prostředky} / \text{krátkodobé závazky}$$

Okamžitá likvidita je nepřesnější z těchto ukazatelů, jelikož hodnotí schopnost podniku uhradit krátkodobé závazky podniku v daný okamžik. Doporučená hodnota se pohybuje kolem 0,2 (Vochozka, 2011).

Autorky Knápková a Pavelková ve své knize Finanční analýza doporučují hodnotu v rozmezí 0,2-0,5 (Knápková, Pavelková, 2010).

Pro okamžitou likviditu platí doporučovaná hodnota v rozmezí 0,9-1,1. Tato hodnota je přejatá z americké literatury. V České republice bývá toto pásmo rozšiřováno v dolní mezi. Některé prameny uvádí hodnotu 0,6 a podle metodiky ministerstva průmyslu a obchodu se jedná dokonce o hodnotu 0,2. Tato hodnota je však označována jako kritická i z psychologického hlediska (Růčková, 2015).

Pohotová

$$\text{Pohotová likvidita} = (\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}) / \text{krátkodobé závazky}$$

Pohotová likvidita do svého čitatele nezahrnuje nejméně likvidní část oběžných aktiv, kterou jsou zásoby. Z tohoto důvodu je přesnějším vyjádřením schopnosti podniku dostát svým krátkodobým závazkům. Doporučená hodnota se pohybuje v intervalu 0,7-1,0. Pokud je ukazatel roven přesně 1, znamená to, že by byl podnik schopen dostát svým závazkům bez nutnosti prodeje svých zásob. Pokud je hodnota příliš vysoká, podnik váže příliš mnoho svých aktiv ve formě pohotových prostředků, které přinášejí minimální úrok (Vochozka, 2011).

Knápková a Pavelková jako ideální hodnotu uvádí rozmezí 1-1,5. Při hodnotě menší než 1 se musí podnik případně spolehnout na prodej zásob (Knápková, Pavelková, 2010).

Běžná

$$\text{Běžná likvidita} = \text{oběžná aktiva} / \text{krátkodobé závazky}$$

Běžná likvidita ve své čitateli zahrnuje všechny složky oběžného majetku. Ukazatel měří, kolikrát jsou oběžná aktiva schopna pokrýt krátkodobé závazky podniku. Jinými slovy, kolikrát by byl podnik schopen uspokojit věřitele, kdyby veškerá oběžná aktiva proměnil na hotovost. Běžná likvidita by se měla pohybovat v intervalu 1,6-2,5. Nikdy by se neměla dostat pod hodnotu 1 (Vochozka, 2011).

Doporučená hodnota běžné likvidity se pohybuje v rozmezí 1,5-2,5. Příliš vysoká hodnota ukazatele vypovídá o zbytečně vysoké hodnotě čistého pracovního kapitálu a drahém financování (Knápková, Pavelková, 2010).

Podle Růčkové bývá jako doporučená hodnota uváděna i hodnota 2 z důvodů existence celé řady nástrojů financování. Obecně se však autorka přiklání také k rozmezí hodnoty 1,5-2,5 (Růčková, 2015).

3. Ukazatele rentability

Ukazatele rentability měří efektivitu hospodaření, na základě výnosů generovaných z operací a investic (Tulsian, 2017).

Ukazatele rentability vypovídají o schopnosti podniku dosahovat zisku a vytvářet tak nové zdroje financování. V podstatě se jedná o poměr zisku ke zvolené veličině (aktivům, vlastnímu kapitálu, tržbám apod.). Rentabilita kromě samotného podniku zajímá také akcionáře a potenciální investory, což je jeden z důvodů, proč patří tyto ukazatele v praxi k nejsledovanějším. Obecně platí, že by tyto ukazatele měly mít v časové řadě rostoucí

tendenci. Také je nutné porovnávat v rámci odvětví, jelikož v různých odvětvích se mohou hodnoty lišit (Černohorský, 2011).

Do čitatele ukazatelů rentability je dosazována vybraná kategorie výsledků hospodaření (provozní výsledek hospodaření, výsledek hospodaření před zdaněním, výsledek hospodaření po zdanění, EBITDA, EBIT, EBT, EAT či NOPAT) a ve jmenovateli vybraná položka či položky pasiv nebo tržby (Čížinská, 2018).

Pro finanční analýzu jsou nejdůležitější následující 3 kategorie zisku:

EBIT – Earning before interest and taxes

Jedná se o zisk před odečtením úroků a daní, který odpovídá provoznímu výsledku hospodaření. Využívá se také k mezifiremnímu srovnání, ve kterém hodnocení není ovlivněno různou kapitálovou strukturou a pokud se jedná o podniky z různých zemí i odlišnou mírou zdanění (Knápková, Pavelková, 2010).

EBT

Zisk před zdaněním (provozní zisk), který je snížený či zvýšený o finanční a mimořádný výsledek hospodaření, od kterého ještě nebyly odečteny daně. Využívá se ke srovnání výkonnosti firem s rozdílným daňovým zatížením (Růčková, 2019).

EAT

Jde o zisk po zdanění nebo také čistý zisk. Jedná se o část zisku, kterou můžeme dělit na zisk k rozdělení (dividendy prioritních a kmenových akcionářů) a zisk nerozdělený (slouží k reprodukci podniku) (Růčková, 2019).

Rentabilita celkových aktiv

$$ROA = \text{zisk} / \text{celková aktiva}$$

Ukazatel poměruje zisk s celkovými aktivy podniku. Čím je hodnota ukazatele vyšší, tím je situace pro podnik příznivější (Vochozka, 2011).

Měřením rentability celkového vloženého kapitálu ROA vyjadřujeme celkovou efektivnost firmy, její výdělkovou schopnost nebo také její produkční sílu. Odráží celkovou výnosnost kapitálu bez ohledu na to, z jakých zdrojů byly podnikatelské činnosti financovány (Růčková, 2019).

Rentabilita dlouhodobých zdrojů

$$ROCE = \text{zisk} / (\text{pasiva} - \text{krátkodobé neúročené závazky})$$

ROCE poměřuje zisk a dlouhodobý kapitál vlastní i cizí, tj. kapitál, který podnik získává za úplatu. Blíže než ROA či ROC dokáže postihnout přínos investora z realizované investice (Vochozka, 2011).

Jde o ukazatel, který vyjadřuje míru zhodnocení všech aktiv společnost financovaných vlastním i cizím dlouhodobým kapitálem. Dá se říct, že komplexně vyjadřuje efektivnost hospodaření společnosti (Růčková, 2019).

Rentabilita vlastního kapitálu

$$ROE = \text{výsledek hospodaření po zdanění} / \text{vlastní kapitál}$$

Rentabilita vlastního kapitálu je ukazatel, jímž vlastníci zjišťují, jaký zisk jim přináší jejich investice v daném konkrétním podniku (Vochozka, 2011).

Měřením ROE vyjadřujeme výnosnost kapitálu vloženého akcionáři či vlastníky podniku. Jde o ukazatel, který pomáhá investorům zjistit, zda je jejich kapitál reprodukován s náležitou intenzitou, která odpovídá riziku investice. Růst tohoto ukazatele může znamenat například zlepšení výsledku hospodaření, zmenšení podílu vlastního kapitálu ve firmě či také pokles úročení cizího kapitálu. Je-li hodnota ukazatele trvale nižší než výnosnost cenných papírů garantovaných státem, je podnik odsouzen k zániku, jelikož investoři nebudou do takové investice vkládat své investice (Růčková, 2019).

Rentabilita tržeb

$$ROS = \text{zisk} / \text{celkové tržby}$$

Ukazatel udává, jaký podíl tržeb tvoří zisk. Do položky tržeb se nejčastěji zahrnují tržby, které tvoří provozní výsledek hospodaření, ale je možná zahrnout veškeré tržby, zejména je-li použít namísto provozního výsledku hospodaření čistý zisk. Ukazatele vyjadřují schopnost podniku dosahovat zisku při dané úrovni tržeb, tedy kolik dokáže podnik vyprodukovat efektu na 1Kč tržeb (Růčková, 2019).

4. Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženost především poměřují cizí a vlastní zdroje, ale zabývají se také schopností podniku hradit náklady dluhu. Při analýze zadluženosti je také dobré zjistit objem majetku, který firma pořídila na leasing. Aktiva, která jsou získaná prostřednictvím leasingu, se totiž neobjevují v rozvaze, ale pouze jako náklad ve výkazu zisku a ztrát (Scholleová, 2008).

Ukazatele zadluženosti slouží jako indikátory výše rizika, které podnik nese při dané struktuře a poměru vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Čím vyšší zadluženo podnik má, tím

vyšší riziko na sebe bere, jelikož musí být schopen splácet své závazky bez ohledu na to, jak se mu daří (Knápková, Pavelková, 2010).

Ukazatel věřitelského rizika

$$\text{Ukazatel věřitelského rizika} = \text{cizí kapitál} / \text{celková aktiva}$$

Ukazatel věřitelského rizika bývá také označován jako celková zadluženost. Jedná se o poměr celkových závazků k celkovým aktivům. Obecně platí, že čím je vyšší hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší je riziko pro věřitele. Ukazatel je však nutno posuzovat v souvislosti s celkovou výnosností podniku a se strukturou cizího kapitálu (Růčková, 2019).

Hodnota tohoto ukazatele vyjadřuje, z jaké části je podnik financován cizími zdroji. Použití cizích zdrojů je pro podnik zpravidla levnější a výhodnější, ale na druhé straně je rizikovější. Především pokud dosáhne poměru, který převyšuje obvyklý poměr v daném odvětví (Černohorský, 2011).

Podle Rejnuše je zadluženost v rozpětí 0,3 – 0,5 považována za průměrnou. Hodnota nad 0,7 je považována za rizikovou (Rejnuš, 2014).

Ukazatel úrokového rizika

$$\text{Úrokové riziko} = \text{zisk} / \text{nákladové ztráty}$$

Jedná se o ukazatel, který vyjadřuje, kolikrát zisk pokrývá nákladové úroky, tj. jaká je jistota, že dané úroky budou splaceny. Jedná se o důležitý ukazatel přiměřenosti zadlužení podniku a také finanční stability podniku a jistoty, že poskytovateli úvěru bude včas spláceno (Černohorský, 2011).

Ukazatel míry samofinancování

$$\text{Míra samofinancování} = \text{vlastní kapitál} / \text{celková aktiva}$$

Ukazatel míry samofinancování vyjadřuje podíl vlastního kapitálu podniku k jeho celkovým aktivům. Tedy že ukazuje proporci, v jaké podnik financuje aktiva penězi svých vlastníků. Doporučená hodnota se pohybuje okolo 0,5 (raději o něco výše). Za krajně přípustnou hranici ukazatele se považuje hodnota 0,3 (Rejnuš, 2014).

Ukazatel úrokového krytí

$$\text{Úrokové krytí} = \text{EBIT} / \text{úrokové náklady}$$

Tento ukazatel udává, kolikrát je zisk vyšší než úroky. Ukazuje, jak velký je bezpečností polštář pro věřitele. Podle Růčkové jsou v zahraničí za doporučené hodnoty označovány hodnoty dosahující trojnásobku a více. Tyto hodnoty jsou doporučovány proto,

že je potřeba myslet na fakt, že po zaplacení úroků z dluhového financování by měl zůstat ještě dostatečný efekt pro akcionáře (Růčková, 2019).

Úrokové krytí podává informaci o tom, kolikrát zisk před odpočtem úroků a daní (EBIT) pokrývá úrokové náklady společnosti. Podle Rejnuše se u dobře prosperujících podniků hodnota pohybuje v rozmezí 6–8. Pokud klesne pod 4 je nutné značná obezřetnost a v případě poklesu pod 2, lze již považovat situaci v podniku za kritickou (Rejnuš, 2014).

5. Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity informují, jak podnik využívá jednotlivé majetkové části. Rozlišují se dva typy ukazatelů. Prvním je ukazatel počtu obrátů a druhým ukazatel doby obrátu. Jedná se o hodnocení vázanosti kapitálu v aktivech. V prvním případě vypočtená hodnota informuje o počtu obrátek za rok a ve druhém případě o počtu dní. (Kislingerová, 2001)

Aktiva

$$\text{Obrat aktiv} = \text{tržby} / \text{aktiva celkem}$$

$$\text{Doba obratu aktiv} = \text{aktiva} / (\text{tržby} / 360)$$

Obrat aktiv patří vedle rentability tržeb k jednomu z klíčových ukazatelů efektivnosti. Jedná se o měřítko celkového využití majetku. Požaduje se, aby hodnota ukazatele byla co nejnižší (Kislingerová, 2001).

Ukazatel obratu aktiv by měl dosáhnout co nejvyšší hodnoty. Minimální doporučenou hodnotou je 1 (Vochozka, 2011).

Zásoby

$$\text{Obrat zásob} = \text{tržby} / \text{zásoby}$$

$$\text{Doba obratu zásob} = \text{zásoby} / (\text{tržby} / 360)$$

Obrat zásob přináší přehled, kolikrát je každá položka zásob v průběhu běžného období prodána a poté znovu naskladněna. V případě, že je hodnota ukazatele vyšší než průměr, nemá firma zbytečné zásoby, které by vyžadovaly nadbytečné financování. V opačném případě má podnik zbytečné zásoby, které jsou neproduktivní a vážou na sebe prostředky, které musí být profinancovány. Tím se zároveň zvyšuje vázanost kapitálu, který nepřináší podniku žádný výnos (Vochozka, 2011).

Doba obratu zásob je ukazatel, který vyjadřuje průměrný počet dnů, po které jsou zásoby vázány v podniku, než jsou spotřebovány či prodány (Vochozka, 2011).

Pohledávky

$$\text{Doba splatnosti pohledávek} = \text{pohledávky} / (\text{tržby} / 360)$$

Ukazatel měří, kolikrát za rok se pohledávky promění v pohotové peněžní prostředky. Obrácená hodnota reprezentuje dobu inkasa pohledávek, což znamená počet dní, které uplynou mezi vystavením faktury za prodej zboží a služeb a okamžikem připsání peněžních prostředků na účet podniku. Obecně platí, že podnik by měl vybírat solventní a včas platící klienty, aby mu nevznikla potřeba překlenutí potřebné doby vlastním úvěrem od banky. Ve výsledné hodnotě ukazatele se zračí i zvyklosti země odběratele. V ČR byla zvykem doba 14 + 3 dny, zatímco v Německu je obvyklá doba i v rozpětí 60 až 90 dnů (Kislingerová, 2001).

3.1.5 Indexy koncentrace trhu

Koncentrace vyjadřuje stav konkurenčního prostředí v daném odvětví. Úroveň koncentrace bývá vyjadřována procentem, kterým se na činnosti odvětví podílejí jednotlivé velikostní skupiny podniků (Synek, 2007).

Herfindahl–Hirschman index

Herfindahl–Hirschman index (HHI) je definován jako součet čtvercových podílů na trhu (měřeno ve zlomcích celkového portfolia) každého účastníka trhu. Hodnota HHI rovna 0 odpovídá dokonalé konkurenci a hodnota 1 odpovídá monopolu. (Lütkenbohmert, 2009)

HHI se používá pro měření koncentrace v daném tržním odvětví. Pokud má *i*-tá firma procentní podíl na trhu s^i , a pokud na trhu působí *n* firem, vypočítá se jako:

$$HHI = \sum_{i=1}^n s_i^2$$

HHI nabývá hodnot od 0 do 10 000. V případě dokonalé konkurence nabývá hodnoty 0 a případě monopolu hodnoty 10 000. Podle Lipovské je pro antimonopolní úřad alarmující hodnota větší nebo rovna 2 000. Tato hodnota již označuje vysokou koncentraci trhu (Lipovská, 2017).

Lorenzova křivka

Lorenzova křivka je jedním ze způsobů vyjádření nerovnosti v distribuci národního důchodu. Jedná se o grafickou interpretaci údajů, která má podobu krabicového diagramu. Na vodorovnou osu grafu se nanáší kumulativní (postupně přičítaná) procenta obyvatelstva

(od 0 do 100%) a na svislé ose znázorníme kumulativní podíly na celkovém důchodu země (opět od 0 do 100%) (Jurečka, 2013).

Lorenzova křivka – podle amerického statistika M.O. Lorenze – je grafický nástroj pro ozřejnění nerovností. Nejprve se roztrídí nositelé znaků podle velikost, od malých po velké. Ten, kdo nemá nic, je první. Poté se do grafu vyznačí, že tolik a tolik nejchudších má tolik a tolik procent celkových příjmů či majetku. Výsledkem je Lorenzova křivka. Tato křivka leží vždy pod přímkou nakreslenou z počátku osy souřadnic pod úhlem 45°. Kvůli povaze věci nemůže nikdy x % nejchudších mít více než x % celkových příjmů či majetku. Lorenzova křivka je vždy prohnutá směrem dolů (konvexní). To je dáno tím, že podíl celkových příjmů či majetku, který připadá na jednotlivé podskupiny nebo příjemce příjmů či vlastníky majetku, musí s rostoucím příjmem či majetkem růst. Čím prohnutější Lorenzova křivka je, tím silnější je zobrazovaná nerovnost (Krämer, 2005).

3.2 Pivovarnictví

3.2.1 Pivo

Pivem je nazýván slabě alkoholický nápoj vyrobený kvašením cukernatého chmeleného roztoku. Některými historiky bývá označován jako nejstarší nápoj vyrobený lidmi (Chládek, 2007).

3.2.2 Legislativa

Jako alkoholický nápoj je v České republice označováno pivo, víno, destiláty, lihoviny a ostatní nápoje, které mají více než 0,5 objemového procenta alkoholu. Alkoholickými nápoji a jejich užíváním se zabývá zákon č.379/2005 Sb. s názvem Zákon o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů (Zákon č. 379/2005 Sb, 2005).

Dle tohoto zákona je na území České republiky zakázáno podávat alkohol osobám mladším 18 let (www.zakonyprolidi.cz).

3.2.3 Historie pivovarnictví ve světě

První písemné zmínky o vaření piva lze najít již u Sumerů. Na území Mezopotámie se pivo vařilo již 4 000 – 3 000 let před naším letopočtem. Na základě sumerských básní a legend bylo zjištěno, že mezi Sumery bylo velmi oblíbené. Pili ho králové i otroci. Pivo bylo

využíváno jako platidlo, obětovalo se bohům a také k léčení. První zmínka o tomto nápoji se nachází v Hymně bohyni Ninkasi, která byla sumerskou bohyní piva. V této hymně Sumerové popisovali proces vaření piva. Nejprve vyrobili chléb nazývaný bapiru, který rozdrobili do vody, poté pravděpodobně přidali pšeničný či ječmenný slad a nápoj nechali kvasit. Na rozdíl od dnešních piv se pivo v Mezopotámii pilo rákosovými stébly. Jako důvod bývá udávána přítomnost zrnků a plev z obilí v pivě. Pivo je také často zmiňováno v Eposu o Gilgamešovi (Chládek, 2007).

Ve starém Egyptě mělo pivo také velkou oblibu. Historici uvádí, že nejprve bylo vaření piva výsadou faraonů a až později se rozšířilo i mezi šlechtu a kněze. V Egyptě představovalo pivo společně s cibulí, chlebem a česnekem hlavní pokrm pro dělníky a otroky, kteří pracovali na stavbě pyramid. Pilo se ale ve všech vrstvách Egyptské společnosti. Bylo také velmi často využíváno při rituálech. Například mrtví dostávali na cestu do podsvětí kromě potravy i pivo. Proces jeho výroby byl v Egyptě podobný Mezopotámskému procesu. Nejprve Egypťané semleli slad. Pšeničný šrot smíchali se šrotem z ječmene. Ze vzniklého těsta následně upekli chléb, který rozdrtili a smíchali s vodou. Do vzniklé kaše někdy přidávali šťávu z datlí. Směs následně nechali samovolně kvasit v zazátkovaných džbánech. Z Egypta pochází také první zmínka o spotřební dani z alkoholu, kterou byla tzv. „pitná daň“ (Novák, Večerníček, 2015).

Po dobytí Egypta Řeky pivo ztratilo na své oblibě. Jelikož Řekové pili víno, z piva se stal nápoj pro chudé. Stejně tak Římané považovali pivo za barbarský nápoj (Staněk, 1998).

Mezi další národy, u kterých bylo pití piva velmi rozšířené, patřili Germáni, Keltové či Slované. Keltové, kteří byli velmi dobří ve zpracování dřeva, začali vyrábět dřevěné sudy, ve kterých pivo uchovávali. Tím se skladování piva velmi usnadnilo, jelikož všechny předchozí národy využívaly hliněné nádoby a kožené měchy. Slované patřili mezi první uživatele chmele. Právě jim se proto připisuje ochmelení piva (Novák, Večerníček, 2015).

Negativní hodnocení piva se na území zaniklé Římské říše změnilo až v 9. století našeho letopočtu. Velký vliv na zvýšení popularity piva mělo rozhodnutí církevního koncilu ve městě Aix la Chapelle z roku 816. Na základě tohoto rozhodnutí bylo tehdejšími kláštery doporučeno věnovat se zemědělství a výrobě piva. Pivovarství se následně rozšiřovalo nejdříve v benediktských kláštrech a později i v ostatních (Chládek, 2007).

V roce 1040 byl v Německém Freisingu poblíž Mnichova postaven pivovar s názvem Bayerische Staatsbrauerei Weihenstephan. Pivovar, který je od tohoto roku v nepřetržitém provozu, je nejstarším dosud fungujícím pivovarem na celém světě (Chládek, 2007).

3.2.4 Historie pivovarnictví v Čechách

Vaření piva na území Českých zemí má dlouhou historii. Po Keltech a Markomanech se v 6. století usadili na těchto místech Slované. Až do konce 9. století bylo vaření piva pouze domácí činností. V tomto období se jednalo o čistě ženskou práci. Také proces výroby piva byl velmi primitivní a zdokonaloval se až se zakládáním klášterů. Jako první klášter založený na Českém území je označován konvent benediktek u sv. Jiří na Pražském hradě v roce 970. (Chládek – pivovarnictví) Druhým nejstarším klášterem byl klášter v Břevnově založený knížetem Boleslavem II. V roce 993. S tímto klášterem také souvisí první zprávy o výrobě piva na Českém území. V této době se pití piva velmi rozmohlo a spoluzakladatel Břevnovského kláštera, český biskup Vojtěch, vaření piva na celém území zakázal. Tento zákaz se podařilo zrušit až ve 12. století, kdy tak rozhodl papež Innocence IV. na základě prosby krále Václava I. (Basařová, Hlaváček, 1998).

Prvním historickým dokladem, který souvisí přímo s výrobou, je nadační listina krále Vratislava II. pro Vyšehradskou kapitolu z roku 1088. V této listině byla stanovena mimo jiné daň z piva, které sládcí vyrobili. V roce 1091 král Vratislav II. vydal další listinu, která ukládala poddaným povinnost platit desátek z pěstování chmele (Chládek, 2007).

Velký rozvoj pivovarství proběhl v době zakládání královských měst, především v průběhu 12. a 13. století. V této době panovník městům uděloval tzv. právo várečné. Toto právo mohly získat pouze osoby, které měly svůj vlastní dům, který se nacházel uvnitř daného města. Nebylo vázáno na osobu, ale na dům. Právovárečné měšťany opravňovalo k výrobě sladu a piva, ke skladování i k následnému prodeji. Mezi nejstarší královská města, ve kterých docházelo k velkému rozmachu pivovarství, patřily Svitavy (1256) a Žatec (1261) (Staněk, 1998).

Výroba sladu a piva se v této době specializovala do různých domů. Podle jejich velikosti, polohy a podobně se rozdělovaly na nákladnické domy, které vyráběly pouze slad, a na právovárečné domy, které vyráběly pivo. Nejdříve si majitelé jednotlivých domů připravovali vše samostatně, ale v průběhu 14. a 15. století se výroba piva začala centralizovat. Právováreční měšťané se sdružovali a budovali společné městské pivovary.

V těchto pivovarech se začali postupně objevovat najatí pracovníci. Jedním z pivovarů, při jehož vzniku stála větší skupina právovárečných měšťanů, je i pivovar v Plzni. Město Plzeň vzniklo v roce 1295. Král Václav II. zde udělil 260 měšťanům právo várečné a ti zde v roce 1307 založili společný pivovar (Chládek, 2007).

Královská města využívala tzv. hájemství neboli právo mílové. Podle tohoto práva bylo zakázáno ve vzdálenosti jedné míle od daného města vyrábět slad, vařit a čepovat cizí pivo. Porušení tohoto zákona bylo trestáno pokutou, zabavením práv a měšťan přišel o veškeré měšťanská práva ve svém městě. Mílové právo postupně získala všechna královská města (Chládek, 2007).

Mílové právo platilo bez větších problémů pouze do doby vlády krále Vladislava Jagellonského (1490-1516). Za jeho vlády začaly vznikat konflikty mezi měšťany, kteří vařili pivo a šlechtou, která začala ve svých poddanských městech stavět pivovary. V roce 1497 panovník rozhodl, že výčepní domy postavené v minulých letech načerno musejí být zrušeny. Spory ale trvaly dál a vyřešil je až Ludvík Jagellonský v roce 1517 Svatováclavskou smlouvou. Tato smlouva připisuje šlechtě právo vařit svoje pivo, které ale nesměla o výročních trzích přivážet do města k prodeji (www.alkoholium.cz).

Aby bylo zamezeno nežádoucímu rozšiřování pivovarů, které bylo pro dosavadní pivovarníky nevýhodné, bylo zavedeno tzv. propirační právo, které bylo vyhrazeno pouze třem stavům: panskému, měšťanskému a duchovnímu. V této době vznikl například pivovar v Krušovicích. Začalo docházet k nárůstu počtu panských pivovarů na úkor měšťanských pivovarů, jejichž počet začal klesat. Negativní vliv na pivovarnictví měla v tomto období také třicetiletá válka (Basařová, Hlaváček, 1998).

V roce 1781 přispělo k rozvoji pivovarství zrušení nevolnictví v Čechách, které mělo za následek příliv pracovní síly do měst. V roce 1869 bylo Zemským zákonem zrušeno propirační právo (Basařová, Hlaváček, 1998).

Důležitým milníkem Českého, ale i světového pivovarnictví bylo založení Měšťanského pivovaru v Plzni v roce 1839. V Plzni se v té době vařilo pivo velmi špatné kvality, a tak se právováreční měšťané rozhodli tento problém vyřešit. Jako stavitele nového pivovaru si pozvali Martina Stelzera. Tento stavitel si z Bavor, kam byl poslán na zkušenou, s sebou přivezl sládku Josefa Grolla. Dne 5. října 1842 Groll uvařil v Měšťanském pivovaru první várku světlého spodně kvašeného piva. Kvalita uvařené várky byla mnohem lepší, než se očekávalo. Přestože se jednalo o spodně kvašené pivo, které v českých pivovarech do té

doby bylo možné vařit pouze v zimě z důvodu nutnosti chlazení, nový typ stavby pivovaru postavený podle Stalzera umožňoval vařit toto pivo po celý rok. Piva tohoto typu následně získala označení „pils“ (Staněk, 1998).

Jako zlatý věk pivovarnictví je označováno období od roku 1869 do roku 1914. Byly zakládány nové pivovary a jejich výstav se každoročně zvyšoval. Od srpna září 1911 do srpna 1912 se v Čechách vyrobilo 11 milionů hl piva. V roce 1914 se zde nacházelo 650 pivovarů. Tento rozmach pivovarnictví zastavila první světová válka 1914-1918. Došlo k poklesu počtu pivovarů na 526 a také ke snížení jejich výstavu, který se po válce z původních 11 milionů hl snížil na 1,5 milionů hl piva. Tento pokles byl způsoben především nedostatkem pracovních sil a surovin v průběhu války. Stav českého pivovarnictví se od roku 1919 začal pomalu zlepšovat a výstav pivovarů se opět zvyšoval (Kratochvíle, 2005).

V období od roku 1939 do roku 1945 probíhala na českém území druhá světová válka. Pro české pivovarnictví to znamenalo opětovný útlum. Výstav se v těchto letech pohyboval kolem 6 milionů hl piva. Pivovary však mohly vyrábět pouze nízko stupňovité pivo, které mělo obsah alkoholu 3,5%. Jedinou výjimku představoval Plzeňský Prazdroj, který dodával své produkty Německé armádě. Pro výrobu piva se stejně jako v období První světové války využívaly různé náhražky z důvodu nedostatku surovin (Chládek, 2007).

Po válce přišly nepříjemné změny pro majitele pivovarů. Nejprve vznikla „Hospodářská skupina pivovarského a sladařského průmyslu“ (1946) a poté „Československé pivovary, národní podnik“. Začalo docházet ke znárodnění pivovarů. Jako první se znárodnily pivovary, které měly výstav nad 150 000 hl piva ročně. Menší pivovary je později následovaly. Vytvářely se různé organizace, sdružující pivovary v daném regionu. V roce 1948 bylo celkem 22 takovýchto sdružení. Mezi ně patřily například Pražské pivovary, Plzeňské pivovary či Brdské pivovary. Změna přišla v roce 1960 se změnou uspořádání krajů na území Čech. Každý z těchto krajů měl svou vlastní pivovarskou organizaci. Celkem tedy bylo 8 národních podniků: Pražské pivovary, Středočeské pivovary, Východočeské pivovary, Západočeské pivovary, Jihočeské pivovary, Severomoravské pivovary a Jihomoravské pivovary (Kratochvíle, 2005).

V roce 1989 došlo k Sametové revoluci, která měla za následek pád komunismu v Československu. Kromě změn v politice tento rok přinesl i změny v pivovarském průmyslu. V této době fungovalo 71 pivovarů s ročním výstavem 18 300 000 hl piva. V roce

1990 byl zrušen koncern Pivovary a sladovny. Po jeho rozpadu nejprve vzniklo 8 samostatných státních pivovarských podniků. Poté začalo docházet k procesu restituce. Bohužel, pouze malé množství pivovarů se bez problému vrátilo původním vlastníkům. Mezi takto vrácené pivovary patřil například pivovaru U Fleků či pivovar Vysoký Chlumeč. Následně začala probíhat privatizace. Zprivatizovány byly až na výjimky, mezi které patří například Českobudějovický pivovar Budvar, všechny pivovary. Mnoho pivovarů také zaniklo a některé se dostaly do rukou zahraničních společností, které do nich investovaly svůj kapitál. Pivovary se tedy mohly začít rozvíjet (Basařová, Hlaváček, 1998).

3.2.5 Suroviny

Pivo se vyrábí se čtyř základních surovin. Těmi jsou slad, chmel, voda a pivovarské kvasnice.

Voda

Voda, chemicky označována vzorcem H_2O , tvoří největší část piva. Je v něm zastoupena 90–95%. Voda je tvořena dvěma atomy vodíku s jedním atomem kyslíku. Toto základní složení však doplňuje velké množství minerálních a organických látek (Kunath, 2012).

Pivovarský průmysl patří mezi největší spotřebitele vody v potravinářském průmyslu. K výrobě 100kg sladu se spotřebuje ve sladovnách 10–15 hl vody. Na 1 hl vystavovaného piva se spotřebuje 12–15 hl vody (Basařová, Hlaváček, 1998).

Velmi důležitým aspektem při posuzování vhodnosti vody pro pivovarské účely je tvrdost vody. Tvrdost vody ovlivňuje, jaký je její obsah vápenatých a hořečnatých solí. Rozlišuje se stálá a přechodná tvrdost. Stálou tvrdost tvoří vápenaté a hořečnaté soli, které jsou stálé. Mezi ně patří například sírany, chloridy, křemičitany, ...). Oproti tomu přechodná tvrdost je tvořena hydrogenuhličitanem, u kterých dochází při varu k jejich úplnému nebo částečnému rozkladu. Celková tvrdost vody se udává v mmol/l a je tvořena součtem stálé a přechodné (Kosař, 2000).

Podle tvrdosti se voda rozděluje na 4 základní skupiny: měkká – do 1,4 mmol/l, středně tvrdá – do 2,1 mmol/l, tvrdá – do 5,3 mmol/l, velmi tvrdá – od 5,3 mmol/l (Chládek, 2007).

Tvrdość vody má vliv na chuť a barvu vyrobeného piva. Čím tvrdší voda je, tím výrazněji ji ovlivňuje. Jako nejvhodnější voda bývá tedy označována ta se střední tvrdostí, jelikož na vlastnosti piva nepůsobí (Kunath, 2012).

U českých piv se používá nejčastěji voda měkká až středně tvrdá (Basařová, Hlaváček, 1998).

Voda využívaná při vaření piva se nazývá varní voda. Musí mít kvalitu pitné vody a také musí vyhovovat všem požadavkům, které jsou na pitnou vodu kladeny podle současné legislativy. Voda, která je používána k mytí a čištění provozních zařízení v pivovaru, se nazývá užitková (Chládek, 2007).

Slad

Slad se vyrábí z obilí, především ze sladovnického ječmene (ječný slad), popřípadě z pšenice (pšeničný slad) (Chládek, 2007).

Ječmen je tráva z čeledi lipnicovitých, s latinským označením *Hordeum vulgare*. Již několik tisíciletí se tato rostlina využívá k výrobě piva a pečiva (Kunath, 2012).

V pivovarnictví se využívají 2 hlavní typy ječmene. Ječmen dvouřadý a ječmen šestiřadý. Ječmen šestiřadý má plodnější zrna než ječmen dvouřadý, který má ale zrna větší (Kunath, 2012).

Aby bylo možné ječmen použít při výrobě piva, musí vykazovat určité pěstitelské vlastnosti. Mezi ně patří: obsah bílkovin 10-11%, obsah škrobu 60-65%, výnosnost zrna 7tun/ha, 18-20 zrn v klasu, vegetační doba 100 dní (Chládek, 2007).

Podle Basařové by sladovnický ječmen také neměl přesahovat vlhkost 16% a jeho minimální klíčivost by měla být minimálně 90% (Basařová, Hlaváček, 1998).

Slad se vyrábí v procesu nazvaném sladování. Jedná se o řízené klíčení. Nejprve se ječmen nechá dozrát v silech. Poté se předčistí a odstraní se porušená zrna. Následně se ječmen namáčí. Obsah vody v zrně se zvýší z původních 10-15% na 40-47%, což má za následek vytvoření vhodných podmínek pro start klíčení zrna. Samotné klíčení trvá 5-7 dní. V okamžiku, kdy je zrna dostatečně naklíčené, dochází k sušení (hvozdění). Při sušení horkým vzduchem dojde ke snížení vlhkosti na 3-5%. Tím dojde k zastavení enzymatických procesů včetně klíčení, které v zrně probíhají. Na teplotě vzduchu při sušení závisí na požadovaném druhu sladu (Basařová, Hlaváček, 1998).

Podle Basařové (2010) se slady rozdělují na 4 základní typy:

1. Světlé slady plzeňského typu, využívající se pro výrobu světlých piv typu ležáků, speciálních piv a konzumních piv.

2. Tmavé slady mnichovského typu, někdy uváděny jako bavorské slady, používají se při výrobě tmavých piv.
3. Pšeničné slady, které se vyrábějí z pšenice a jsou určeny pro výrobu pšeničných piv. Tyto slady podporují pěnivost a z tohoto důvodu je lze v malém množství přidat při výrobě piv z ječného sladu se špatnou stabilitou pěny.
4. Speciální slady využívající se při výrobě tmavých a speciálních piv. Mezi tyto slady patří například: karamelové, barvící, nakuřované, melanoidinové, diastatické a proteolytické slady (Basařová, Hlaváček, 1998).

Chmel

Chmel je dvoudomá rostlina s latinským označením *Humulus Lupulus*. Je zařazena do čeledi konopovité, latinsky *Cannabidaceae*. Jelikož se jedná o dvoudomou rostlinu, existují samčí i samičí rostliny. Pro výrobu piva se však využívají pouze samičí s neoploďnými květy. Chmel pivu dodává jeho charakteristickou hořkou chuť (Hasík, 2013).

Rozlišují se 3 druhy chmele. Prvním je chmel otáčivý, který zahrnuje jako poddruh chmel evropský, který se pěstuje pro pivovarské potřeby po celém světě. Rostlina je schopná plodit přibližně 25 let (Chládek, 2007).

Chmel se rozděluje podle několika faktorů. Jedním z nich je délka vegetační doby, podle které rozlišujeme odrůdy rané, polorané a pozdní. Také rozdělujeme 3 druhy chmele podle zbarvení chmelové révy. Prvním druhem je červeňák s červenou až červenou fialovou révou, druhým poločerveňák se zelenou révou a načervenalými řapíky listů. Posledním druhem je zeleňák se zelenou révou. Na území České republiky se pěstuje téměř výhradně červeňák, zatímco zeleňák je typický především pro Velkou Británii a USA (Hasík, 2013).

Chmel lze využít v několika podobách: hlávky, slisovaný chmel, granule a chmelové extrakty. Původně využívané chmelové hlávky jsou nahrazovány granulami a chmelovými extrakty především z důvodu jejich snadnějšího skladování, vyšší stability vlastností chmelových látek během skladování a také z důvodu vyšší využitelnosti hořkých látek obsažených ve chmelu. České pivovary nejčastěji při výrobě piva kombinují granulovaný chmel s chmelovým extraktem (Chládek, 2007).

Pivovarské kvasnice

Kvasinky jsou jednobuněčné houby, latinsky nazývané *Saccharomyces*. V současné době se jako pivovarské kvasinky označují dva druhy. Tyto druhy se liší svými vlastnostmi

a také rozdílným technologickým postupem při jejich použití pro výrobu piva (Verhoef, 2004).

Prvním druhem jsou kvasinky svrchního kvašení, latinsky *Saccharomyces cerevisiae*. Využívají se při výrobě svrchně kvašených piv, jako jsou například piva typu „ale“. Teplota kvašení se pohybuje v rozmezí 20–24°C. Po ukončení kvašení jsou kvasinky vynášeny na hladinu vlivem vznikajícího oxidu uhličitého (Chládek, 2007).

Druhým druhem jsou kvasinky spodního kvašení, latinsky *Saccharomyces carlsbergensis*. Tento druh kvasinek kvasí při podstatně nižších teplotách než kvasinky svrchního kvašení. Kvašení se pohybuje v rozmezí 8–14°C. Po jeho ukončení kvasinky usednou na dno kvasné nádoby (Chládek, 2007).

Při procesu vaření piva mají pivovarské kvasnice za úkol přeměnit cukry na alkohol a oxid uhličitý. Také mají vliv na chuť a aroma výsledného piva (www.ceskeminipivovary.cz).

3.2.6 Proces výroby piva

Výroba piva je proces, který se skládá z několika na sebe navazujících výrobních fází. První fází je šrotování, následuje vystírání, rmutování, scezování, chmelovar, kvašení, filtrace, pasterizace a jako poslední stáčení.

Šrotování

Nejprve se ze sladu odstraní nečistoty. Samotné šrotování je mechanický proces, při kterém dochází rozdrčení sladových zrn. Je důležité, aby pluchy byly co nejméně nepoškozené, jelikož slouží jako přirozená filtrační vrstva. Tato fáze probíhá na dvou nebo víceválcových šrotovnicích. Výsledkem je sladový šrot (www.ceskeminipivovary.cz).

Vystírání

Sladový šrot se v této fázi smíchá ve vystírací kádi s vodou. Vzniklá směs se nazývá vystírka (Chládek, 2007).

Rmutování

Cílem rmutování je, aby se pevné složky extraktu rozpustily ve vodě. Využívají se dvě různé metody rmutování. První z nich je infuzní rmutování a druhou dekokční rmutování. Tyto metody se od sebe liší nejen technologickým postupem, ale také mají rozdílné požadavky na strojní vybavení varny. Rmutování probíhá ve rmutovací pánvi a směs se v této fázi nazývá rmut (Chládek, 2007).

Infuzní rmutování je jednodušší metodou. Sládek zde potřebuje pouze jednu rmutovací pánev. Nejprve se rmut zahřeje na teplotu kolem 50°C a tato teplota se určitou dobu udržuje. Následně se teplota zvýší na 65°C a opět se udržuje. Při této teplotě se škrob přeměňuje na kvasitelné cukry, které později mají vliv na obsah alkoholu v pivu. Následně se rmut zahřeje na teplotu 75°C, při které se opět udržuje. Při této teplotě se zbylý škrob přemění na nekvasitelné cukry, které ovlivňují plnost a sladkost piva (Verhoef, 2004).

Dekokční rmutování je složitější metodou, která se v České republice využívá častěji. Sládek nemá pouze jednu rmutovací pánev, ale dvě nebo tři. U tohoto typu se rozlišuje rmutování na jeden, dva nebo tři rmuty. Pro Českou republiku je typické rmutování na dva rmuty. Nejprve se celá směs zahřeje na teplotu kolem 50°C. Poté dochází k první části rmutování. Ze rmutu se odebere 1/3, která se následně zahřeje na teplotu 70-72°C. Po zcukření se tato oddělená část opět vrátí ke zbylým 2/3 rmutu. Vlivem vzájemného působení teplot se teplota celého rmutu zvýší na 65°C. Následuje druhá fáze, při které se opět odebere 1/3 rmutu a postup se opakuje. Po vrácení této 1/3 by se měla teplota celého rmutu dostat na 75°C (Chládek, 2007).

Scezování

Rmut, který vznikl v předchozí fázi, je směs tekutiny a pevných látek. Pevné látky je potřeba odstranit pomocí filtrace. K té může sládkem využít speciální scezovací kád', do které rmut přečerpá, ale také je možné využít rmutovací pánve se dvojitým dnem. Vzniklá kapalina se nazývá sladina a pevná část se nazývá mláto. Mláto se následně využívá jako krmivo pro prasata (Verhoef, 2004).

Mláto se po určité době usadí na dně scezovací kádě, kde vytvoří několika centimetrovou vrstvu, přes kterou se následně čistí sladina. Ta je nejprve kalná a je tedy potřeba jí čistit vícekrát. Tato sladina se nazývá „předek“. Mláto na dně scezovací kádě v tuto chvíli stále obsahuje velké množství cukr. Z tohoto důvodu se prolévá horkou vodou, tzv. výstřelkem. Prolévání se opakuje, dokud stupňovitost výstřelku nedosáhne 1% (Chládek, 2007).

Chmelovar

Sladina včetně výstřelků se přecedí do mladinové pánve, kde se následně začne vařit. V průběhu varu se přidává chmel a ze sladiny se tak stává mladina. Účelem chmelovaru je převést hořké látky z chmele do mladiny, sterilace mladiny, odpaření zbytečné vody, odstranění nežádoucích těkavých látek z mladiny a inaktivace enzymů. (Kratochvíle, 2005)

Chmelovar trvá 90-120 minut a v jeho průběhu je chmel přidáván několikrát. První dávka chmelu se přidává na začátku chmelovaru. Tento chmel se přidává především pro hořkost. Poslední dávka chmelu se přidává několik minut před ukončením vaření a jedná se o chmel, který je přidávám především pro své aromatické vlastnosti (Verhoef, 2004).

Na konci chmelovaru vařič změní stupňovitost uvařené mladiny. Vlivem vysrážení bílkovin a přidáním chmele se v mladině nacházejí pevné části, nazývané kaly. K jejich odstranění je nutné mladinu přefiltrovat. K tomu se využívají vířivé kádě, popřípadě usazovací kádě (Chládek, 2007).

Výsledná mladina je stále velmi horká tekutina, její teplota se pohybuje kolem 95°C. Aby bylo možné přidat kvasinky, je potřeba její teplotu snížit přibližně na 6°C, jelikož takto vysoká teplota by kvasinky usmrtila. Zchlazená mladina se následně ještě provzdušní kyslíkem, aby mohlo dojít k procesu kvašení (Chládek, 2007).

Kvašení

Provzdušněná a zchlazená mladina se přečerpá do kvasných nádob, tzv. spilky. V těchto nádobách se následně přidají pivovarské kvasnice. Kvašení se rozděluje na dvě fáze. První fází je hlavní kvašení a druhou fází je dokvašování a zrání (Hasík, 2013).

Hlavní kvašení probíhá 7-10 dní, v závislosti na teplotě kvašení a typu piva. Podle použitého druhu kvasnic se rozlišuje svrchní a spodní kvašení, jehož rozdíly již byly popsány v kapitole zabývající se kvasinkami. V průběhu hlavního kvašení se cukry přeměňují na alkohol a oxid uhličitý. Výsledkem této fáze je mladé pivo (Basařová, Hlaváček, 1998).

Po dokončení hlavního kvašení se mladé pivo přesune do ležáckých tanků a začne fáze dokvašování a zrání. Tato fáze probíhá při nižších teplotách, které se pohybují až okolo 0°C a její délka se pohybuje okolo 1–3 měsíců. Cílem dokvašování je nasycení piva oxidem uhličitým, aby získalo požadovaný říz. K tomu dochází, jelikož ležácké tanky jsou uzavřené a oxid uhličitý nemá při kvašení kudy odcházet (Basařová, Hlaváček, 1998).

Filtrace a pasterizace

Při filtraci se pivo nechá projít filtrem. Jeho náplní je nejčastěji křemelina. Jejím cílem je zbavit pivo zbytků kvasinek a jiných zbytků a tím zvýšit jeho trvanlivost. Filtrovaná piva po stočení do láhví již nedozrávají. Tuto fázi výroby není nutné provádět, především malé pivovary produkují pivo nefiltrované (Verhoef, 2004).

Pasterizace je krátké zahřátí piva, které má za následek přerušování mikrobiologických aktivit v pivu. Pasterizovat lze pouze pivo, které neobsahuje kvasničné a bílkovinné buňky.

Stejně jako filtrace pasterizace není nutná a má za následek zvýšení trvanlivosti piva (Chládek, 2007).

Stáčení

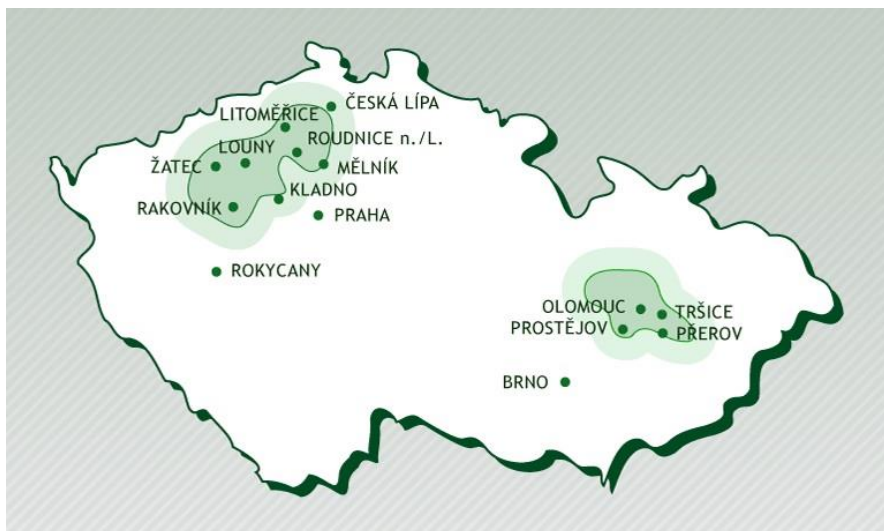
Stáčení je poslední fází procesu výroby piva. Již hotové pivo, připravené ke konzumaci, se stáčí do požadovaných obalů. Těmi jsou nejčastěji sudy, pet láhve, skleněné láhve nebo plechovky. V těchto přepravních obalech pivo putuje ke koncovému spotřebiteli.

3.2.7 Český trh s hlavními surovinami v současnosti

Chmel

V České republice se chmel v roce 2018 pěstoval na ploše 5 020 ha. Tato plocha se každoročně zvyšuje až o několik stovek ha. Oproti roku 2017 došlo ke zvýšení o 70 ha. Na území ČR se nachází 3 chmelařské oblasti (obr.1). Uváděné výměry jsou za rok 2018. Největší a nejznámější oblastí je Žatecko (3 856 ha). Zbylé dvě oblasti Tršicko (629 ha) a Ústěcko (535 ha) jsou výrazně menší. V roce 2018 se na území těchto chmelařských oblastí vyprodukovalo dohromady 5 126,42 tun chmele s průměrným výnosem 1,02 t/ha. Oproti minulému roku došlo ke snížení výnosu o 1 670,37 tun, tedy o 24,58%. Tento výrazný úbytek je zapříčiněn především nedostatkem srážek v kombinaci s vysokými teplotami v roce 2018 (www.czhops.cz).

Obrázek 1: Mapa chmelařských oblastí v ČR

Zdroj: http://www.czhops.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=55&Itemid=29&lang=csPro

V české republice se pěstuje celkem 11 odrůd chmele: Žatecký poloraný červeňák, Sládek, Premiant, Agnus, Saaz Late, Kazbek, Bohemie, Harmonie, Rubín, Vital a Bor. Nejmladší z těchto odrůd je odrůda Saaz Late, která byla schválena v roce 2012. V roce 2018

se vypěstovalo nejvíce Žateckého poloraného červeňáku, konkrétně 4 089,25 tun na ploše 4 349 ha. Oproti tomu druhé nejpěstovanější odrůdy Sládek se vypěstovalo pouze 497,66 tun na 320 ha (www.czhops.cz).

Tabulka 5: Vývoj pěstitelské plochy chmelnic a jejich výnosu v ČR (2012–2018)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
výměra ČR v ha	4 366	4 319	4 460	4 622	4 775	4 945	5 026
výnos ČR v t	4 338	5 330	6 202	4 843	7 712	6 797	5 126
výnos t/ha	1,01	0,81	0,72	0,95	0,62	0,73	0,98

Zdroj: Vlastní zpracování údajů z <http://czhops.cz> a <http://eagri.cz>

Z výše uvedené tabulky č.5 je patrné každoroční navýšení pěstitelské plochy chmelnic. U produkce lze spatřit výrazné výkyvy. Nejvyšší produkce dosáhla ČR v roce 2016, kdy bylo na jejím území vypěstováno 7 712 tun chmele. Průměrný výnos byl v tomto roce 1,62t/ha. V roce 2018 byl průměrný výnos chmele 1,02t/ha. Oproti roku předchozímu byl o 0,35 tun nižší. Výrazné výkyvy ve výnosu chmelnic jsou způsobené teplotními výkyvy či obdobími sucha, na která je chmel velmi citlivý.

Slad

Jednou ze základních surovin při výrobě piva je také slad. Celková produkce ČR v roce 2017 byla 521 090 tun. Z tabulky č.6 lze vidět, že po celé sledované období dochází k mírnému nárůstu produkce sladu. ČR každoročně kolem poloviny své produkce vyváží do zahraničí.

Tabulka 6: Produkce a export sladu ČR

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
produkce (t)	483 201	505 983	514 510	518 335	517 917	521 090
export (%)	51,45	47,95	51,23	45,96	51,24	44,77

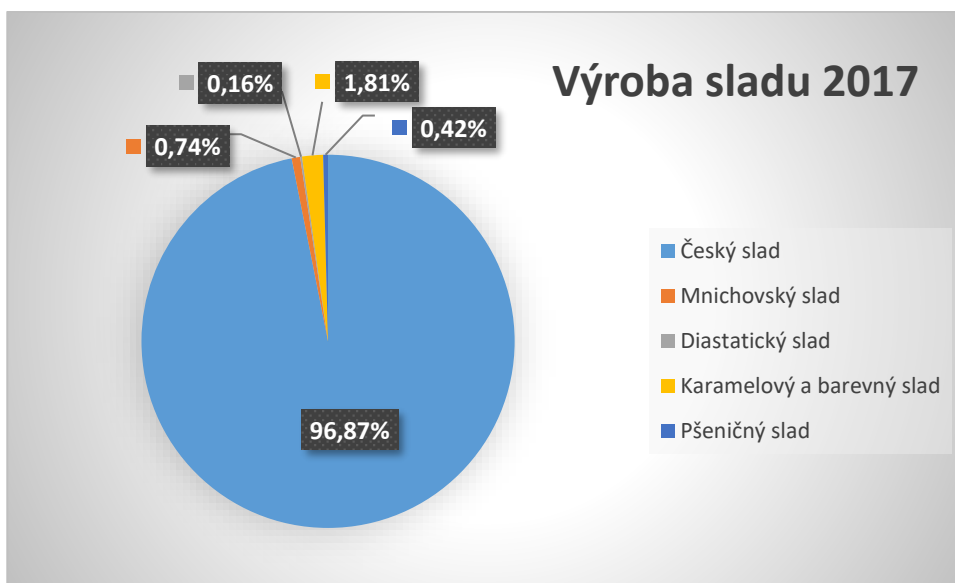
Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

V ČR jsou dva typy sladoven – obchodní a pivovarské. Hned 2 nejvýznamnější sladovny vlastní Plzeňský Prazdroj. Jedna z nich se nachází přímo v Plzni a druhá v Nošovicích. Pivovarské sladovny byly na celkové výrobě ČR v roce 2017 zastoupeny 23,63%. Sladovny Plzeňského Prazdroje měly na této produkci podíl 97,62%. Nejvýznamnější společností působící mezi obchodními sladovnami je společnost SLADOVNY SOUFFLET ČR, a.s., která patří francouzské skupině s názvem GROUPE SOUFFLET. Pod tuto společnost patří na území ČR celkem 5 obchodních sladoven. Jedná se o sladovny v Litovli, Prostějově, Kroměříži, Nymburce a v Hodonicích. Na celkové produkce sladu v ČR se v roce 2017 obchodní sladovny podílely 66,97%. Podíl

SLADOVEN SOUFFLET na produkci skupiny je 87,69%. Mezi další členy skupiny obchodních sladoven patří Českomoravské Sladovny a.s. (5,87% na produkci skupiny) a Moravamalt s.r.o. (3,84% na produkci skupiny).

V České republice se vyrobí nejvíce Českého sladu. Ostatní druhy se za rok 2017 na celkové produkci podílely maximálně z 2%, jak je znázorněno v grafu č.1. Oproti výsledkům na počátku sledování, tj. v roce 2012, došlo jen k minimálním změnám. V tomto roce Český slad tvořil 96,82%, karamelový a barevný slad 2,03%, pšeničný slad 0,19% a Mnichovský slad 0,95%. Diastatický slad se v tomto roce nevyráběl.

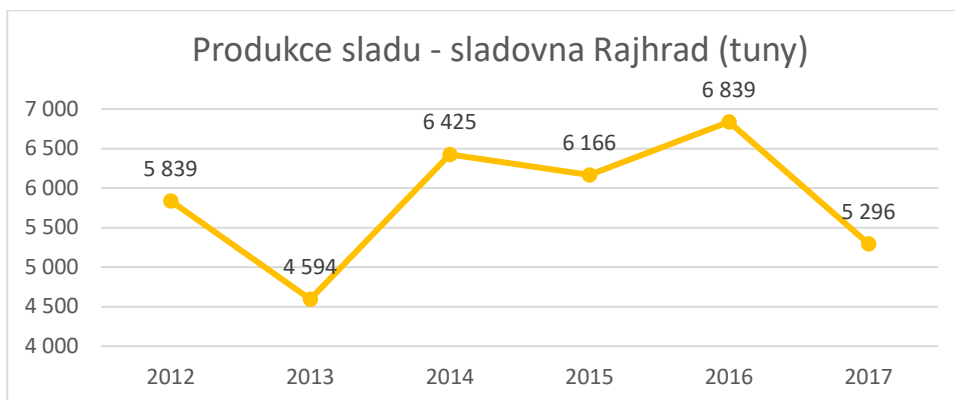
Graf 1: Výroba sladu podle druhu v roce 2017

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Rodinný pivovar Bernard má také svou vlastní sladovnu. Ta se nachází v Rajhradu. Původně Rolnická akciová sladovna vznikla v roce 1872. Bernard ji koupil v září 2000. Část její produkce zpracovává Bernard při výrobě svého piva a část prodává obchodním partnerům. Na grafu č.2, uvedeném níže lze vidět vývoj produkce sladovny pivovaru Bernard.

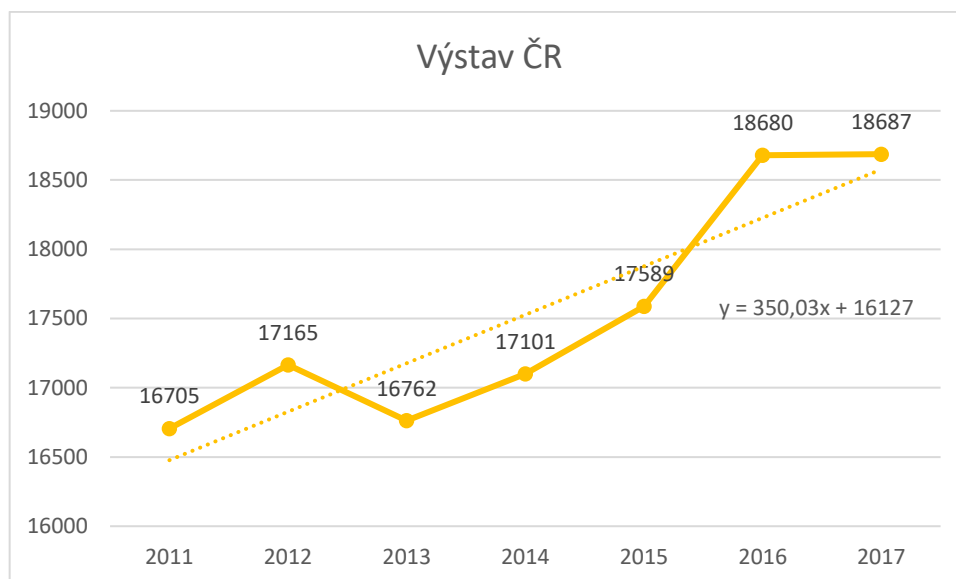
Graf 2: Produkce sladovny Rajhrad

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

3.2.8 Vývoj výstavu ČR

Graf 3: Výstav piva v ČR

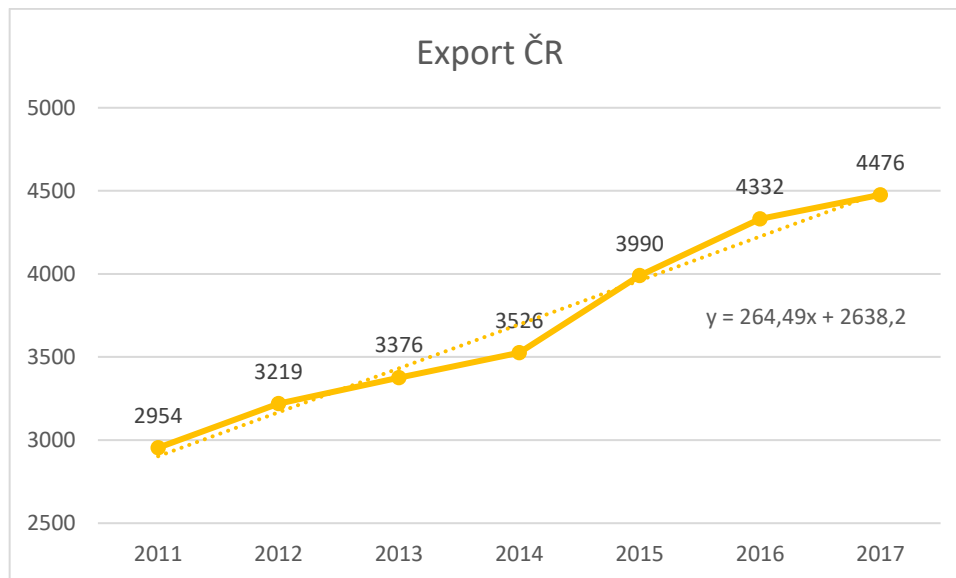
Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Z grafu č.3 lze vidět každoroční zvyšování výstavu pivovarů. K poklesu produkce došlo pouze mezi roky 2012 a 2013. V dalších letech došlo k opětovnému nárůstu a tento výkyv lze tedy považovat za jednorázovou záležitost bez významnější příčiny. K nejvýraznější změně v průběhu sledovaného období došlo v letech 2015 a 2016. Meziroční nárůst výstavu byl 1 091 tis. hl.. Za poslední 2 hodnocené roky (2016 a 2017) je produkce téměř totožná. Za předpokladu lineárního trendu by mělo v budoucnu dojít k dalšímu zvýšení. V roce 2025 by se mohlo jednat o výstav kolem 21 377 tis. hl. Hranice 20 mil. by při udržení tohoto trendu mohla být překonána v roce 2022. Na celkovém velmi

pozitivním vývoji výstavu ČR se podílí stále se zvyšující obliba piva nejen u nás, ale i u zahraničních zákazníků.

3.2.9 Vývoj exportu ČR

Graf 4: Export piva ČR

Zdroj: ČSPPS, vlastní zpracování

V roce 2015 se export poprvé přiblížil k hranici 4 mil. a v dalším roce tuto hranici výrazně překonal. Z grafu č.4 je na první pohled patrný pravidelných nárůst exportu, ke kterému bez výjimky dochází v průběhu celého sledovaného období. V průměru dochází k meziročnímu nárůstu o 7%. K nejvyšší meziroční změně došlo mezi rokem 2014 a 2015, kdy se export zvedl o 13,14%. Pokud budeme předpokládat lineární trend i do budoucna, v roce 2025 by export mohl dosahovat hodnoty kolem 6 605 tis. hl. Překonání hranice 5 milionů lze předpokládat v roce 2019.

Na počátku sledovaného období, tj. v roce 2011 bylo nejvýznamnějším odběratelem Německo, do kterého se vyváželo 28,31% produkce ČR určené pro export. Druhým největším odběratelem (19,53%) bylo Slovensko. V roce 2017 zůstali 2 hlavní odběratelé stejní. Slovensko 23,97% produktů, které ČR vyváží a Německo 19,95%. Poměry jsou tedy oproti roku 2011 přibližně opačné. V prvenství Slovensko zastoupilo Německo od roku 2015.

3.2.10 Spotřební daň na pivo

Problematikou spotřební daně z piva, stejně jako z vína a meziproduktů, se zabývá zákon č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních ve znění pozdějších předpisů v hlavě III., resp. IV., citovaného zákona (§§ 80 až 91, resp. §§ 92 až 100b).

Základem pro výpočet spotřební daně z piva je množství piva vyjádřené v hektolitrech. Zákon stanovuje základní spotřební daň a také stanovuje sníženou spotřební daň pro menší pivovary. Pro účely tohoto zákona jsou pivovary rozděleny do 5 základních skupin v závislosti na jejich celkovém ročním výstavu piva (www.celnisprava.cz).

Vývoj spotřební daně od roku 1993

Tabulka 7: Vývoj spotřební daně

	DO 10 % EPM	DO 10 % EPM	DO 10 % EPM
1993	154 Kč/hl	317 Kč/hl	423 Kč/hl
1995	157 Kč/hl	320 Kč/hl	430 Kč/hl

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z <https://celnisprava.cz>

Spotřební daň piva vychází z % obsahu extraktu původní mladiny (EPM) v pivu. V roce 1993 byla kromě změny daňové sazby také zrušena vyhláška č. 105, podle které měly malé podniky do 25 zaměstnanců nárok na daňové úlevy. Od tohoto roku tedy pivovary platily stejnou spotřební daň bez ohledu na jejich velikost. Pro malé pivovary to znamenalo zvýšení daňového zatížení. Proti tomu se majitelé těchto pivovarů začali ohrazovat a žádali zavedení daňových úlev. Mezi ně patřil i Ing. Stanislav Bernard, spolumajitel pivovaru v Humpolci. Z jeho iniciativy vznikl Český svaz malých nezávislých pivovarů, jehož prezidentem se následně stal. Především díky snaze Stanislava Bernarda byl v roce 1994 kromě úpravy výše spotřební daně také zaveden nový zákon, který upravoval snížení daňové sazby pro malé nezávislé pivovary. Srovnání roku 1993 a 1995 je zobrazeno v tabulce č.7.

Zákon nabyt platnosti 1. 7. 1995 a stanovil horní hranici výstavu malých pivovarů maximálně na 200 000 hl piva za rok. Pro pivovary s produkcí vyšší než 200 000 hl ročně platila základní daňová sazba. Podle výstavu byly pivovary rozděleny do několika skupin s rozdílným procentuálním snížením daně: do 10 000 hl – snížení o 50%, od 10 001 do 50 000 hl – snížení o 40%, od 50 001 do 100 000 hl – snížení o 30%, od 100 001 do 150 000 hl – snížení o 20% a od 150 001 do 200 000 hl – snížení o 10%.

S účinností od 1. 1. 1998 došlo opět ke změnám. Piva se již nerozdělovala do 3 skupin s rozdílnou cenou za hl, ale byla stanovena sazba za každé celé % EPM a 1 hl piva. Tento

způsob je platný dodnes, pouze v roce 2010 došlo k úpravě sazeb. Procentuální zvýhodnění pro malé pivovary zůstalo zachováno. V následující tabulce jsou uvedeny přesné daňové sazby pro srovnání (www.celnisprava.cz).

Tabulka 8: Daňová sazba dle výstavy

	NAD 200 000 HL	150 001 – 200 000 HL	100 001 – 150 000 HL	50 001 – 100 000 HL	10 001 – 50 000 HL	DO 10 000 HL
1998–2009	24,00	21,60	19,20	16,80	14,40	12,00
od 2010	32,00	28,80	25,60	22,40	19,20	16,00

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z <https://celnisprava.cz>

3.3 Rodinný pivovar Bernard a.s.

3.3.1 Základní údaje o společnosti

Obchodní název:	Rodinný pivovar BERNARD a.s.
Sídlo společnosti:	Humpolec, 5. května 1, okres Pelhřimov, PSČ 39601
Zahájení činnosti:	27. 12. 2000
Právní forma:	Akciová společnost
Vlastnická struktura:	Ing. Stanislav Bernard 25% Ing. Josef Vávra 25% Duvel Moortgat, N. V. 50%
Předmět podnikání:	výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin Pivovarnictví a sladovnictví Hostinská činnost (www.or.justice.cz)

3.3.2 Sortiment

Pivovar Bernard produkuje velké množství alkoholických i nealkoholických piv. Tato piva jsou balena do sudů nebo do skleněných lahví. V roce 2019 má pivovar v nabídce 12 druhů lahvových a 14 sudových piv. Konkrétní názvy spolu s obsahem alkoholu u jednotlivých piv jsou uvedeny v tabulce č.9. Také je zde uveden energetický obsah jednoho půllitru (www.bernard.cz).

Tabulka 9: Sortiment Bernard

NÁZEV	TYP	OBSAH ALKOHOLU	ENERGETICKÝ OBSAH NA 0,5L
Bernard India Pale Ale	IPA	5,6%	920 Kj
Bernard Bohemian Ale	ALE	8,2%	1 265 Kj
Bernard Sváteční ležák	světlý ležák	5,0%	930 Kj
Bernard Jantarový ležák	řezaný ležák	5,0%	935 Kj
Bernard Černý ležák	tmavý ležák	5,0%	950 Kj
Bernard Bezlepkový ležák	světlý ležák bez lepku	4,9%	940 Kj
Bernard s čistou hlavou FREE	nealkoholické světlé pivo	max. 0,5%	390 Kj
Bernard s čistou hlavou Jantar	nealkoholické polotmavé pivo	max. 0,5%	400 Kj
Bernard s čistou hlavou Švestka	nealkoholické polotmavé pivo s příchutí	max. 0,5%	600 Kj
Bernard s čistou hlavou Višeň	nealkoholické světlé pivo s příchutí	max. 0,5%	635 Kj
Bernard Kvasnicová desítka	světlé výčepní pivo	4,2%	neuvedeno
Bernard Kvasnicová jedenáctka	světlý ležák	4,6%	neuvedeno
Bernard Desítka	světlé výčepní pivo	3,8%	neuvedeno
Bernard Jedenáctka	světlý ležák	4,5%	neuvedeno
Bernard Dvanáctka	světlý ležák	4,9%	neuvedeno
Bernard Černá Lavina	tmavý ležák	5,0%	neuvedeno

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z <https://bernard.cz>

Z tabulky je patrné, že v produktovém portfoliu je možné nalézt pouze piva značky Bernard. Kromě klasického světlého výčepního piva jsou zde vyráběny různé pivní speciály a ležáky. Pro pivovar je typický velký výběr v rámci nealkoholických piv. Také se snaží vyjít vstříc spotřebitelům, kteří nemohou konzumovat lepek. Pro tyto zákazníky je vyráběn speciální Bezlepkový ležák.

Ačkoliv se nejedná o pivní produkt jako takový, za zmínku také stojí magazín Vlastní cestou, který Bernard od roku 2005 vydává. Jedná se o čtvrtletník, který je zaměřený na životní styl. Kromě úspěchů a aktuálního dění v pivovaru informuje také o zajímavých událostech ve sportu, umění a kultuře (www.bernard.cz).

3.3.3 Historie společnosti

Historie vaření piva v pivovaru započala v roce 1597, kdy patřil majitelům heráleckého panství. V průběhu dalších desítek let se pivovar rozrůstal, několikrát změnil své majitele a byl několikrát přestavován. V roce 1949 byl pivovar přeměněn na komunální podnik a stal se součástí národního podniku Horácké pivovary Jihlava. V roce 1960 byl začleněn do národního podniku s názvem Jihočeské pivovary České Budějovice. Tento podnik se v roce 1989 přejmenoval na státní podnik Pivovary České Budějovice. Vedení této společnosti nemělo v úmyslu pivovar v Humpolci dále rozvíjet a uvažovalo se o jeho

zrušení. S touto krizí došlo v podniku k poklesu kvality i výstavu piva. V roce 1991 uvařil pouhých 26 tisíc hl. piva. Dne 26.11.1991 pivovar v malé privatizaci vydrazila trojice podnikatelů – Stanislav Bernard, Josef Vávra a Rudolf Šmejkal. V prvních 10 letech od privatizace pivovar bojoval o přežití. Poté se díky četným investicím v průběhu těchto let začal stávat celostátně známou značkou. V září roku 2000 Rodinný pivovar Bernard zakoupil sladovnu v Rajhradu. Ve stejném se pivovar stal akciovou společností, jejíž 50% podíl v roce 2001 zakoupila společnost Duvel Moortgat z Belgie. Dva z původních majitelů – Stanislav Bernard a Josef Vávra si každý ponechali 25% podíl ve společnosti. V roce 2009 výstav pivovaru poprvé překročil hranici 200 tisíc hl piva a tento výstav se každoročně zvyšuje. (www.bernard.cz).

3.3.4 Ocenění pivovaru

V České republice se pořádá každoročně 7 soutěží piv na celostátní úrovni.

Zlatý pohár PIVEX

Soutěž se poprvé konala v roce 1992. Jedná se o dvoukolovou soutěž, jejíž první kolo se koná v listopadu předchozího roku. Termín druhého kola je na přelomu ledna a února. Výsledky soutěže se vyhláší v předvečer veletrhu SALIMA, který se koná začátkem března. Pořadatelem soutěže je reklamní společnost SNIP & Co a Veletrhy Brno.

Bernard v roce 2017 a 2018 získal 1.místo v kategorii Světlá výčepní piva (Kvasnicová desítka). V roce 2018 také získal 2. místo ve stejné kategorii (Bernard Desítka).

Česká pivní pečeť

Pivní pečeť se koná každoročně na přelomu ledna a února v rámci Reprezentačních slavností piva a minerálních vod v Táboře. Poprvé se konala v roce 1991. Pořadatelem soutěže je produkční agentura REVEL.

V roce 2016 zde získal Bernard rovnou dvě ocenění. Konkrétně 2. místo v kategorii Světlé pivo (Bernard Jedenáctka) a rovněž 2. místo v kategorii Nealkoholická piva (Bernard Free). V roce 2018 se zde umístil na 1. místě v kategorii kvasnicové pivo (Bernard Sváteční ležák a na 3. místě v kategorii kvasnicové a nefiltrované pivo (Kvasnicová 11).

Jarní cena českých sládků

Soutěž byla založena roku 2007 a od té doby se koná každoročně první březnovou sobotu v pivovaru Zvíkovské podhradí. Jarní cena českých sládků je určena výhradně minipivovarům. Pořadatelem je společnost Pivas s.r.o.

V této soutěži nebyl Bernard v minulých letech oceněn.

České pivo

Jedná se o jedinou soutěž, kterou pořádá Český svaz pivovarů a sladoven. Stejně jako v případě Zlatého poháru, je i tato soutěž dvoukolová. První kolo se koná dubnu a druhé v červnu. Výsledky soutěže jsou vyhlašovány v září na Svatováclavské slavnosti.

Pivovar Bernard získal v roce 2016 v kategorii Tmavé pivo 1. místo (Bernard Černý ležák).

Pivo České republiky

Soutěž se koná každoročně v červnu na výstavišti v Českých Budějovicích. První ročník byl uspořádán v roce 1997. Pořadatelem jsou produkční agentura REVEL a Výstaviště České Budějovice.

V roce 2016 získal v této soutěži Bernard 3 ocenění. Nejlépe se umístil v kategorii Světlý ležák Premium, kde s pivem Bernard Dvanáctka získal 1. místo. Na druhém místě se umístil s pivem Bernard Černý ležák v kategorii Tmavý ležák. V kategorii Světlé pivo získal 3. místo (Bernard Jedenáctka). V roce 2018 se umístil na 1.místě v kategorii Světlé pivo (Bernard Desítka) a v kategorii světlý ležák (Bernard Jedenáctka). Významně se zde v tomto roce umístila Dvanáctka – 1.místo v kategorii světlý ležák Premium a 2.místo v celkovém srovnání.

Dočesná

Jedná se o soutěž, která se koná každoročně na přelomu srpna a září při příležitosti slavností dočesné. Pořadatelem soutěže je Chmelařský institut s.r.o. v Žatci.

Bernard se v roce 2016 v Dočesné umístil ve 2 kategoriích. První místo získal v kategorii Světlý ležák 11% (Bernard Kvasnicová jedenáctka) a 3. místo v kategorii Tmavý ležák (Bernard Černý ležák). V roce 2017 v kategorii nealkoholických piv získal 2.místo Bernard Free a v kategorii světlý ležák na 3.místě skončila Bernard Jedenáctka.

Pivní speciál roku

Jedná se o soutěž speciálních a neobvyklých piv vyrobených v České republice. První ročník se konal v roce 2010, jedná se tedy o nejmladší soutěž na celostátní úrovni. Pořadatelem je společnost PORT s.r.o. Výsledky soutěže jsou vyhlašovány při příležitosti gastronomického festivalu Znojemský hrozen.

V soutěži o pivní speciál roku 2016 se pivovar umístil v kategorii Neobvyklá piva hned třikrát. Získal dvakrát 2. místo (Bernard Švestka a Bernard Jantarový ležák) a jedenkrát 3. místo (Bernard Tmavý ležák).

Kromě účasti v těchto celorepublikových soutěžích Bernard každoročně získává ocenění i v regionálních soutěžích či novinářských anketách. Velkým úspěchem z roku 2017 je umístění v soutěži Australian International Beer Awards, která proběhla v Australském městě Melbourne. Pivovar zde získal hned 3 ocenění. Bernard Bohemian Ale byl oceněn rovnou 1. místem a piva Bernard India Pale Ale a Bernard Černý ležák získala 2. místo. Z mezinárodních soutěží se v tomto roce Bernard umístil ještě na Meiningers International Craft Awards v Německém městě Neustadt. Zde byl 2. místem oceněn Bernard Sváteční ležák v kategorii Světlý ležák. V roce 2018 dosáhl v zahraničí významných úspěchů Bohemian Ale, který se v Německu umístil hned dvakrát na prvním místě (Meininger's Craft Beer Award 2018 a Frankfurt International Trophy) a ve Francii na druhém (Concours International De Lyon) (www.bernard.cz).

3.3.5 Duvel Moortgat

Historie společnosti Duvel Moortgat začala v roce 1871, kdy Jan-Leonard Moortgat založil společně se svou ženou Marií De Block pivovar Moortgat v malém Belgické městě jménem Puurs. V několika dalších letech se pivovar stále rozvíjel a zvětšoval svou klientelu. Po zakladateli převzali pivovar jeho synové Albert a Victor. Zatímco Albert se staral o samotný chod pivovaru, Victor zajišťoval dopravu produktů do Bruselu. V průběhu první světové války se na trh začala dostávat anglická piva. Albert se rozhodl dále vařit pivo podle anglického vzoru a krátce po první světové válce se tedy vypravil do Anglie pro vzorek kvasnic. Nové pivo bylo původně jako pocta konci 1. světové války nazýváno Victory Ale. Jelikož však bylo pivo jedním váženým Belgičanem označeno jako „d'ábelské“, bylo v roce 1923 přejmenováno na Duvel, což v překladu znamená Ďábel. V 50. letech 20. století pivovar Moortgat převzali Bert, Marcel, Leon a Emile Moortgat. V roce 1963 koupil pivovar práva na vaření klášterního piva Maredsous. Přibližně v polovině 70. let začal pivovar svou produkci vyvážet i do zahraničí. Nejprve do Nizozemska a poté do ostatních sousedních zemí Belgie. Především díky pivu Duvel si Moortgat začal budovat reputaci po celém světě. V roce 1999 byla společnost Moortgat uvedena na burze cenných papírů a při té příležitosti se přejmenovala na Duvel Moortgat, podle svého nejvýznamnějšího piva. V roce 2001

společnost získala 50% podíl v Českém pivovaru Bernard. V roce 2003 upevnila svoje postavení na Americkém trhu zvýšením svého podílu ve společnosti Beláme (pivovar Ommegang) na 100%. V září 2006 převzala společnost pivovar Ardennes. V roce 2008 se společnost rozrostla o pivovar Liefmans. O další 2 roky později, tedy v roce 2010 se součástí společnosti Duvel Moortgat stal i pivovar De Koninck. V březnu roku 2013 opustila společnost akciový trh Euronext Brusel. V červenci 2015 se Duvel Moortgat stal akcionářem společnosti Firestone Walker Brewing Company (pivovar Firestone) (www.duvelmoortgat.be).

Pivovary spadající pod Duvel Moortgat

V roce 2019 je součástí společnosti celkem 9 pivovarů. Z toho 3 se nacházejí na území USA a 6 v Evropě.

Evropa (obr. č.2)

1. Bernard – Česká republika
2. d'Achouffe – Belgie
3. De Koninck – Belgie
4. Duvel Moortgat – Belgie
5. Liefmans – Belgie
6. Brouwerij 't IJ – Nizozemsko

Obrázek 2: Pivovary spadající pod Duvel Moortgat v Evropě

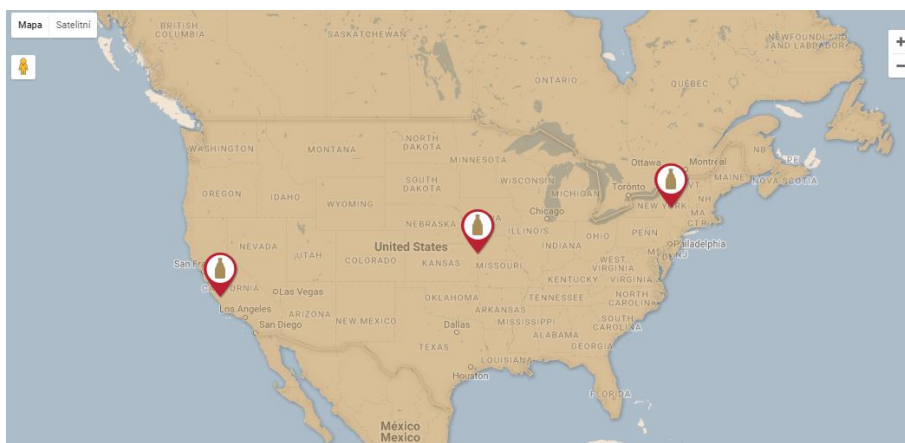

Zdroj: <http://duvelmoortgat.be/en/contact-us>

USA (obr. č.3)

1. Ommegang – New York
2. Boulevard – Kansas City
3. Firestone – California

Obrázek 3: Pivovary spadající pod Duvel Moortgat v USA

Zdroj: <http://duvelmoortgat.be/en/contact-us>

4 Praktická část

4.1 Charakteristika hodnocených společností

Rodinný pivovar Bernard bude porovnán s 6 pivovarskými společnostmi působícími na trhu ČR: Plzeňský Prazdroj a.s., a. Pivovary Staropramen a.s., Heineken Česká republika n.p., Budějovický Budvar a.s., Pivovar Svijany a.s. a Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod a.s.. První 4 zmiňované společnosti byly vybrány, protože se jedná o jedny z největších pivovarnických společností na českém trhu. Pivovar Svijany a.s. se v posledních letech umisťuje z hlediska výstavu hned před Bernardem. Posledním konkurentem je Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod. Přestože dosahuje zhruba 1/3 výstavu pivovaru Bernard, díky malé vzdálenosti mezi oběma pivovary jej lze považovat za významného konkurenta.

V této kapitole budou jednotlivé společnosti charakterizovány.

4.1.1 Plzeňský Prazdroj a.s.

Společnost Plzeňský Prazdroj je již několik let jedničkou na českém trhu s pivem. S výstavem 8 314,817 tis hl. (rok 2017) zastupuje zhruba 44 % výstavu celé ČR. Historie společnosti sahá až do roku 1842, ve kterém sládek Josef Groll 5.října uvařil první várku nového piva plzeňského typu. Tato várka byla uvařena v novém Měšťanském pivovaru. V roce 1859 si Měšťanský pivovar nechává zaregistrovat ochrannou značku Pilsner Bier. 15.října 1870 zahájil provoz První plzeňský akciový pivovar, později známý jako Gambrinus. V roce 1898 vzniká ochranná známka Plzeňský Prazdroj – Pilsner Urquell (www.prazdroj.cz).

Na území ČR v současnosti společnost vlastní 4 pivovary. V Plzni se nacházejí 2 z nich – Pilsner Urquell a Gambrinus. Pod společnost také spadá Kozel ve Velkých Popovicích a Radegast v Nošovicích. Vlastníkem celé této společnosti je japonská pivovarnická společnost Asahi.

Pod tuto pivovarskou skupinu spadají následující značky (www.prazdroj.cz): Pilsner Urquell, Gambrinus, Kozel, Radegast, Excelent, Klasik, Primus, Master, Kopperberg, Kingswood, Frisco, Birell

4.1.2 Pivovary Staropramen a.s.

Historie společnosti sahá až do roku 1869, kdy vznikl Akcionářský pivovar na Smíchově. První várka piva zde byla uvařena 1.5.1871. Svůj nynější název Staropramen získal pivovar až v roce 1913. V současnosti patří Pivovary Staropramen na druhé místo z hlediska produkce. V území české republiky provozuje 2 pivovary – Staropramen v Praze a Ostravar v Ostravě. Vlastníkem společnosti je od roku 2013 severoamerická korporace Molson Cools, která patří mezi největší pivovarské společnosti na světě (www.pivovary-staropramen.cz).

Pod tuto pivovarskou skupinu spadají následující brandy (www.pivovary-staropramen.cz): Staropramen, Staropramen Cool, Ostravar, Braník, Velvet, Měšťan, Vratislav, Sládkova Limonáda, Stella Artois, Hoegaarden, Leffe

4.1.3 Heineken Česká republika n.p.

Společnost Heineken je označována jako třetí největší pivovarnická skupina ve světě, stejně tak v České republice se umísťuje z hlediska výstavu na třetím místě. Na český trh vstoupila v roce 2003, kdy došlo k akvizici společnosti Starobrno a.s.. V současné době v době vlastní tři tuzemské pivovary – Starobrno v Brně (2003), Královský pivovar Krušovice ve středních Čechách (2007) a Velké Březno v severních Čechách (2008). Společnost Heineken je nizozemského původu (www.heinekenceskarepublika.cz).

Pod tuto pivovarskou skupinu spadají následující brandy (www.heinekenceskarepublika.cz): Starobrno, Zlatopramen, Krušovice, Heineken, Břežňák, Hostan, Louny, Dačický, Desperados, Strongbow, Zlatý Bažant

4.1.4 Budějovický Budvar a.s.

Vznik pivovaru se datuje k roku 1895, tehdy pod názvem Český akciový pivovar. Dne 7.října 1895 zde byla uvařena první várka piva. Již na konci 19. století pivovar vyvážel do zahraničí a mezi významné české exportéry se řadí i v současnosti. Společnost je tvořena pouze jedním pivovarem, který má ve svém vlastnictví Česká republika. Společnost má tři zahraniční dceřinné společnosti – v Německu (Erfurt), na Slovensku (Senec) a ve Velké Británii (Bristol) (www.budejovickybudvar.cz).

Již od svého vzniku pivovar používal pro své produkty označení „Budweiser“, podle původního názvu Českých Budějovic. Toto označení si také později nechal zaregistrovat

jako svou ochrannou známku. Již od začátku 20.století probíhají spory o ochranné známky pivovaru s Americkou společností Anheuser-Bush. V současné době mají tyto společnosti několik desítek soudních sporů a správních řízení před patentovými úřady po celém světě.

Pod tuto společnost spadají následující brandy (www.budejovickybudvar.cz): Budweiser Budvar, Pardál, Carlsberg, Somersby

4.1.5 Pivovar Svijany a.s.

Historie pivovaru Svijany začala v roce 1564. V roce 1990 vznikl státní podnik Pivovary Vratislavice nad Nisou a jeho součástí se stal i pivovar Svijany. O dva roky později se státní podnik změnil na akciovou společnost a od roku 1997 se stal součástí skupiny Pražské pivovary a.s.. Pod vedením těchto dvou společností se pivovar dostal do krize a hrozilo i jeho uzavření. V roce 1998 vznikla společnost Pivovary Svijany s.r.o., která se stala novým vlastníkem pivovaru. Od tohoto roku začal výstav podniku významně stoupat a krize byla zažehnána. V současné době se jedná šestý největší pivovar na území ČR. Jejím aktuálním vlastníkem je liberecká skupina LIF trade. Pivovar se nachází v severních Čechách mezi Libercem a Mladou Boleslaví. Společnost zaštiťuje pouze značku Svijany (www.pivovarsvijany.cz).

4.1.6 Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod a.s.

Měšťanský pivovar vznikl v roce 1834. V roce 1948 byl pivovar znárodněn a stal se součástí Horáckých pivovarů Jihlava a později Východočeských pivovarů Hradec Králové. V roce 1990 se stal samostatným provozem. Roku 1995 byl dořešen spor o vlastnická práva a pivovar se vrátil do rukou potomkům původních majitelů. Ti zde 24.1.1995 založili společnost Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod a.s.. Pivovar se nachází přímo v Havlíčkově Brodě (www.hbrebel.cz).

Pod tuto společnost spadají následující brandy (www.hbrebel.cz): Rebel, Svitavák, Votrok

4.2 Porovnání vybraných poměrových ukazatelů

Hodnoty byly sledovány v období let 2013-2017. Plzeňský Prazdroj do hodnocení nebude zahrnut z důvodu rozdílné metodiky při tvorbě výkazu zisku a ztrát a rozvahy oproti konkurentům.

4.2.1 Rentabilita

ROA – rentabilita aktiv

Tabulka 10: Rentabilita celkového kapitálu

	2013	2014	2015	2016	2017
Rodinný pivovar Bernard	10,31%	9,45%	11,62%	11,88%	10,26%
Pivovary Staropramen	-5,43%	-10,79%	0,75%	-6,03%	-0,49%
Heineken ČR	0,44%	2,45%	6,58%	5,53%	6,69%
Budějovický Budvar	5,27%	4,93%	5,90%	5,19%	4,79%
Svijany	26,06%	23,40%	28,61%	24,54%	20,67%
Havlíčkův Brod	0,73%	3,64%	4,95%	5,87%	2,22%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů jednotlivých podniků

Ukazatel vyjadřuje celkovou efektivnost firmy, její výdělkovou schopnost nebo také její produkční sílu. Odráží celkovou výnosnost kapitálu bez ohledu na to, z jakých zdrojů byly podnikatelské činnosti financovány (Růčková, 2019).

Čím je hodnota ukazatele vyšší, tím je situace pro podnik příznivější (Vochozka, 2011). Hodnoty jednotlivých společností jsou uvedeny v tabulce č.10. Nejlepší výsledky zaznamenala společnost Svijany, která na začátku sledovaného období dosáhla 26,06%. Přestože došlo v průběhu dalších let k poklesu hodnoty ROA, i v roce 2017 Svijany dosáhly dvojnásobné hodnoty než Rodinný pivovar Bernard. Bernard oproti ostatním společnostem také dosahuje dobrých výsledků. ROA u této společnosti kolísá v rozpětí od 9,45% do 11,88% bez výraznějších výkyvů. Nejhorších výsledků dosáhly Pivovary Staropramen. Především v roce 2014, kdy se hodnota ROA dostala až na -10,79%.

ROE – rentabilita vlastního kapitálu

Tabulka 11: Rentabilita vlastního kapitálu

	2013	2014	2015	2016	2017
Rodinný pivovar Bernard	14,99%	13,94%	16,74%	16,14%	14,01%
Pivovary Staropramen	-16,33%	-40,10%	1,49%	-12,44%	-1,00%
Heineken ČR	1,91%	10,08%	22,65%	20,30%	23,84%
Budějovický Budvar	5,84%	5,51%	6,65%	5,90%	5,36%
Svijany	44,92%	29,95%	35,36%	28,84%	23,24%
Havlíčkův Brod	0,82%	4,19%	6,08%	7,24%	2,88%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů jednotlivých podniků

Ukazatel hodnotí rentabilitu kapitálu, který do společnosti vložili vlastníci a akcionáři. S jeho pomocí mohou posoudit, zda je výnosnost vloženého kapitálu pro ně dostatečná. Aby pro akcionáře a ostatní investory byla investice výhodná, musí být hodnota

ROE vyšší než úroky, které by získali jinou investicí. Pro výpočet se používá čistý zisk po zdanění (Sedláček, 2011).

Jak vyplývá z předchozího odstavce, čím vyšší je hodnota ROE, tím lépe pro podnik. Výsledky porovnávaných společností jsou uvedeny v tabulce č.11. Nejlepší hodnoty za sledové období dosáhla společnost Svijany v roce 2013 (44,92%). V dalším roce došlo k výraznému poklesu, ale i přesto Svijany dosahují každoročně nejlepší hodnoty. Naopak nejhůře se umístily Pivovary Staropramen, především v roce 2014 (-40,1%). Oproti ostatním společnostem dochází k největším výkyvům, což je způsobeno vysokou ztrátou, kterou podnik zaznamenal v letech 2013 a 2014. Ze stejného důvodu podnik také jako jediný vykazuje záporné hodnoty. Nejpozitivnější změna ukazatele se nachází u společnosti Heineken, u které došlo k výraznému zvýšení hodnoty. Havlíčkův Brod také zaznamenal zlepšení. Přestože ROE měl rostoucí charakter, v roce 2017 zde došlo k výraznému poklesu. Budějovický Budvar a Rodinný pivovar Bernard ve sledovaném období nezaznamenali žádné významnější výkyvy. Za poslední 2 roky došlo u společnosti Bernard k poklesu o 2,13%. V roce 2017 dosáhla nejlepší hodnoty společnost Heineken.

ROS – rentabilita tržeb

Tabulka 12: Rentabilita tržeb

	2013	2014	2015	2016	2017
Rodinný pivovar Bernard	13,59%	12,05%	15,06%	16,98%	16,19%
Pivovary Staropramen	-30,29%	-75,78%	5,49%	-43,06%	-3,56%
Heineken ČR	0,43%	2,29%	6,09%	5,26%	6,58%
Budějovický Budvar	12,77%	9,99%	11,06%	10,12%	10,02%
Svijany	16,33%	16,81%	23,45%	21,48%	19,41%
Havlíčkův Brod	0,89%	4,68%	7,04%	8,32%	3,39%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů jednotlivých podniků

Ukazatel ROS hodnotí návratnost tržeb. S jeho pomocí lze zjistit, jak dokáže firma přeměnit své roční tržby na zisk, respektive jak účinně dokáže využít všechny své dostupné prostředky (například personál, budovy,...) k výrobě produktů, které následně nabízí na trhu. Na trhu jsou produkty ohodnoceny spotřebiteli. Pokud je jejich cenové hodnocení dostatečné, do podniku se jejich prodejem vrací prostředky, které následně firmy využije k pokrytí nákladů a k tvorbě zisku (Sedláček, 2011).

Hodnoty rentability tržeb porovnávaných společností jsou vidět v tabulce č.12. Stejně jako u ostatních ukazatelů rentability, i zde se podniky snaží dosahovat co nejvyšších hodnot. Nejvyšší návratnosti tržeb dosahuje společnost Svijany, která dosáhla v roce 2015 nejvyšší hodnoty ze všech sledovaných společností (23,45%). Z tabulky je zároveň patrné, že hodnoty se u jednotlivých společností neliší tolik, jako v případě ROE, tedy s výjimkou společnosti Staropramen, u které i zde dochází k výrazným meziročním změnám. Mezi lety 2014 a 2015 zde došlo k nárůstu o přibližně 80%. Rodinný pivovar Bernard opět vykazuje stabilní hodnoty v rozpětí 12-17%. Pokud nebude brána v úvahu společnost Pivovary Staropramen, nejhůře se svými tržbami hospodaří společnost Heineken. Vykazuje oproti ostatním společnostem velmi nízké hodnoty. Od roku 2013 návratnost tržeb společnosti stoupala, pouze v roce 2016 došlo k opět k mírnému poklesu. Havlíčkův Brod zde stejně jako v případě rentability vlastního kapitálu zaznamenal nárůst se snižujícím se meziročním rozdílem. V roce 2017 dosáhla nejlepších hodnot společnost Svijany.

4.2.2 Aktivita

Obrat aktiv

Tabulka 13: Obrat aktiv

	2013	2014	2015	2016	2017
Rodinný pivovar Bernard	0,76**	0,78**	0,77**	0,7**	0,63**
Pivovary Staropramen	0,17**	0,14**	0,14**	0,14**	0,14**
Heineken ČR	1,01*	1,07*	0,99**	1,07*	1,07*
Budějovický Budvar	0,4**	0,49**	0,53**	0,51**	0,48**
Svijany	1,57*	1,39*	1,22*	1,14*	1,06*
Havlíčkův Brod	0,77**	0,77**	0,7**	0,71**	0,67**

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů jednotlivých podniků, * - nad doporučenou hodnotou, ** - pod doporučenou hodnotou

Obrat aktiv vyjadřuje míru efektivního zacházení podniku s jeho celkovými aktivy. Udává, kolikrát za daný časový interval (jeden rok) se aktiva obrátí. Jako ideální výsledek ukazatele je v literatuře nejčastěji uváděna hodnota 1 (Vochozka, 2011). Z tabulky č.13 je vidět, že nejlepších hodnot dosahuje společnost Svijany, v roce 2013 dokonce 1,57. Bohužel však hodnota tohoto ukazatele každoročně výrazně klesá. Druhou společností, která dosahuje nejlepší hodnot je Heineken, jehož výsledky s výjimkou roku 2015 neklesly pod 1

a dochází jen k nepatrným meziročním změnám. Rodinný pivovar Bernard se nachází ve středu porovnávaných společností. Nedosahuje doporučené hodnoty 1 a obrat aktiv má sestupnou tendenci. Společnost by měla do budoucna snížit investice nebo odprodat část majetku, aby se hodnota ukazatele zvýšila. Havlíčkův Brod dosahuje téměř stejné hodnoty jako Bernard i se stejným snížením na hodnotu kolem 0,7. Nejméně efektivně z porovnávaných společností se svými aktivy nakládají Pivovary Staropramen. Hodnota této společnosti se za poslední 4 roky drží na 0,14, což znamená, že Pivovary Staropramen jsou schopné obrátit přibližně 14% ze svých aktiv ročně. Ve sledovaném období dochází k pozitivnímu růstu hodnoty ukazatele u společností Budějovický Budvar a Heineken ČR, ostatní společnosti mají spíše klesající tendenci. Nejlepší hodnoty v roce 2017 dosáhly společnosti Heineken a Svijany.

Obrat zásob

Tabulka 14: Obrat zásob

	2013	2014	2015	2016	2017
Rodinný pivovar Bernard	9,22	9,41	8,71	7,97	7,45
Pivovary Staropramen	37,20	26,81	26,12	23,13	21,33
Heineken ČR	15,99	17,62	15,42	17,53	14,72
Budějovický Budvar	8,85	8,65	8,58	7,85	8,49
Svijany	18,59	19,83	18,42	13,32	13,96
Havlíčkův Brod	6,28	7,81	7,65	7,52	7,89

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů jednotlivých podniků

Obrat zásob je druhým sledovaným ukazatelem aktivity. Jeho hodnota říká, kolikrát ročně se v podniku obrátí zásoby. Jinými slovy kolikrát ročně jsou zásoby podniku prodány a opět naskladněny. Hodnota ukazatele obratu zásob by měla ideálně dosahovat co nejvyšších hodnot. Nízká hodnota znamená, že podniku leží na skladě mnohdy staré výrobky, jejichž hodnota s postupem času klesá. Současně s hromadícími se zásobami společnosti rostou náklady na skladování (Sedláček, 2011).

Z tabulky č. 14 je již na první pohled je patrné, že mezi společnostmi jsou výrazné rozdíly. Nejvyšší hodnoty dosahuje společnost Pivovary Staropramen (rok 2013–37,2x). Přestože v dalších letech hodnota klesala, ve srovnání s konkurenty dosahuje nejlepších výsledků v průběhu celého sledovaného období. Jelikož se jedná o vysoké hodnoty, lze předpokládat, že produkty jsou okamžitě distribuovány k prodeji, což má za následek nízké

skladovací náklady pro společnosti. Havlíčkův Brod, Rodinný pivovar Bernard a Budějovický Budvar dosahují nejhorsích hodnot. Tyto podniky své zásoby prodají přibližně 7x-9x ročně, navíc vykazují klesající obrát zásob. Bernard se z původních 9,22 obrátek (2013) dostal na 7,45 obrátek ročně (2017). Tyto společnosti mají vysoké náklady na skladování.

4.2.3 Zadluženost

Celková zadluženost

Tabulka 15: Celková zadluženost

	2013	2014	2015	2016	2017
Rodinný pivovar Bernard	25,55%*	26,10%*	26,62%*	23,30%*	24,04%*
Pivovary Staropramen	66,53%**	72,85%**	49,35%	51,35%	51,56%
Heineken ČR	76,41%**	74,46%**	70,86%**	72,66%**	68,61%**
Budějovický Budvar	9,66%*	10,38%*	11,00%*	11,81%*	10,80%*
Svijany	19,00%*	16,58%*	18,65%*	14,35%*	10,53%*
Havlíčkův Brod	10,90%*	12,81%*	18,36%*	18,13%*	22,42%*

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů jednotlivých podniků, * - nad doporučenou hodnotou, ** - pod doporučenou hodnotou

Celková zadluženost podniku je významným ukazatelem především pro potenciální věřitele. Její hodnota se vypočítá jako podíl cizího kapitálu k celkovým aktivům. Pro věřitele je výhodná nízká hodnota ukazatele. Pokud se jeho hodnota dostane nad oborový průměr, s velkou pravděpodobností bude pro podnik obtížné získat další půjčky. Pro věřitele se jedná o rizikovou investici, což může mít za následek vyšší úrokovou sazbu. V tuto chvíli je nutné zvýšit vlastní kapitál podniku (Sedláček, 2011). Jako doporučená hodnota je udávána celková zadluženost 30-60% (Knápková, Pavelková 2010).

Celková zadluženost společností je uvedena v tabulce č.15. Nejlepších výsledků dosahuje společnost Budějovický Budvar, bohužel zde dochází k pravidelnému meziročnímu nárůstu o přibližně 0,8%. Havlíčkův Brod na začátku sledovaného období vykazoval pouze 10% zadluženost, i zde se však její hodnota přibližně zdvojnásobila. Rodinný pivovar Bernard dosahuje také dobrých výsledků, které se pohybují v rozmezí 23-27%. U této společnosti nedochází ve sledovaném období k významnějším výkyvům, pro věřitele se tedy bude jednat o vhodnou investici. Velmi pozitivní vývoj celkové zadluženost

nastal u společnosti Svijany. Z původních 19% se podíl cizího kapitálu snížil na pouhých 10,53%, tedy na polovinu. Nejhorších výsledků dosahuje společnost Heineken. Zadluženost společnosti se pohybuje mezi 74 a 68%.

4.2.4 Likvidita

Běžná likvidita

Tabulka 16: Běžná likvidita

	2013	2014	2015	2016	2017
Rodinný pivovar Bernard	1,60	1,44	1,40	1,55	1,51
Pivovary Staropramen	0,51**	0,53**	0,71**	0,76**	0,76**
Heineken ČR	0,40**	0,41**	0,38**	0,51**	0,65**
Budějovický Budvar	9,29*	8,28*	7,46*	6,51*	6,12*
Svijany	2,21	1,87	1,52	2,31	4,21*
Havlíčkův Brod	4,22*	3,15*	3,75*	3,27*	3,11*

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů jednotlivých podniků, * - nad doporučenou hodnotou, ** - pod doporučenou hodnotou

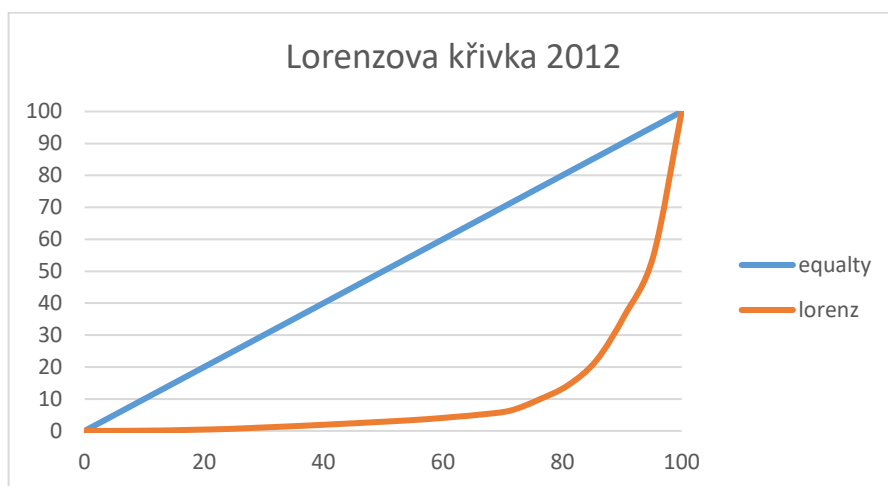
Běžná likvidita podniku vyjadřuje solventnost podniku, tedy jeho schopnost uhradit závazky pomocí svých prostředků. Ukazuje, zda a případně kolikrát je podnik schopen pokrýt své krátkodobé závazky pomocí oběžných aktiv. Minimální doporučená hodnota běžné likvidity je 1,5 a maximální 2,5 (Vochozka 2011; Knápková, Pavelková 2010; Růčková 2015).

Ze zkoumaných společností dosahuje nejlepších výsledků Budějovický Budvar. Své závazky by byl v roce 2017 schopen splatit 6krát. Na začátku sledovaného období dokonce 9krát. Havlíčkův Brod v roce 2013 také dosahoval výborných výsledků, došlo však k jejímu postupnému snížení. Rodinný pivovar Bernard se bez významnějších výkyvů drží kolem doporučené hodnoty 1,5 po celé sledované období. Nejhorších výsledků dosáhla společnost Heineken. Z oběžných aktiv by byla schopna uhradit pouze přibližně polovinu svých krátkodobých závazků. Hodnoty jednotlivých společností jsou uvedeny v tabulce č.16.

4.3 Indexy koncentrace trhu

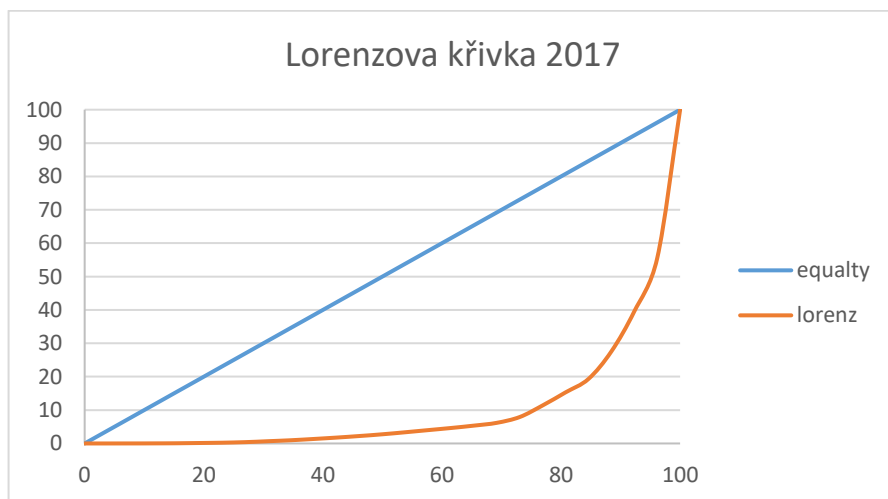
Pro zhodnocení koncentrace trhu byly vybrány Herfindahl-Hirschman index a Lorenzova křivka. Průběh Lorenzovy křivka pro roky 2012 a 2017 je zobrazen na grafech č.5 a 6.

Graf č.5.: Lorenzova křivka 2012

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Graf č.6.: Lorenzova křivka 2017

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Pro výpočet indexů koncentrace trhu byly firmy seřazeny podle tržních podílů od největší po nejmenší. Index CR1 je stanoven jako podíl největší firmy v odvětví. Na počátku i na konci hodnoceného období se jedná o Plzeňský prazdroj. U této společnosti došlo za sledované období k minimálnímu poklesu. Index CR4 je stanoven jako podíl 4 největších společností. Stejně jako v případě CR1 se jedná o 4 stejné firmy. Konkrétně o Plzeňský

Prazdroj, Pivovary Staropramen, Heineken Česká republika a Budějovický Budvar. Konkrétně se tedy jednalo o následující výpočet:

pro rok 2012 CR4= 45,31% + 18,41% + 14,19% + 7,80% = 85,71%

pro rok 2017 CR4= 44,50% + 15,93% + 11,98% + 8,26% = 80,67%

Z těchto hodnot je na první pohled patrný nepoměr mezi největšími společnostmi a ostatními, které dohromady zaujímají pouze necelých 20%. V roce 2012 se jednalo dokonce o necelých zbývajících 15%. Stejně jako v případě CR1 i zde došlo ke snížení celkového podílu, což potvrzuje trend snižování tržního podílu velkých společností ve prospěch menších konkurentů.

Při výpočtu HHI byly nejprve tržní podíly společností umocněny na druhou. Tyto hodnoty byly následně sečteny. Výsledný součet je hodnota Herfindahl-Hirschmanova indexu. V roce 2012 se jednalo o hodnotu 2689,29 a v roce 2017 o hodnotu 2495,3. Dle Lipovské je hodnota HHI nad 2000 pro antimonopolní úřad již alarmující a jedná se v obou zmiňovaných letech o silně koncentrované odvětví.

Hodnoty jednotlivých indexů jsou přehledně sepsány v tabulce č.17. Výpočet HHI je z důvodu velké obsáhlosti zařazen do příloh.

Tabulka 17: Indexy koncentrace trhu

Index	2012	2017
HHI	2689,82	2495,3
CR1	45,31%	44,50%
CR4	85,71%	80,67%

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

4.4 Porovnání postavení vybraných pivovarů

4.4.1 Porovnání výstavu vybraných pivovarů

Tabulka 18: Výstav pivovarů za rok (milion hl)

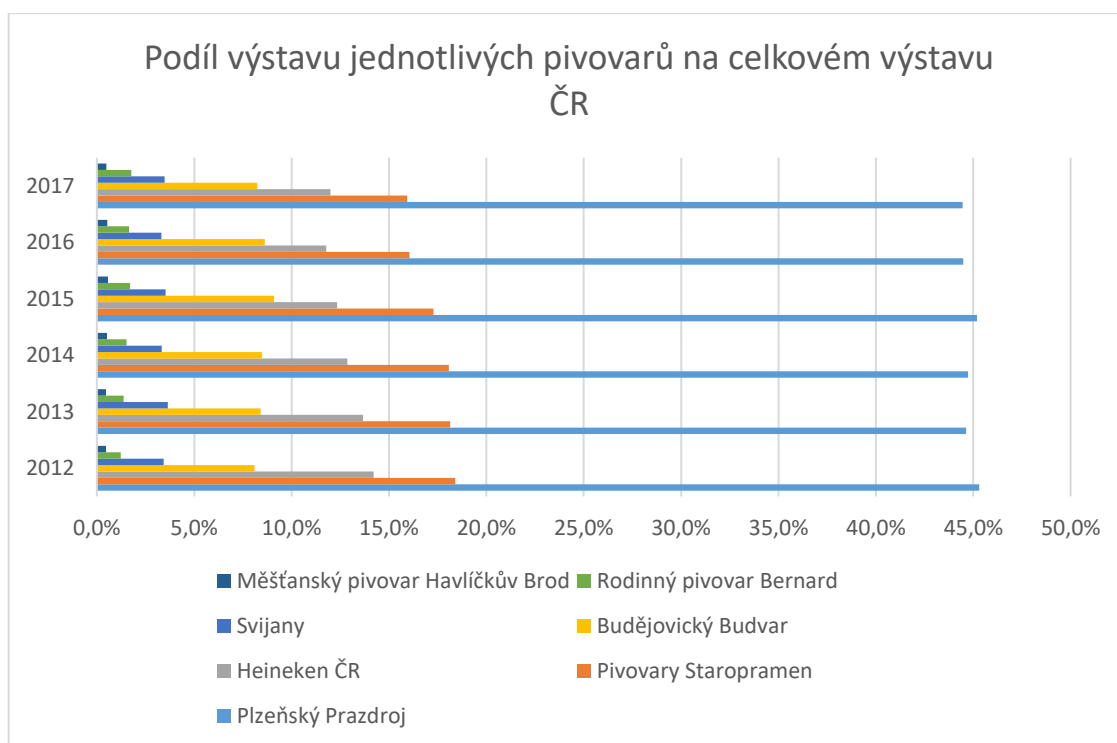
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2017/2012
Plzeňský Prazdroj	7,78	7,48	7,65	7,95	8,31	8,31	1,06
Pivovary Staropramen	3,16	3,04	3,09	3,04	3	2,98	0,94
Heineken ČR	2,44	2,29	2,2	2,17	2,2	2,24	0,92
Budějovický Budvar	1,39	1,41	1,45	1,6	1,61	1,54	1,11
Svijany	0,59	0,61	0,57	0,62	0,62	0,65	1,10
Rodinný pivovar Bernard	0,21	0,23	0,26	0,3	0,31	0,33	1,57
Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod	0,08	0,08	0,09	0,1	0,1	0,09	1,13
Celkem ČR	17,17	16,76	17,1	17,59	18,68	18,69	1,09

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

V průběhu sledovaného období došlo ke zvýšení výstavu u 5 ze 7 sledovaných společností, jak je patrné z tabulky č.18. U Bernarda se jedná o pravidelný každoroční nárůst zhruba o 20-40 tis. hl, je tedy pravděpodobné, že tento trend bude v dalších letech pokračovat. U Plzeňského Prazdroje, stejně jako u Budějovického Budvaru, Havlíčkova Brodu a pivovaru Svijany došlo také ke zvýšení výstavu za sledované období. Nárůst u těchto pivovarů ale nebyl tak pravidelný jako u první zmiňované společnosti, při meziročním zkoumání lze vidět i jednorázový pokles výstavu či jeho stagnace. Pivovary Staropramen a Heineken ČR v průběhu sledovaného období svůj výstav snížily.

Nejvíce piva vyrábí každoročně Plzeňský Prazdroj, který v roce 2017 dosáhl produkce 8,31 mil. hl. Oproti Pivovarům Staropramen, které zauímají druhé místo, dosahuje po celé sledované období 2-3 násobné produkce. Nejnižšího výstavu dosahuje Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod a hned po něm Rodinný pivovar Bernard.

Graf 5: Podíl výstavu jednotlivých pivovarů na celkovém výstavu ČR

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Z grafu č.5 je na první pohled patrné, jak významné postavení zaujímá Plzeňský Prazdroj. Jeho produkce tvoří téměř polovinu (kolem 45%) výstavu celé ČR a ostatní společnosti nechává daleko za sebou. Podíl Rodinného pivovaru Bernard na začátku sledovaného období, tj. v roce 2012, byl 1,2% na výstavu ČR. V roce 2017 to bylo již 1,8%. Přestože se nejedná o žádné výrazné zvýšení, nedošlo u společnosti v průběhu let k žádnému meziročnímu poklesu a lze tedy očekávat nárůst podílu na trhu i v dalším roce. U největších 3 společností, tedy u Plzeňského Prazdroje, Pivovarů Staropramen a Heineken ČR došlo v průběhu sledovaného období ke snížení jejich podílu na trhu. Do budoucna lze předpokládat, že tento trend bude pokračovat z důvodu rostoucího počtu pivovarů a zvyšování podílu na trhu u malých pivovarských společností.

4.4.2 Porovnání exportu vybraných pivovarů

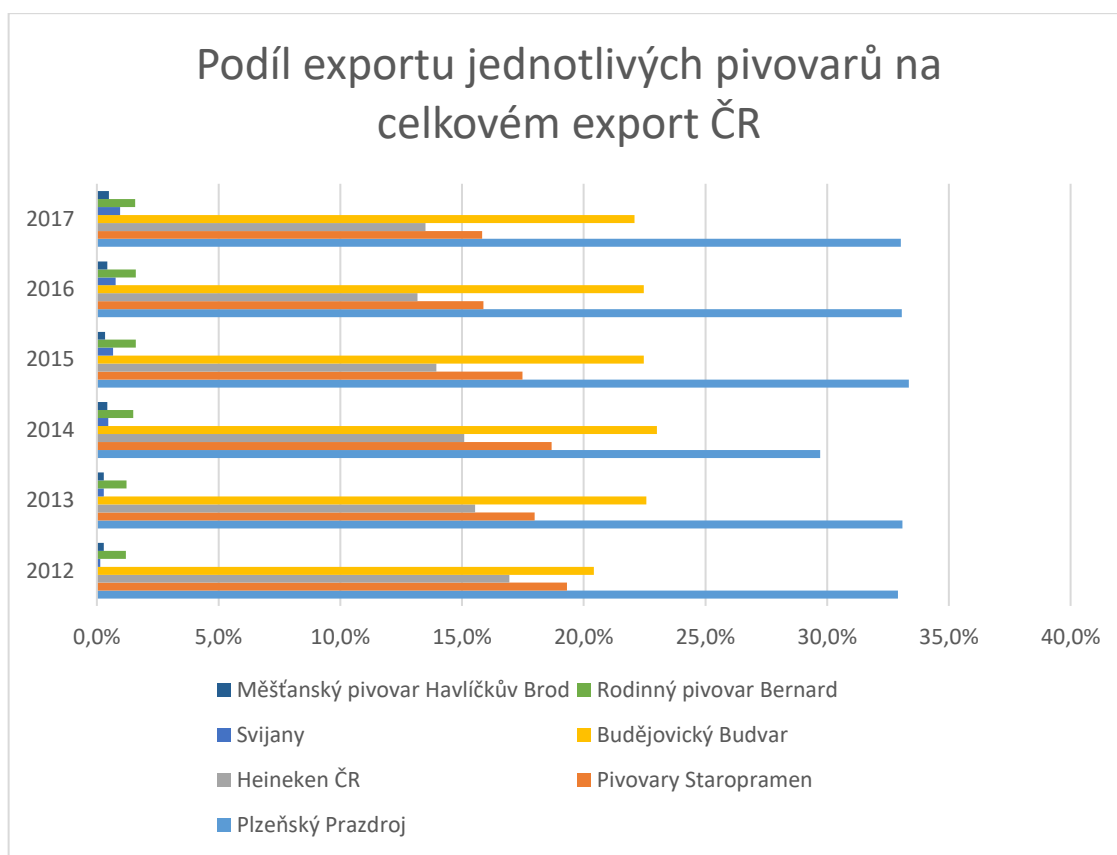
Tabulka 19: Export pivovarů za rok (tis. hl)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2017/2012
Plzeňský Prazdroj	1 059,21	1117,11	1047,71	1330,67	1432,4	1478,5	1,40
Pivovary Staropramen	621,73	606,96	658,83	697,69	687,97	708,32	1,14
Heineken ČR	545,65	524,36	532,06	556,3	570,8	604,33	1,11
Budějovický Budvar	657,31	762,3	811,17	896,44	973,49	988,42	1,50
Svijany	4,58	9,68	16,31	26,36	33,33	42,97	9,38
Rodinný pivovar Bernard	38,35	41	52,63	63,6	69,4	70,66	1,84
Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod	9,35	9,61	15,29	13,56	18,8	22,16	2,37
Celkem ČR	3219,3	3376,15	3525,99	3989,55	4332,08	4476,24	1,39
Exportujících pivovarů celkem	25	27	28	29	37	35	1,4

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Export společností je uveden v tabulce č.19. Z porovnávaných společností dosahuje nejvyšší hodnoty Plzeňský Prazdroj, který každý rok vyváží přes 1 milion hl piva. V roce 2017 dokonce 1, 478 milionu hl. Za sledované období došlo k výraznému zvýšení exportu u všech sledovaných společností. Nejvýznamnější vývoj zaznamenala společnost Svijany, která z původních 4,5 tis. hl zvýšila export na necelých 43 tis. hl., tedy na hodnotu téměř 10 násobnou. Rodinný pivovar Bernard z původních 38 tis. hl. zvýšil vývoz na 70,66 tis. hl., také tedy téměř na dvojnásobek. Stejně jako ostatní srovnávané společnosti, i Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod zaznamenal dvojnásobný nárůst exportu. Přestože se jedná oproti ostatním o malou společnost.

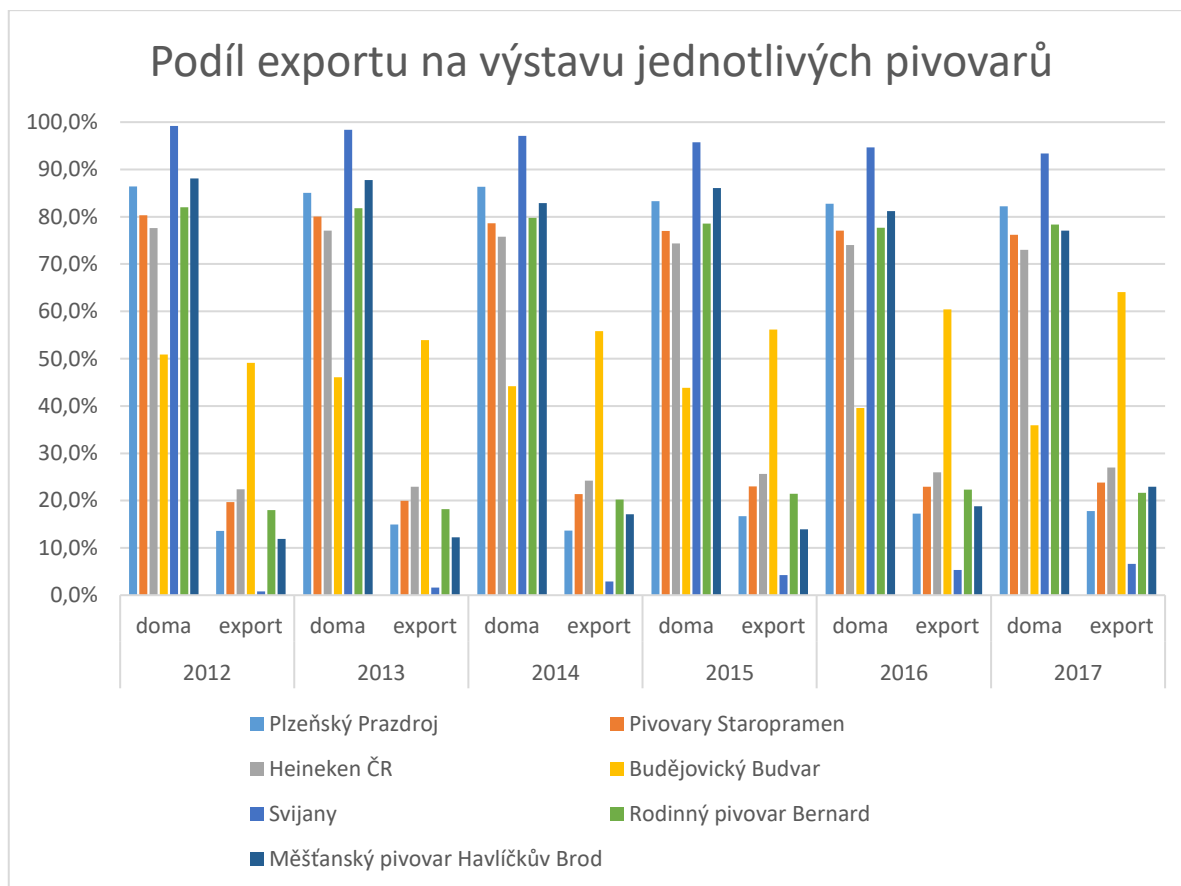
Graf 6: Podíl exportu jednotlivých pivovarů na celkovém export ČR

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Stejně jako u podílu na celkovém výstavu, i na exportu ČR si Plzeňský Prazdroj udržuje prvenství s významným odstupem konkurentů (viz. graf č.6). Přestože u všech společností došlo k nárůstu hodnot, podíl 4 největších (Plzeňský Prazdroj, Pivovary Staropramen, Budějovický Budvar a Heineken ČR) na celkovém exportu klesá. To je způsobeno nejen větším vývozem menších pivovarů, ale také zvyšujícím se počtem společností, které své produkty do zahraničí vyváží. Na počátku sledovaného období těchto společností bylo 25, o 6 let později již 35. I do budoucna lze předpokládat stále se snižující podíl velkých pivovarů.

Graf 7: Podíl exportu na výstavu jednotlivých pivovarů

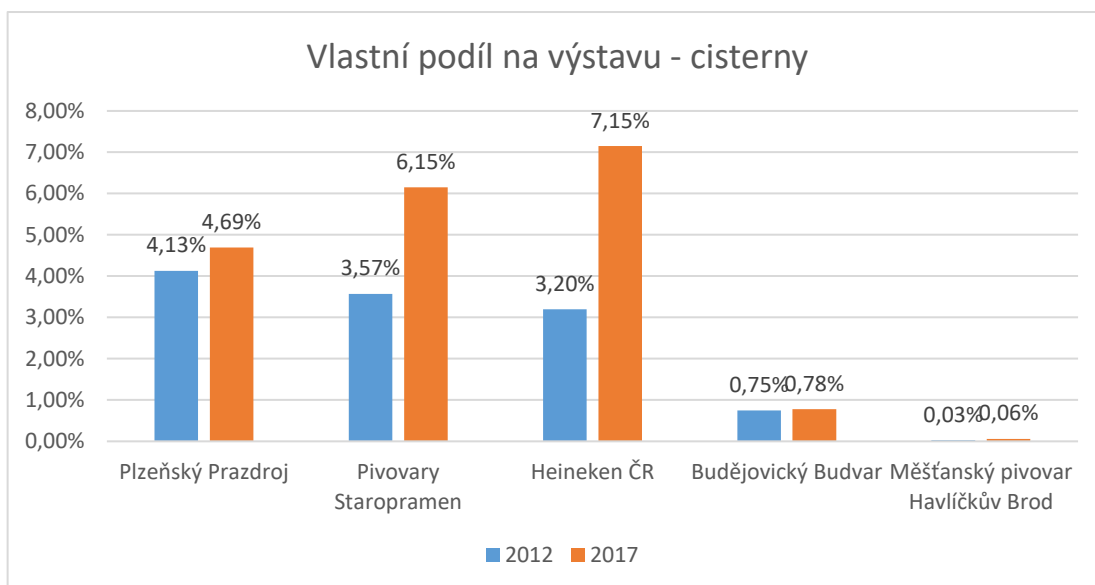
Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Na grafu č.7 je u všech sledovaných společností vidět klesající podíl produkce určené pro ČR. Nejvýraznější rozdíl ve sledovaném období byl zaznamenán u Budějovického Budvaru. V roce 2012 bylo pro export určeno 49% produkce, v roce 2017 již o 15% více, tedy 64,1%. Tento pivovar jako jediný z hodnocených vyváží přes polovinu své produkce do zahraničí. Nejnižší podíl exportu na své produkci vykazuje pivovar Svijany. Zde však dochází k prudkému nárůstu. Původní podíl exportu 0,8% (rok 2012) se zvýšil na 6,6% (rok 2017), tedy na svůj 8 násobek. Rodinný pivovar Bernard na začátku sledovaného období vyvážel 18% své produkce, v roce 2017 již 21,7%. I zde tedy došlo k nárůstu, přestože ne tak výraznému jako u některých konkurentů.

Stejně jako se zvyšuje podíl exportu na produkci jednotlivých pivovarů, i z hlediska celkového vývozu ČR dochází k jeho zvýšení. V roce 2012 se vyvezlo 18,8% produkce. V roce 2017 již 24%, tedy téměř 4,5 mil. hl. piva. Zvyšující se vývoz lze očekávat i do budoucna z důvodu obliby českého piva ve světě kvůli jeho specifické chuti a vlastnostem.

4.4.3 Rozdělení produkce vybraných pivovarů dle obalů

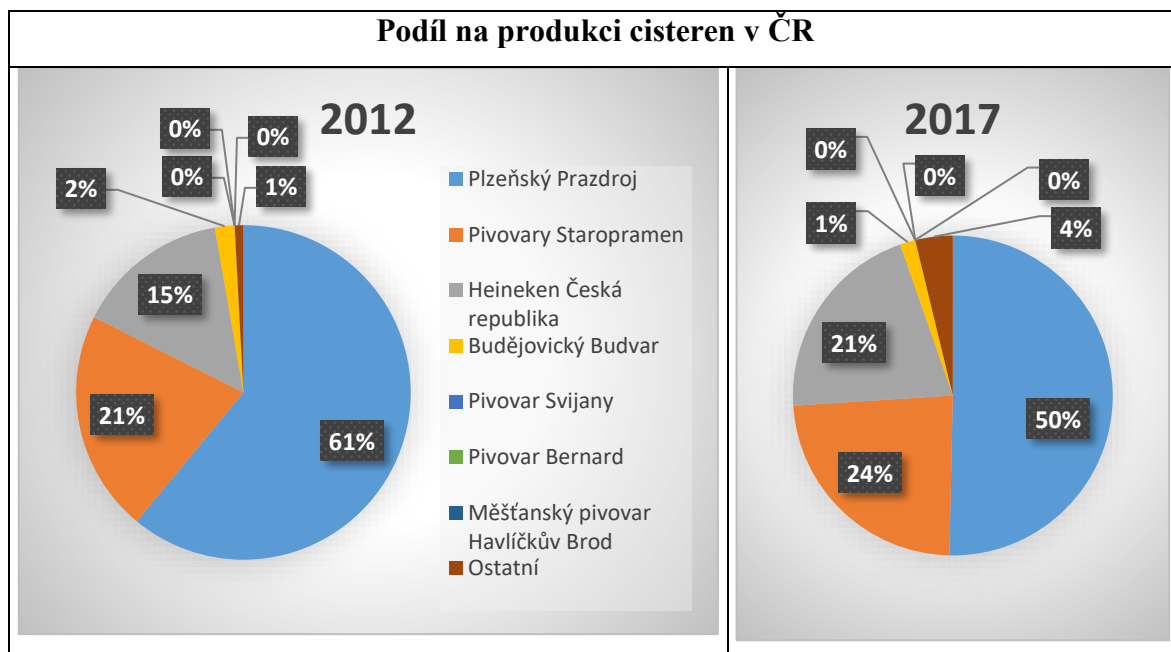
Graf 8: Vlastní podíl na výstavu – cisterny

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

V roce 2012 měl nejvyšší vlastní podíl cisteren na výstavu Plzeňský Prazdroj. V roce 2017 Heineken. U všech společností došlo ve sledovaném období ke zvýšení podílu cisteren (viz. graf č.8). Nejvýznamnější změnu zaznamenal již zmiňovaný Heineken, kde došlo k nárůstu o 3,95%. Původní hodnota se tedy více než zdvojnásobila. Významné změny (nárůst o 2,58%) dosáhly i Pivovary Staropramen. U ostatních hodnocených společností došlo pouze k mírnému zvýšení, max. od 0,4%. Rodinný pivovar Bernard ani Svijany pivo do cisteren nestáčí.

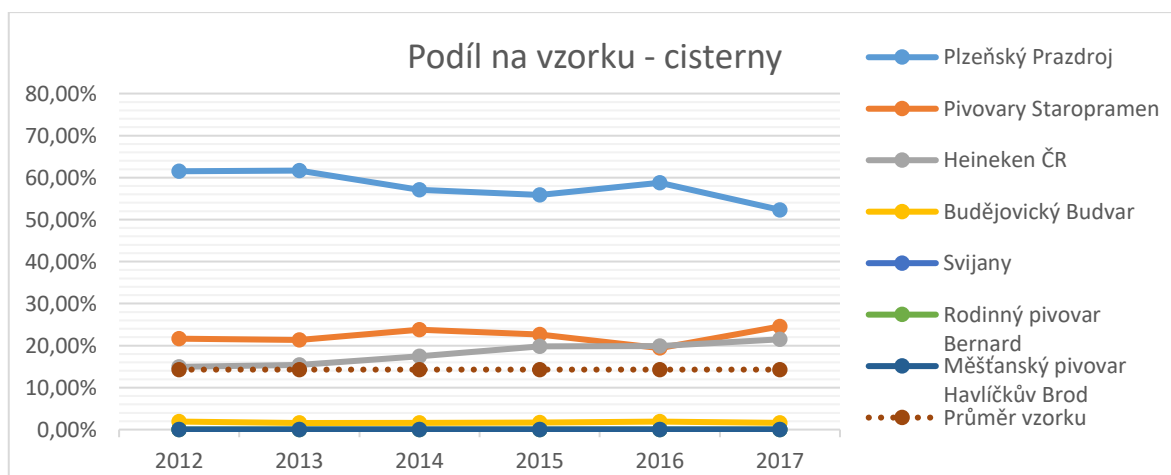
Tabulka 20: Podíl na produkci cisteren v ČR 2012 a 2017

Zdroj: ČSPPS, vlastní zpracování

Největší podíl na celkové produkci cisteren v České republice zaujímá Plzeňský Prazdroj, konkrétně 50,34%. Oproti roku 2012 se podíl snížil o 10,66%. Naopak společnosti Pivovary Staropramen a Heineken ČR svůj podíl na celkové produkci ČR zvýšily o 3-4%. V roce 2017 tvořily TOP celkem 96,21% celkové produkce piva v cisternách v ČR, což bylo 745 430 hl. Průměrně na jednu společnost vychází 3,03% podíl. Této hodnotě odpovídalo v tomto roce 23 477,82 hl piva. Srovnání produkce na počátku a na konci hodnoceného období je zobrazeno na grafech v tabulce č.20.

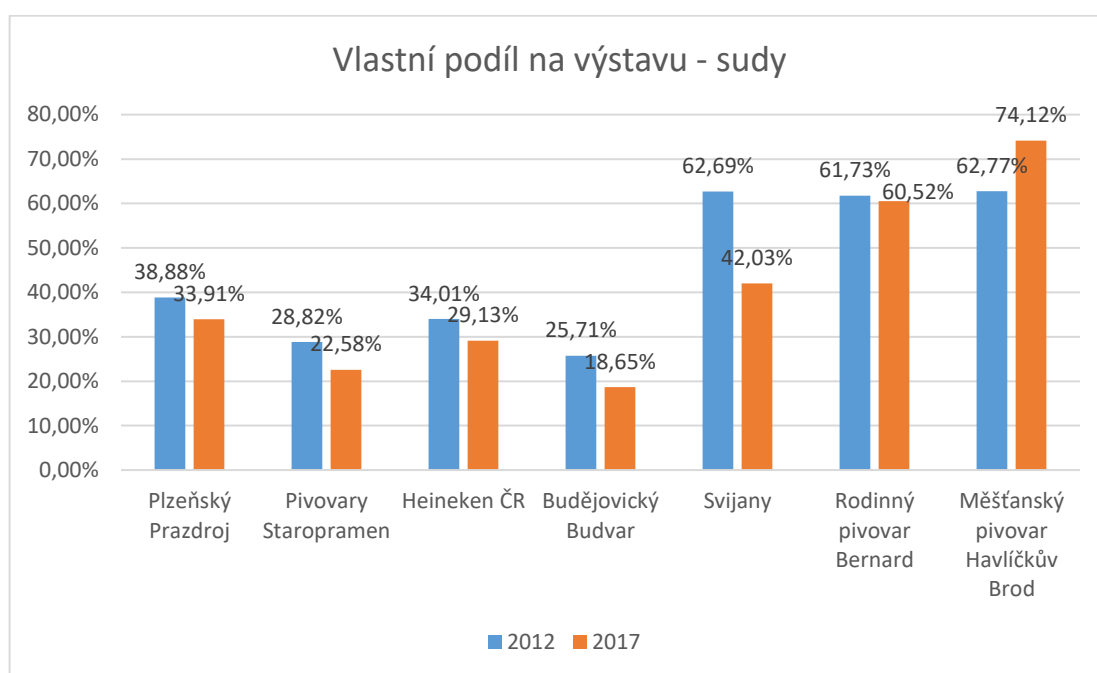
Graf 9: Podíl na vzorku – cisterny

Zdroj: ČSPPS, vlastní zpracování

Zkoumané společnosti vyprodukovaly v roce 2012 celkem 521 665 hl piva v cisternách a 745 490 hl v roce 2017. Průměr vzorku je 14,29%, což v roce 2012 činilo 74 523,6 hl piva a v roce 2017 již 106 498,6 hl. TOP 4 společnosti tvořily v roce 2012 100% tohoto výstavu a v roce 2017 99,99%. Rodinný pivovar Bernard se na výstavu cisteren za celé sledované období nepodílel. Vysoce nad průměrnou hodnotou se drží Plzeňský Prazdroj, který se na produkci cisteren vybraných společností podílí z počátku 61,52% a na konci 52,32%. Vývoj podílu na vzorku jednotlivých společností je uveden v grafu č. 9.

Graf 10: Vlastní podíl na výstavu – sudy

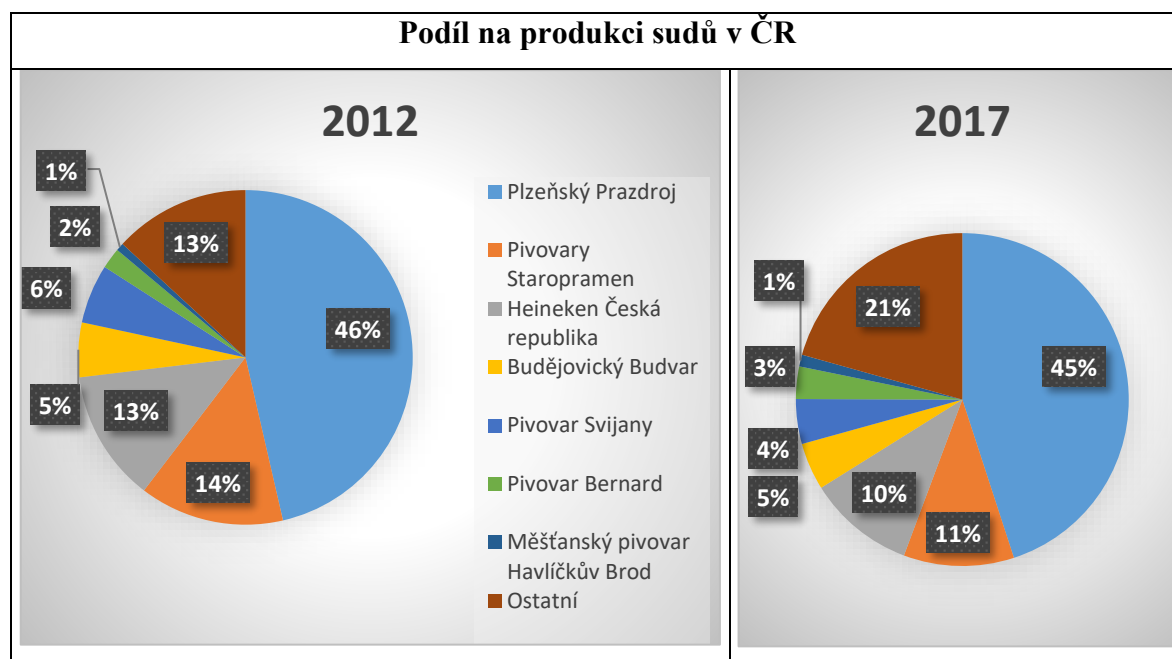

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Na příloženém grafu č.10 je vidět rozdělení sledovaných společností na dvě skupiny. U menších společností (Svijany, Bernard a Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod) tvoří sudy velmi významnou část produkce. Na počátku sledovaného období shodně kolem 62% vlastního výstavu, tedy přes polovinu produkce. V roce 2017 podíl sudů u pivovaru Svijany poklesl pod 50% hranici, konkrétně na 42,03%. Jedná se o nejvýraznější změnu ze všech sledovaných společností (pokles o 20,66%). Oproti tomu hodnota u společnosti Bernard se téměř nezměnila, pokles o pouhých 1,2%. Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod zaznamenal jako jediný ze sledovaných společností zvýšení podílu, a to dokonce o 11,35%. U druhé skupiny, kterou tvoří velké společnosti s výstavem nad 1 mil. hl ročně, lze vidět významný rozdíl v procentuálním zastoupení sudů na produkci. Tyto společnosti se pohybují v rozpětí 20%-40% podílu a u všech došlo v průběhu sledovaného období k jeho poklesu.

Budějovický Budvar dosahuje ze všech porovnávaných společností nejnižších hodnot jak na počátku, tak na konci sledovaného období. Menší společnosti dosahují vyššího podílu sudů především z důvodu, že nenabízí pivo v některých typech obalů (například PET lahve či minisoudky). Celkově lze spatřit klesající trend u sudů, který je způsoben sníženou konzumací piva v restauračních zařízeních.

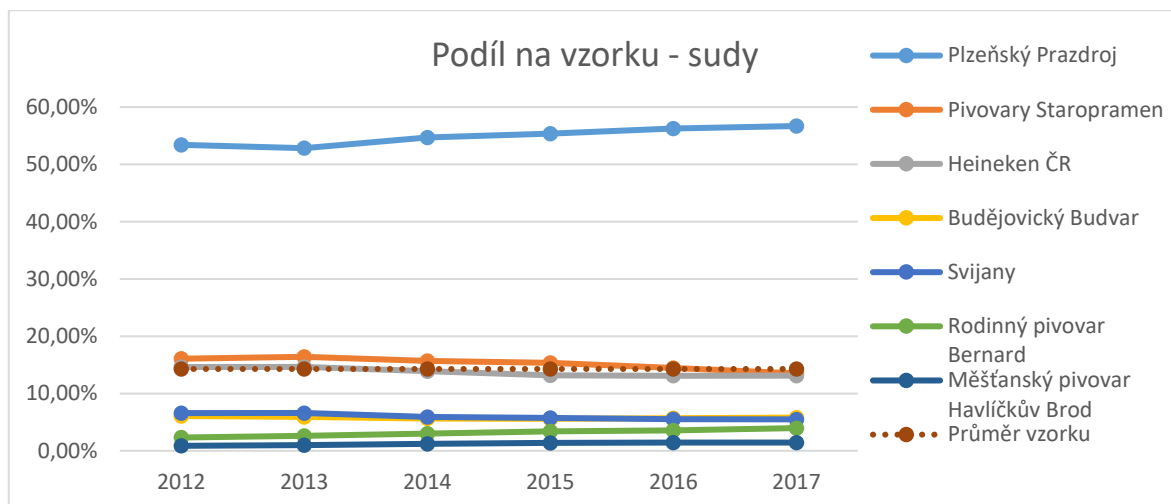
Tabulka 21: Podíl na produkci sudů v ČR 2012 a 2017

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Největší podíl na trhu se sudovými pivy zaujímá Plzeňský Prazdroj, jak je na první pohled z tabulky č.21 patrné. Oproti roku 2012 došlo pouze k minimální změně, došlo k poklesu pouze o 1,4%. Rodinný pivovar Bernard zvýšil svůj podíl z 2,02% na 3,15%. U větších společností – Plzeňský Prazdroj, Pivovary Staropramen a Heineken ČR došlo k poklesu podílu na trhu se sudovým pivem ve prospěch menších společností, jako jsou Budějovický Budvar, Pivovar Svijany či výše zmiňovaný Rodinný pivovar Bernard. V roce 2017 tvořily TOP 4 celkem 70,70% celkové produkce piva v sudech v ČR, což bylo 4 432 003 hl. Průměrně na jednu společnost vychází 3,03% podíl. Této hodnotě odpovídalo v tomto roce 189 960,9 hl piva. Rodinný pivovar Bernard v roce 2017 dosáhl lehce nadprůměrné hodnoty.

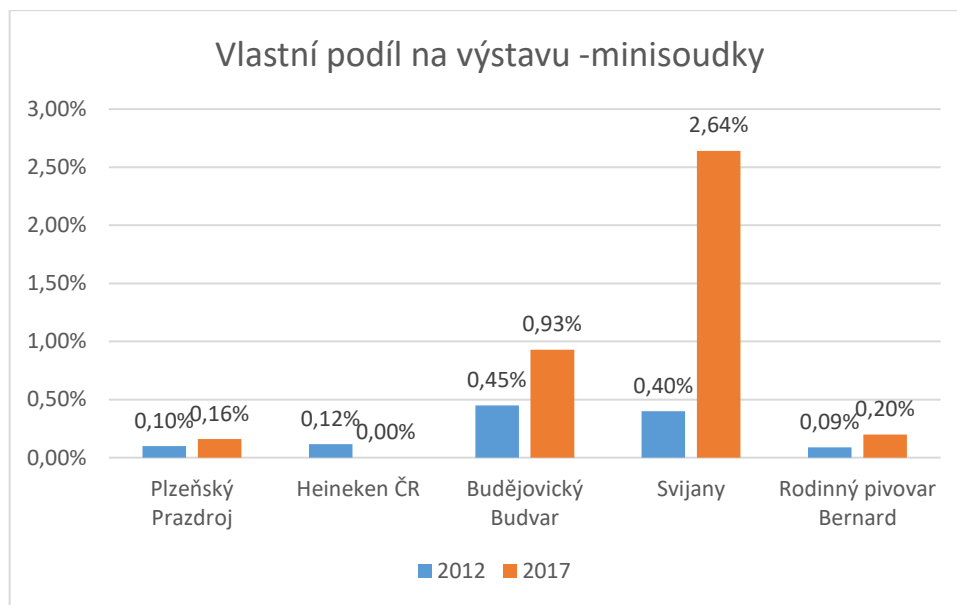
Graf 11: Podíl na vzorku – sudy

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Zkoumané společnosti vyprodukovaly v roce 2012 celkem 5 660 815 hl sudového piva a 4 973 841 hl v roce 2017. Průměr vzorku je 14,29%, což v roce 2012 činilo 808 687,86 hl piva a v roce 2017 došlo k poklesu na průměr 710 548,71 hl. TOP 4 společnosti tvořily v roce 2012 90,22% tohoto výstavu a v roce 2017 89,11%. Rodinný pivovar Bernard se na výstavu sudů vzorku podílel v roce 2012 z 2,32% a v roce 2017 již z 3,97%. Společnost dosahuje vyššího podílu než Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod, ale menšího než Svijany. Vysoce nad průměrnou hodnotou se drží Plzeňský Prazdroj, který se na produkci cisteren vybraných společností podílí z počátku 53,42% a na konci 56,69%. U průměrné hodnoty 14,29% se pohybují společnosti Pivovary Staropramen a Heineken ČR. Vývoj jednotlivých společností zachycuje graf č.11.

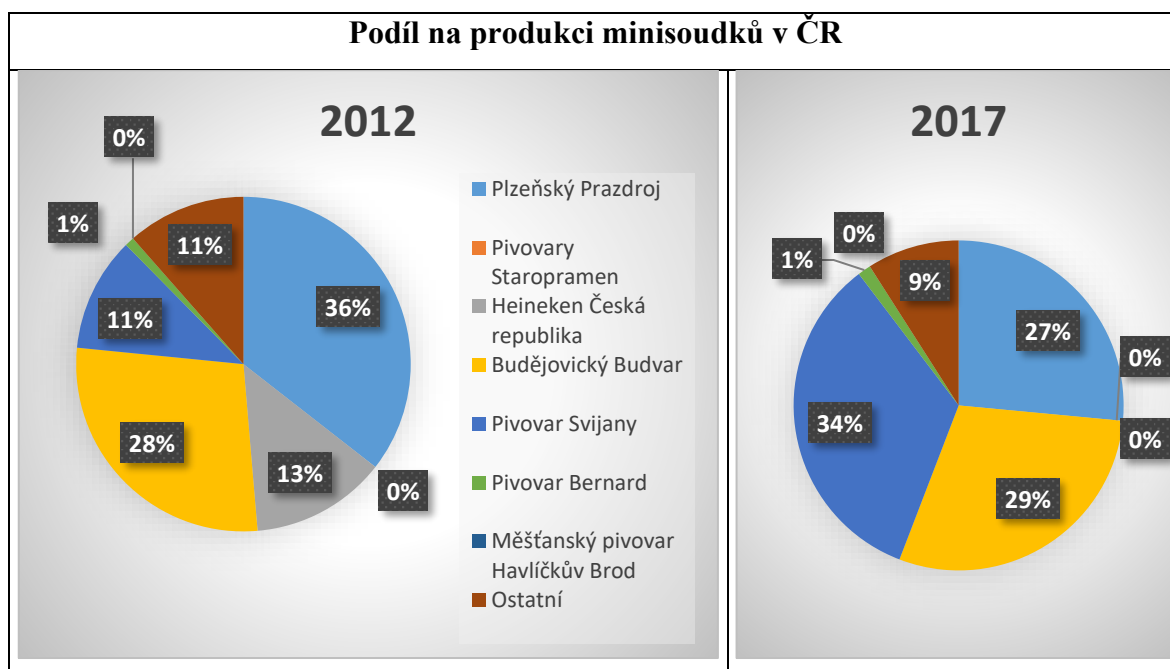
Graf 12: Vlastní podíl na výstavu – minisoudky

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Podíl minisoudeků na výstavu společností je minimální, do 1%. Jedinou výjimkou jsou Svijany, kde došlo v průběhu sledovaného období k nárůstu na 2,64% vlastního podílu (viz graf č.12).. Rodinný pivovar Bernard minisoudky vůbec nevyrobí.

Tabulka 22: Podíl na produkci minisoudeků v ČR v roce 2012 a 2017

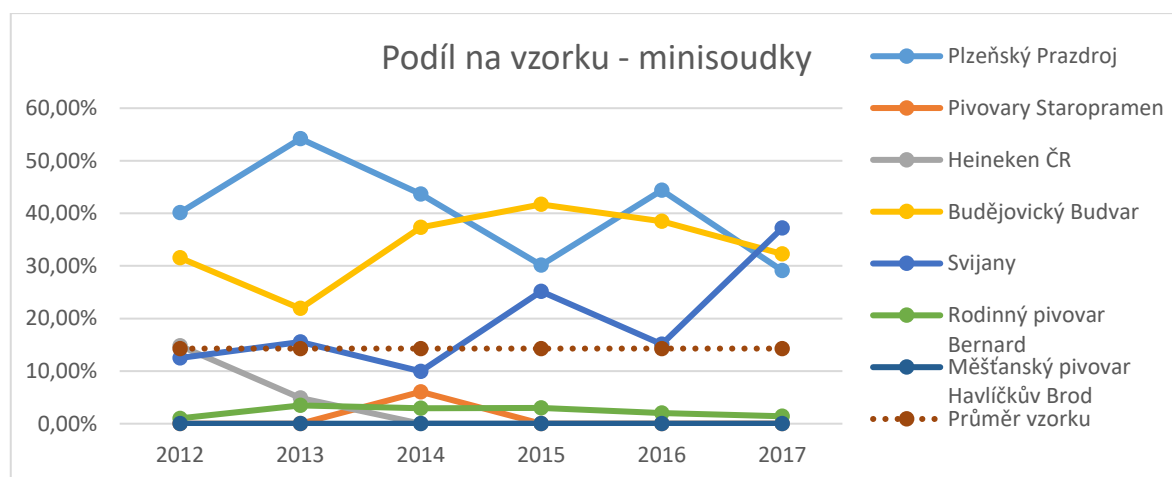

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Jak je vidět v tabulce č.22, z hlediska rozložení produkce minisoudeků v ČR došlo k výrazným změnám. Na počátku sledovaného období největší podíl zaujímal Plzeňský

Prazdroj, konkrétně 35,54%. V roce 2017 se podíl o 9,05% snížil a Plzeňský Prazdroj se dostal až na 3. místo. Naopak Pivovar Svijany svůj podíl oproti roku 2012 zvýšil o 22,79%. V roce 2017 se jednalo o společnost s největším podílem na celkové produkci minisoudek v ČR. Budějovický Budvar na počátku sledovaného období zaujímal 13,11% na celkové produkci minisoudek v ČR, v roce 2017 je již nevyroběl. Rodinný pivovar Bernard nezaznamenal výraznější změnu. Oproti počátečnímu období se jeho podíl na tomto segmentu trhu snížil o 0,74%. V roce 2017 tvořily TOP 4 celkem 55,84% celkové produkce sudového piva v ČR, což bylo 28 302 hl. Průměrně na jednu společnost vychází 3,03% podíl. Této hodnotě odpovídalo v tomto roce 2017 celkem 1 535,88 hl piva v sudech.

Graf 13: Podíl na vzorku – minisoudky

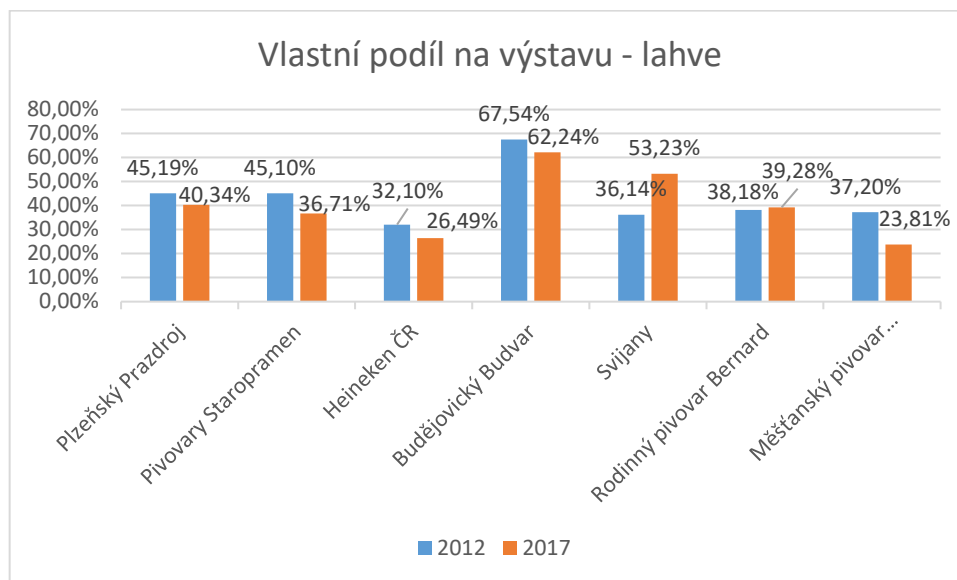

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Celková produkce piva v minisoudcích zkoumaných společností činila v roce 2012 celkem 19 094 hl a 46 097 hl v roce 2017. Průměr vzorku je 14,29%, což v roce 2012 činilo 2 727,71 hl piva a v roce 2017 již 6 585,29 hl. TOP 4 společnosti tvořily v roce 2012 86,5% tohoto výstavu a v roce 2017 již pouze 61,40%. Na snížení podílu TOP 4 měl výrazný podíl pokles produkce minisoudek u Plzeňského Prazdroje a u Heinekenu ČR. Plzeňský Prazdroj svůj podíl snížil z 40,15% na 29,13%. Heineken se na počátku sledovaného období podílel na produkci minisoudek z 14,82%, ale od roku 2014 se na tomto segmentu trhu už nevyskytoval. Rodinný pivovar Bernard se na minisoudek na počátku sledovaného období podílel z 1,02 a na konci 1,41%. Společnost dosahuje vyššího podílu než Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod, ale menšího než Svijany. Plzeňský Prazdroj zde v prvenství vystřídala společnost Svijany a hned za ní následuje Budějovický Budvar. Společnost Svijany v roce

2017 zaujímala podíl 37,19% což je pouze o 24,21% méně než 4 největší společnosti dohromady. Vývoj podílu jednotlivých společností zobrazuje graf č.13.

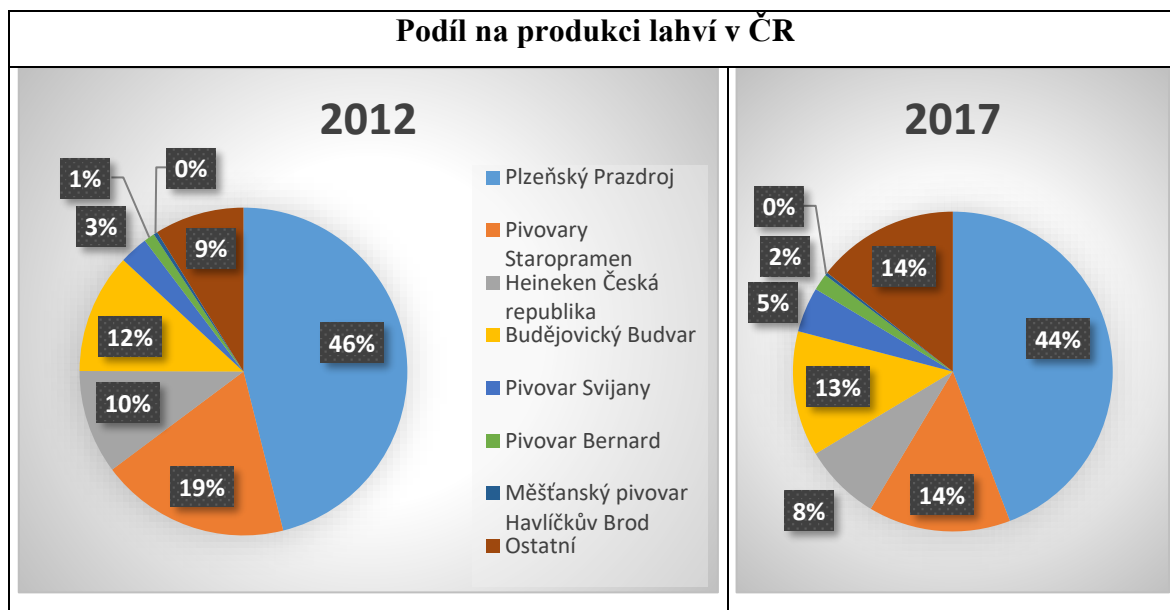
Graf 14: Vlastní podíl na výstavu – lahve

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Nejvyšší podíl lahví na výstavu má na začátku i na konci sledovaného období Budějovický Budvar (viz graf č.14). S výjimkou Svijan a Rodinného pivovaru Bernard došlo všude ke snížení podílu lahví. U Měšťanského pivovaru Havlíčkův Brod je pokles nejvýraznější, a to 13,39%. Ještě významnější změna proběhla u společnosti Svijany, kde podíl lahví vzrostl o 17,09%. Rodinný pivovar Bernard zaznamenal změnu nejmenší, zvýšení pouze o 1,1%. Na počátku sledovaného období měl nejmenší vlastní podíl lahví na výstavu Heineken (32,10%), na konci Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod (23,81%).

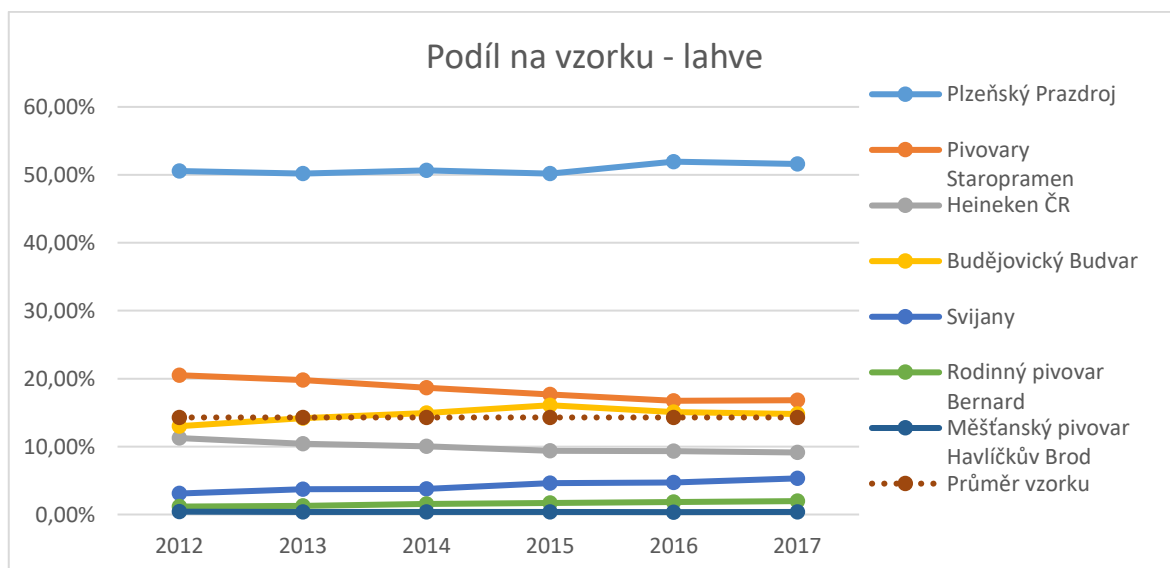
Tabulka 23: Podíl na produkci lahví v ČR v roce 2012 a 2017

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Největší podíl na produkci lahví v ČR zaujímá Plzeňský Prazdroj konkrétně 44,19%. Podle výsledků v tabulce č.23 nejvýznamnější změny proti roku 2012 dosáhla společnost Pivovary Staropramen. Svůj podíl na produkci lahví v ČR snížila o 4,29%. Rodinný pivovar Bernard zvýšil svůj podíl z 1,07% na 1,69%. V roce 2017 tvořily TOP 4 79,06 % celkové produkce lahvového piva v ČR, což bylo 6 000 367 hl. Průměrně na jednu společnost vychází 3,03% podíl, což v roce odpovídalo výstavu 229 982,15 hl lahvového piva.

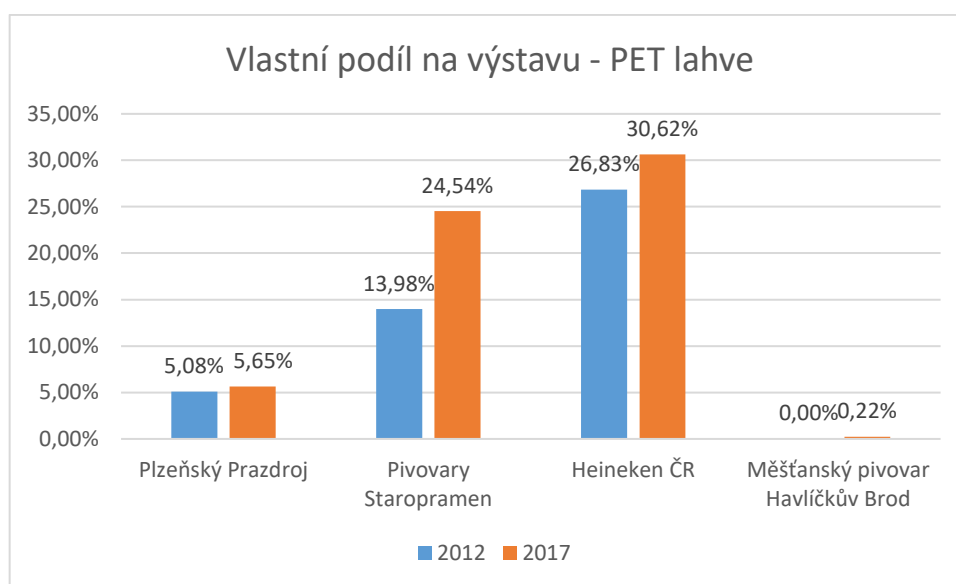
Graf 15: Podíl na vzorku – lahve

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Zkoumané společnosti vyprodukovaly v roce 2012 celkem 6 950 733 hl lahvového piva a 6 497 069 hl v roce 2017. Průměr vzorku je 14,29%, což v roce 2012 činilo 992 961,86 hl piva a v roce 2017 celkem 928 152,71 hl. TOP 4 společnosti tvořily v roce 2012 95,32% tohoto výstavu a v roce 2017 92,35%. Rodinný pivovar Bernard se na výstavu podílel v roce 2012 z 1,17% a v roce 2017 z 1,97%. Společnost dosahuje vyššího podílu než Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod, ale menšího než Svijany. Nadprůměrné hodnoty dosahují kromě Prazdroje i Pivovary Staropramen a Heineken ČR. Vývoj společností je zobrazen na grafu č.15.

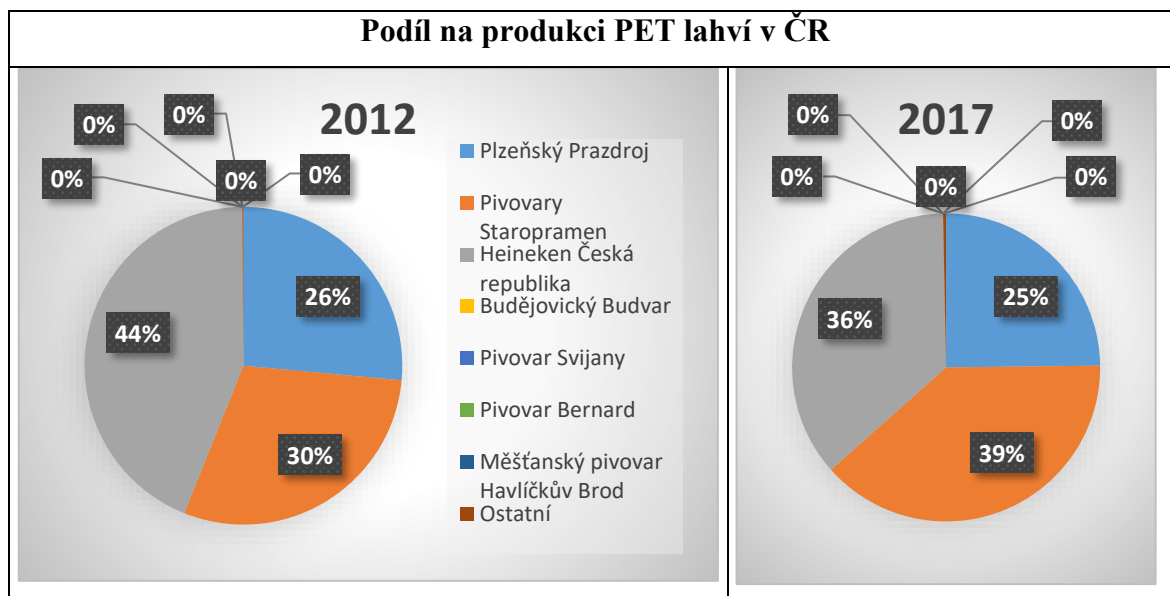
Graf 16: Vlastní podíl na výstavu – PET lahve

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Ze sledovaných společností stáčí pivo do PET lahví pouze 4, konkrétně Plzeňský Prazdroj, Pivovary Staropramen, Heineken a Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod. Nejvyšší zastoupení na produkci každoročně vykazuje společnost Heineken, v roce 2017 dokonce 30,62%. Oproti tomu Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod stáčí do PET lahví jen nepatrnou část své produkce, jak ukazuje graf č.16. V roce 2012 pivovar PET lahve nevyráběl, v dalších letech ale zaznamenal postupný nárůst až na 0,22% (2017). Ke zvýšení podílu PET lahví na výstavu došlo u všech 4 společností. Nejvýraznější změna proběhla u společnosti Pivovary Staropramen, kde oproti z původních 13,98% došlo k nárůstu o 10,56%.

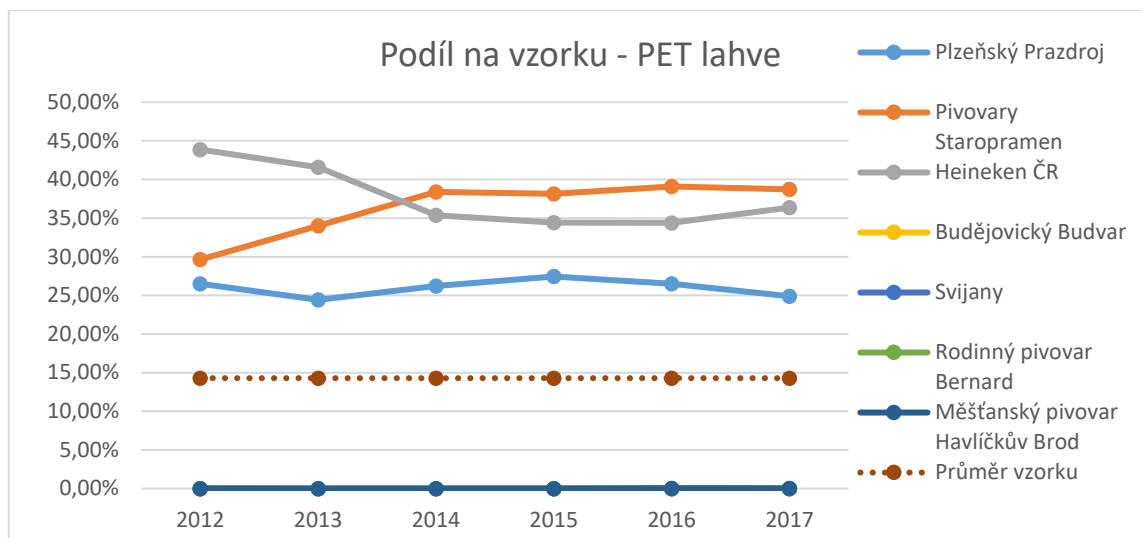
Tabulka 24: Podíl na produkci PET lahví v ČR v roce 2012 a 2017

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Jak lze vidět v tabulce č.24, většinu produkce PET lahví ČR produkují 3 společnosti. Jedná se o Plzeňský Prazdroj, Pivovary Staropramen a Heineken ČR. Zbylé pivovarnické společnosti se na tomto segmentu trhu podílely v roce 2012 pouze z 0,11%. V roce 2017 zaujímaly 0,31%. Na počátku sledovaného období zaujímala hlavní postavení společnost Heineken. Jednalo se o podíl 43,82%. V roce 2017 společnost svůj podíl snížila na 36,25%. V roce 2017 hlavní postavení zaujímala společnost Pivovary Staropramen, konkrétně 38,61%. Společnost oproti počátečnímu období zaznamenala nárůst o 9%. V roce 2017 tvořily TOP 4 celkem 99,68% celkové produkce piva v PET lahvích v ČR, což bylo 1 885 486 hl. Průměrně na jednu společnost vychází podíl na trhu 3,03%. Těto hodnotě odpovídalo v tomto roce 2017 celkem 57 322,21 hl piva v PET lahvích.

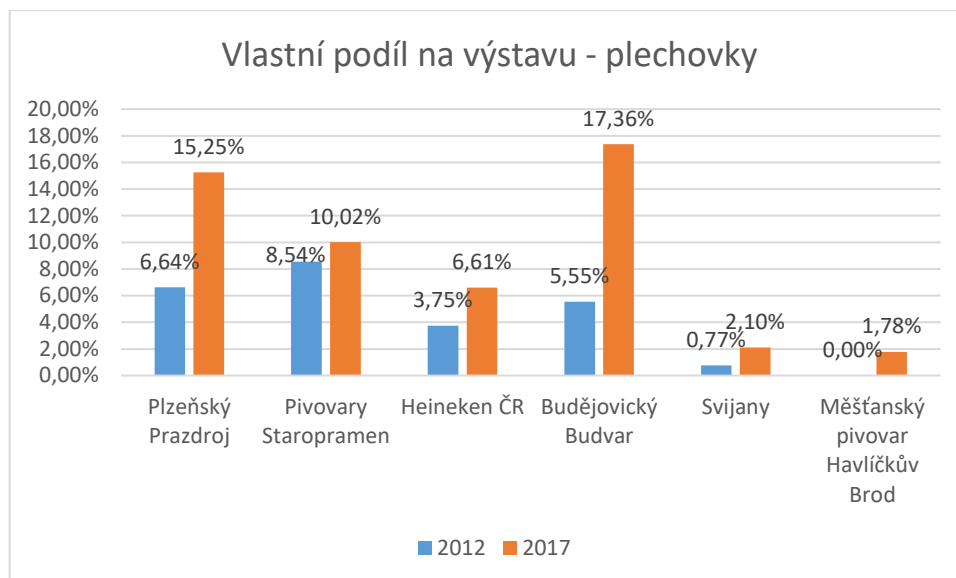
Graf 17: Podíl na vzorku – PET lahve

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Zkoumané společnosti vyprodukovaly v roce 2012 celkem 1 490 120 hl piva v PET lahvích a 1 885 698 hl v roce 2017. Průměr vzorku je 14,29%, což v roce 2012 činilo 212 874,29 hl piva a v roce 2017 celkem 269 385,43 hl. TOP 4 společnosti tvořily v roce 2012 100% tohoto výstavu a v roce 2017 99,99%. Rodinný pivovar Bernard se na výstavu nepodílel. Kromě TOP 4 se na trhu piva v PET lahvích objevuje z hodnocených společností pouze Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod. Poprvé v roce 2013 s výstavem 40 hl. V roce 2017 se jednalo již o výstav 212 hl piva. Oproti společnostem TOP 4 se však jedná jen o nepatrné množství. Vývoj podílu PET lahví u jednotlivých společností na vzorku je zobrazen v grafu č.17.

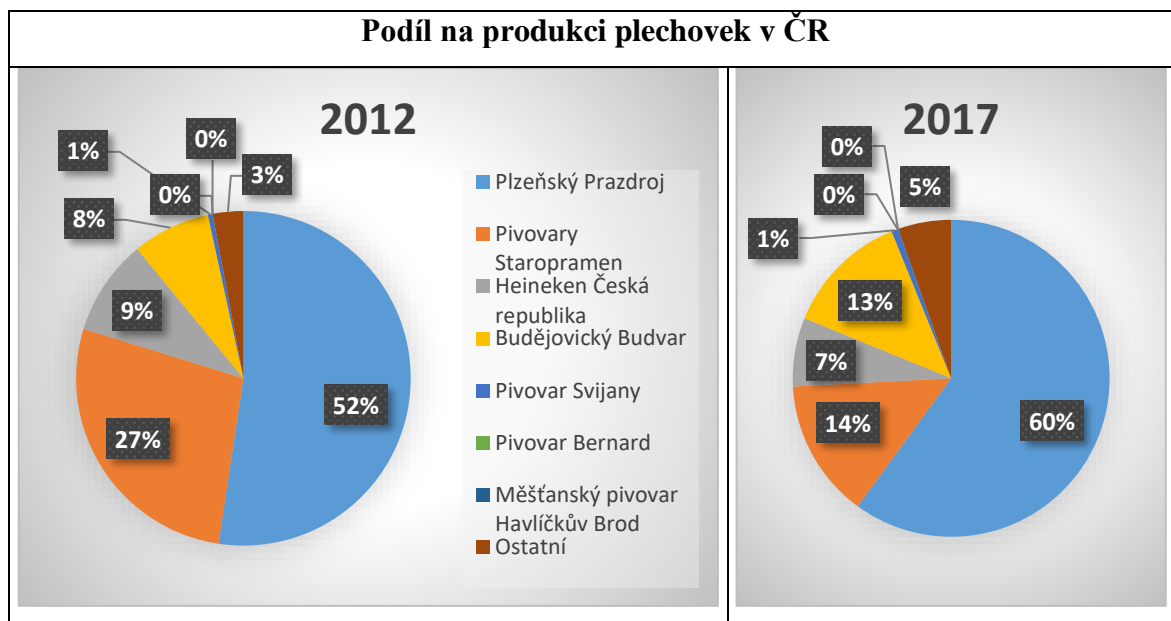
Graf 18: Vlastní podíl na výstavu – plechovky

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

S výjimkou Pivovarů Staropramen je z grafu č.18 na první pohled patrné výrazné zvýšení vlastního podílu plechovek na výstavu u všech sledovaných společností. Největší změna proběhla u Budějovického Budvaru. Se změnou 11,81% se jedná o podíl přibližně trojnásobný. Zároveň se jedná o pivovar, jehož vlastní podíl plechovek na výstavu dosahuje na konci sledovaného období hodnoty nejvyšší. Na druhém místě se umístil Plzeňský Prazdroj, jeho podíl plechovek na výstavu byl v roce 2017 15,25%. I u této společnosti došlo od začátku sledovaného období k výraznému nárůstu, konkrétně o 8,64%. Nejnižší podíl plechovek na produkci vykazuje Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod. Do roku 2015 byl 0%, v roce 2017 1,78%. Rodinný pivovar Bernard své pivo v plechu ve svém produktovém portfoliu nenabízí.

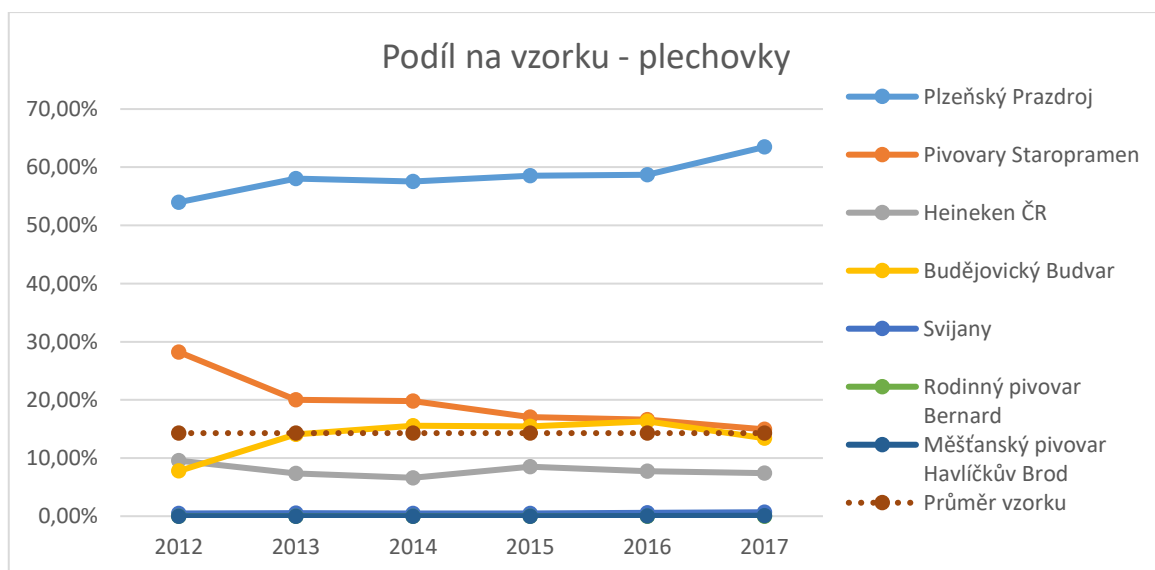
Tabulka 25: Podíl na produkci plechovek v ČR 2012 a 2017

Zdroj: ČSPPS, vlastní zpracování

Největší podíl na trhu plechovek v ČR zaujímá Plzeňský Prazdroj (viz. tabulka č.25). V roce 2012 se jednalo o 52,38%, v roce 2017 podíl ještě o 7,66% vzrostl. Nejvýraznější změnu zaznamenala společnost Pivovary Staropramen. Z původních 27,39% snížila svůj podíl na trhu o 13,26%. Budějovický Budvar zaznamenal za sledované období nárůst o 5,15%. V roce 2017 tvořily TOP 4 celkem 93,87% celkové produkce piva v plechovkách na území ČR, což bylo 1 982 290 hl. Průměrně na jednu společnost vychází 3,03% podíl. Této hodnotě odpovídalo v roce 2017 63 994,82 hl piva vyrobeného v plechovkách.

Graf 19: Podíl na vzorku – plechovky

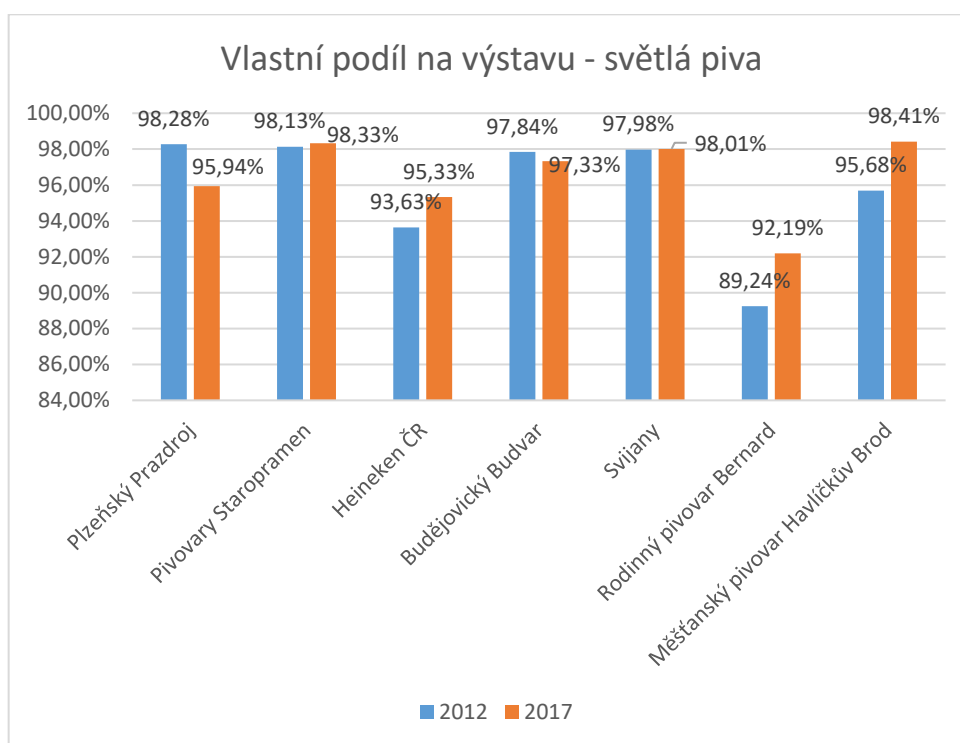

Zdroj: ČSPPS, vlastní zpracování

Zkoumané společnosti vyprodukovaly v roce 2012 celkem 136 574,43 hl piva v plechovém obalu a 285 376,57 hl v roce 2017. Průměr vzorku je 14,29%, což v roce 2012 činilo 136 574,43 hl piva a v roce 2017 celkem 285 376,57 hl. TOP 4 společnosti tvořily v roce 2012 99,52% tohoto výstavu a v roce 2017 99,23%. Rodinný pivovar Bernard se na výstavu nepodílel. Vývoj podílu plechovek u jednotlivých společností na vzorku je zobrazen v grafu č.19.

4.4.4 Rozdělení produkce vybraných pivovarů dle barvy piva

Graf 20: Vlastní podíl na výstavu – světlá piva

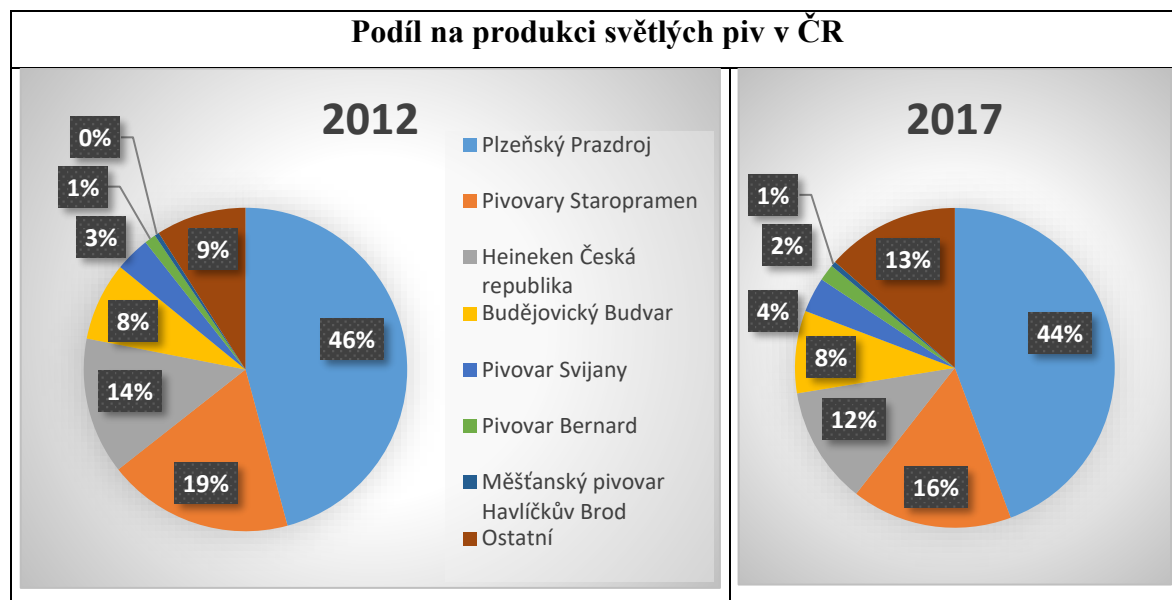

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Z grafu č. 20 je na první pohled patrné, že světlá piva tvoří hlavní část produkce u všech hodnocených společností. Za celé sledované období se pod hranici 90% dostal pouze Rodinný pivovar Bernard (89,24%). Této hodnoty dosáhl v roce 2012, od dalšího roku se také držel nad hranicí 90%. Jedná se o společnost, u které je z porovnávaných společností zastoupení světlých piv na produkci nejnižší. Tento pivovar také zaznamenal na konci období největší změnu oproti počátečnímu stavu. Vlastní podíl světlého piva na výstavu se zvýšil o 2,95%. Nepatrně menší zvýšení tohoto podílu zaznamenal také Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod. Zde došlo k nárůstu o 2,74%. Naopak k největšímu poklesu podílu došlo u Plzeňského Prazdroje. Snížil se o 2,34%. Kromě Plzeňského Prazdroje snížil podíl světlého

piva na svém výstavu i Budějovický Budvar (o 0,51%). Ostatní porovnávané společnosti zaznamenaly zvýšení podílu světlého piva na výstavu.

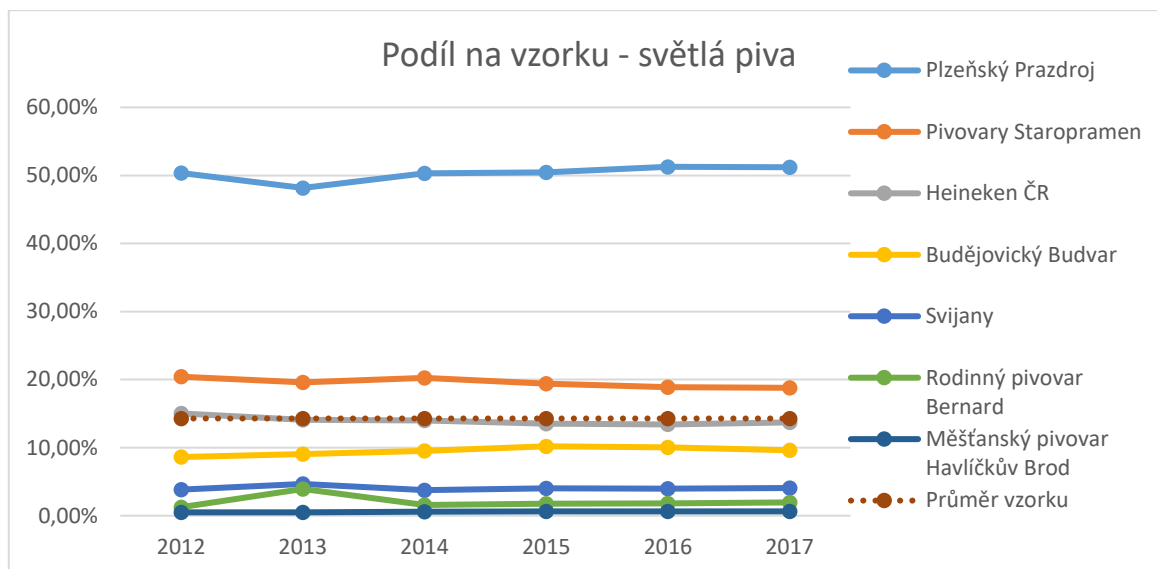
Tabulka 26: Podíl na produkci světlých piv v ČR 2012 a 2017

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Největší podíl na produkci světlých piv v ČR zaujímá Plzeňský Prazdroj, jedná se o 44,32%. Jak ukazuje tabulka č.26, oproti počátečnímu období se hodnoty sledovaných společností nijak významně nezměnily. Velké společnosti (Plzeňský Prazdroj, Pivovary Staropramen a Heineken ČR) zaznamenaly mírný pokles podílu na trhu ve prospěch menších společností. Rodinný pivovar Bernard svůj podíl z původních 1,14% navýšil na 1,67%. V roce 2017 se TOP 4 podílely na celkovém výstavu světlého piva v ČR z 80,79% což odpovídá výstavu 14 540 787 hl. Průměrně na jednu společnost vychází 3,03% podíl. Této hodnotě odpovídalo v tomto roce 2017 celkem 545 428 světlého piva.

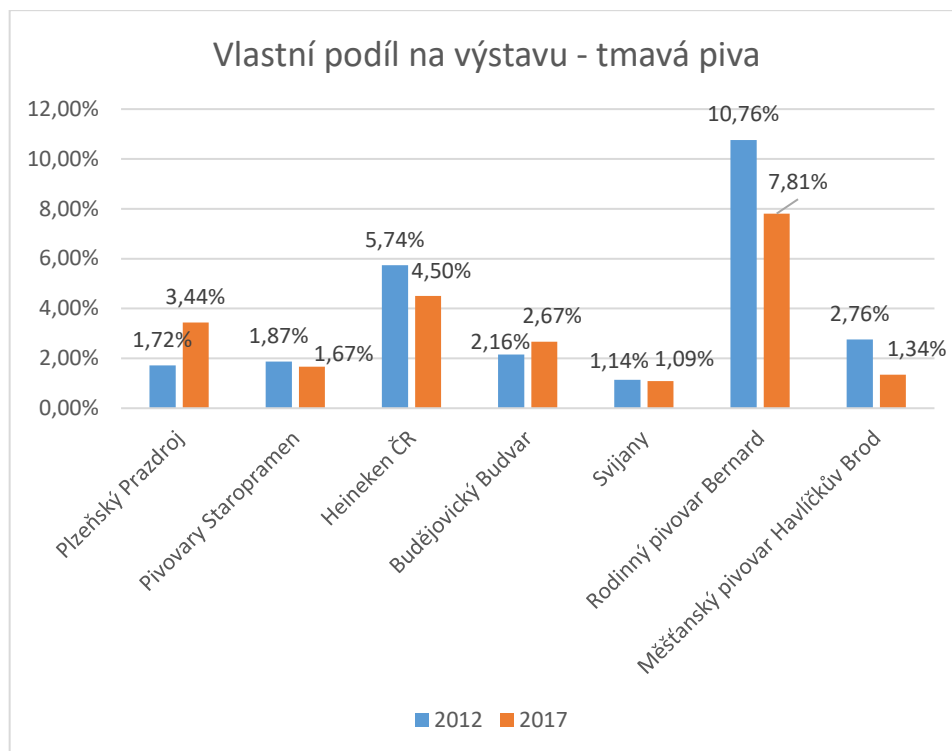
Graf 21: Podíl na vzorku – světlá piva

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Zkoumané společnosti vyprodukovaly v roce 2012 celkem 15 182 994 hl světlého piva a 15 572 860 hl v roce 2017. Průměr vzorku je 14,29%, což v roce 2012 činilo 2 168 999,14 hl piva a v roce 2017 celkem 2 224 694,29 hl. TOP 4 společnosti tvořily v roce 2012 94,42% tohoto výstavu a v roce 2017 93,37%. Rodinný pivovar Bernard se na výstavu podílel v roce 2012 z 1,25% a v roce 2017 z 1,93%. Společnost dosahuje vyššího podílu než Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod, ale menšího než Svijany. Vývoj podílu světlých piv u jednotlivých společností na vzorku je zobrazen v grafu č.21.

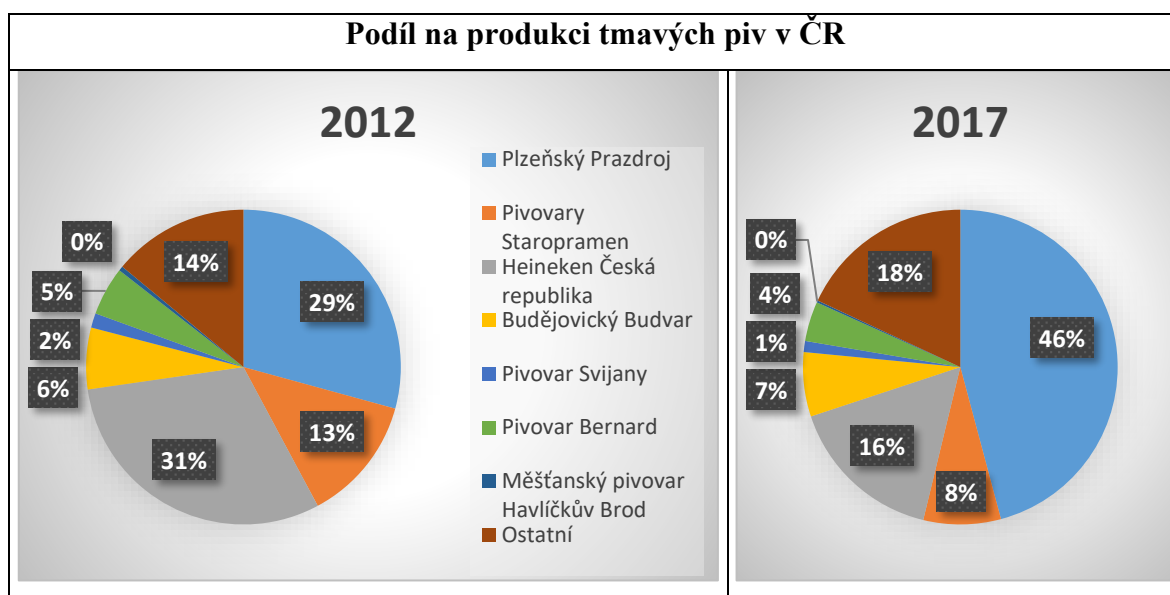
Graf 22: Vlastní podíl na výstavu – tmavá piva

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Nejvyšší zastoupení tmavého piva na produkci má Rodinný pivovar Bernard, jak lze vidět na grafu č.22. V roce 2012 tvořila tmavá piva 10,76% celkového výstavu. Jedná se o hodnotu výrazně vyšší, než které v tomto roce dosáhly ostatní hodnocené společnosti. S výjimkou společnosti Heineken ČR (5,74%) se podíl tmavých piv na výstavu jednotlivých společností pohyboval v rozpětí 1-3%. Za sledované období došlo u Rodinného pivovaru Bernard k poklesu o 2,95%. Rozdíl oproti ostatním společnostem již není tak výrazný, ale stále se jedná o podíl minimálně dvojnásobný, než jakého ostatní společnosti dosahují – opět s výjimkou Heineken ČR. Téměř všechny hodnocené společnosti zaznamenaly v průběhu sledovaného období snížení podílu tmavého piva na svém výstavu. K jeho nárůstu došlo pouze u Plzeňského Prazdroje (o 1,72%) a Budějovického Budvaru (o 0,51%). Nejmenší podíl na tmavého piva na výstavu je u společnosti Svijany. V roce 2012 pouze 1,14%. U této společnosti v průběhu sledovaného období docházelo k pravidelnému meziročnímu poklesu až na hodnotu 0,69% (2016). V roce 2017 podíl tmavého piva byl již 1,09. Zda se jedná o jednorázový výkyv nebo dojde k dalšímu nárůstu ukážou až výsledky dalších let. V letech 2014-2016 došlo u všech sledovaných společností k výraznému snížení.

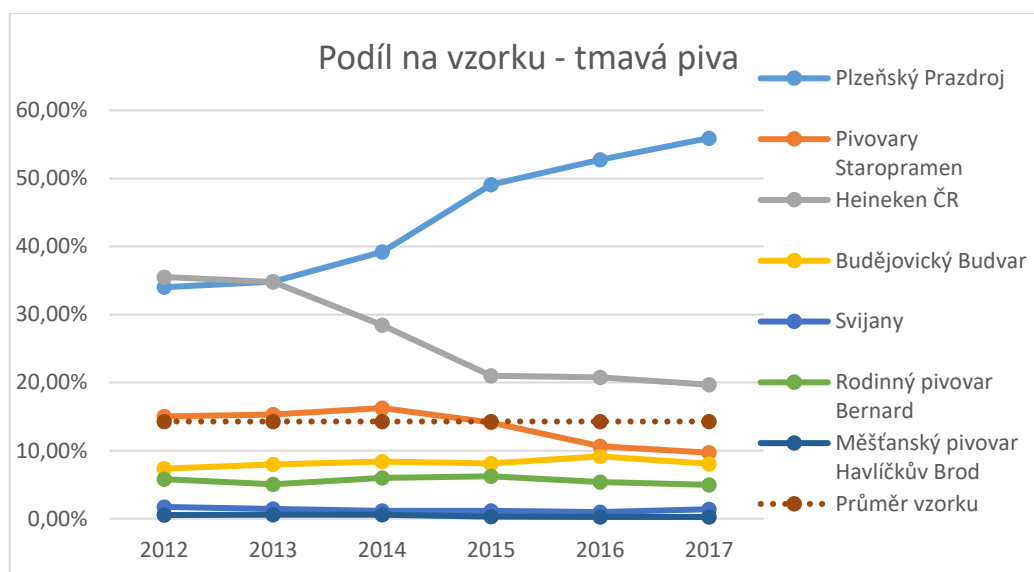
Tabulka 27: Podíl na produkci tmavých piv v ČR 2012 a 2017

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Za sledované období zaznamenal nejvýraznější nárůst Plzeňský Prazdroj, konkrétně o 16,58% (viz tabulka č.27). V roce 2017 tato společnost zaujímala největší podíl na trhu tmavých piv v ČR, konkrétně 45,84%. Na počátku sledovaného období, tedy v roce 2012 zaujímala největší podíl společnosti Heineken ČR. U této společnosti došlo za sledované období k poklesu podílu o 14,41%. Rodinný pivovar Bernard zaujímal v roce 2017 podíl 5%. Oproti roku 2012 zaznamenal pokles o 0,93%. V roce 2017 se TOP 4 podílely na celkovém výstavu tmavého piva v ČR z 76,53% což odpovídá výstavu 477 564 hl. Průměrně na jednu společnost vychází 3,03% podíl. Těto hodnotě odpovídalo v tomto roce 2017 celkem 18 910,42 hl tmavého piva. Na tomto segmentu trhu Bernard dosahuje lehce nadprůměrné hodnoty.

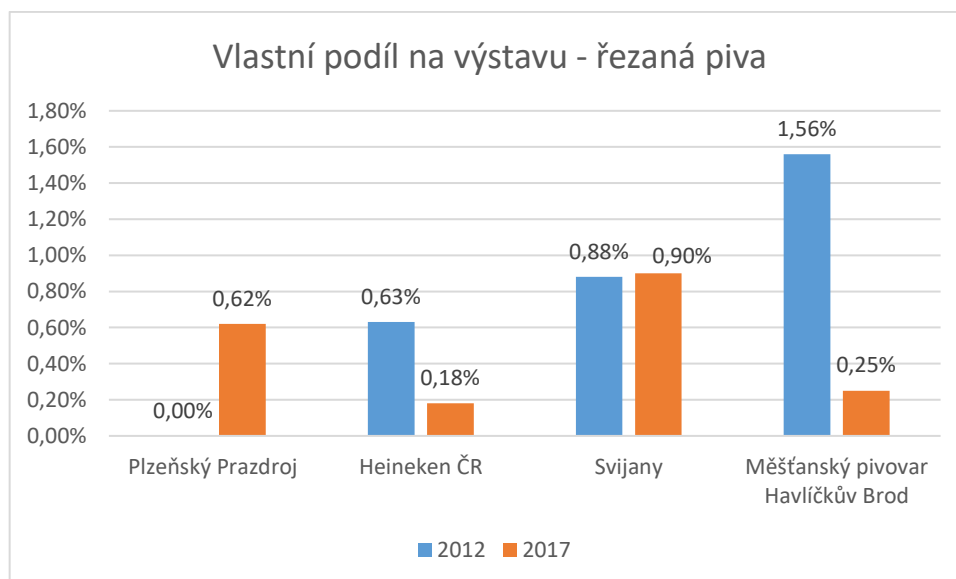
Graf 23: Podíl na vzorku – tmavá piva

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Zkoumané společnosti vyprodukovaly v roce 2012 celkem 393 558 hl tmavého piva a 511 382 hl v roce 2017. Průměr vzorku je 14,29%, což v roce 2012 činilo 56 222,57 hl piva a v roce 2017 celkem 73 054,57 hl. TOP 4 společnosti tvořily v roce 2012 91,90% tohoto výstavu a v roce 2017 93,37%. Rodinný pivovar Bernard se na výstavu podílel v roce 2012 z 5,82% a v roce 2017 z 4,98%. Společnost dosahuje vyššího podílu než Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod a také vyššího než Svijany. Vývoj podílu tmavých piv jednotlivých společností na vzorku je zobrazen v grafu č.23.

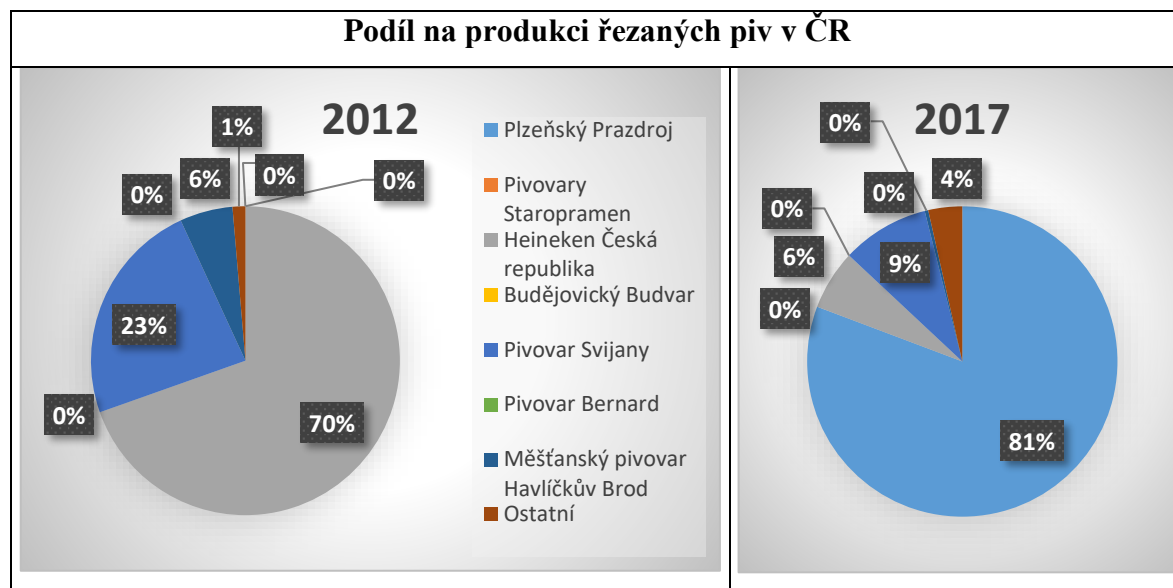
Graf 24: Vlastní podíl na výstavu – řezaná piva

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Jak uvádí graf č.24, z hodnocených společností vyrábí řezaná piva pouze 4. Konkrétně Plzeňský Prazdroj, Heineken ČR, Svijany a Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod. Na počátku sledovaného období měl nejvyšší podíl řezaného piva na produkci Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod. Do roku 2017 došlo k poklesu o 1,31%. Pokles za sledované období zaznamenal také Heineken ČR, o 0,45%. U plzeňského Prazdroje jsou k dispozici data až od roku 2015, kdy řezaná piva tvořila 0,24% jeho výstavu. Podíl těchto piv se zvýšil do roku 2017 až na 0,62%. Společnost Svijany na konci sledovaného období zaznamenala hodnotu téměř stejnou jako na počátku období (nárůst 0,02%), přestože v průběhu let došlo k výraznému snížení, až na 0,4% (rok 2015).

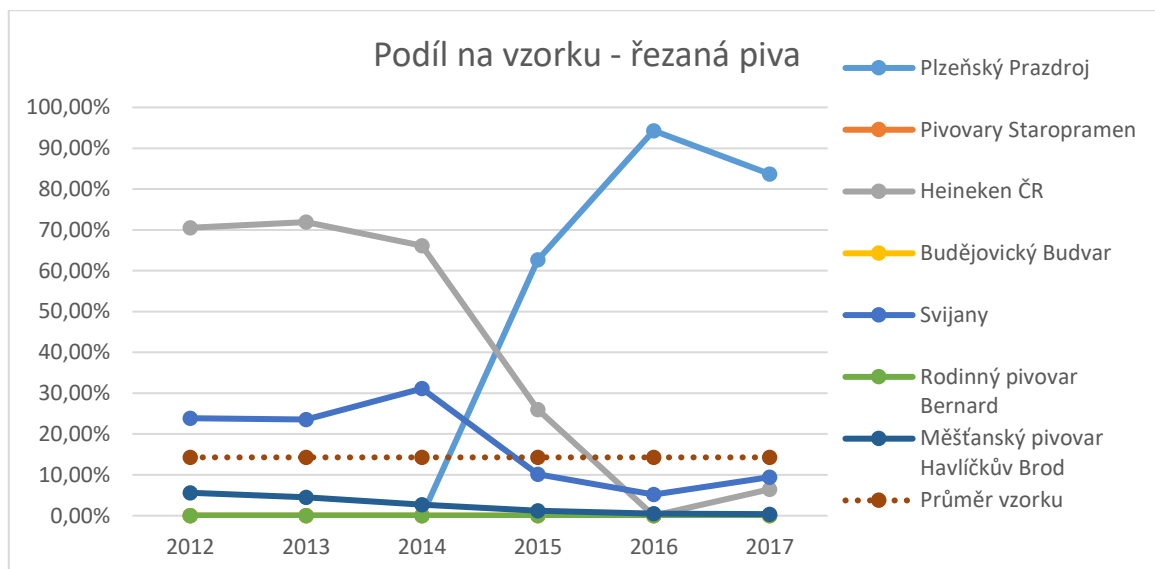
Tabulka 28: Podíl na produkci řezaných piv v ČR 2012 a 2017

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Z tabulky č.28 je na první pohled patrné, že Plzeňský Prazdroj tvoří většinu produkce řezaných piv v ČR. V roce 2017 se jedná se o 80,74%. V roce 2012 většinový podíl zaujímal společnost Heineken ČR, konkrétně 69,58%. Rodinný pivovar Bernard v průběhu sledovaného období řezaná piva nevyrobil. Pivovar Svijany z původního podílu na trhu 23,53% zaznamenal pokles o 14,41%, přestože podíl na vlastním výstavu se téměř nezměnil. V roce 2017 se TOP 4 podílely na celkovém výstavu řezaného piva v ČR z 86,98% což odpovídá výstavu 55 527 hl. Průměrně na jednu společnost vychází 3,03% podíl. Této hodnotě odpovídalo v tomto roce 2017 celkem 1 934,6 hl řezaného piva.

Graf 25: Podíl na vzorku – řezaná piva

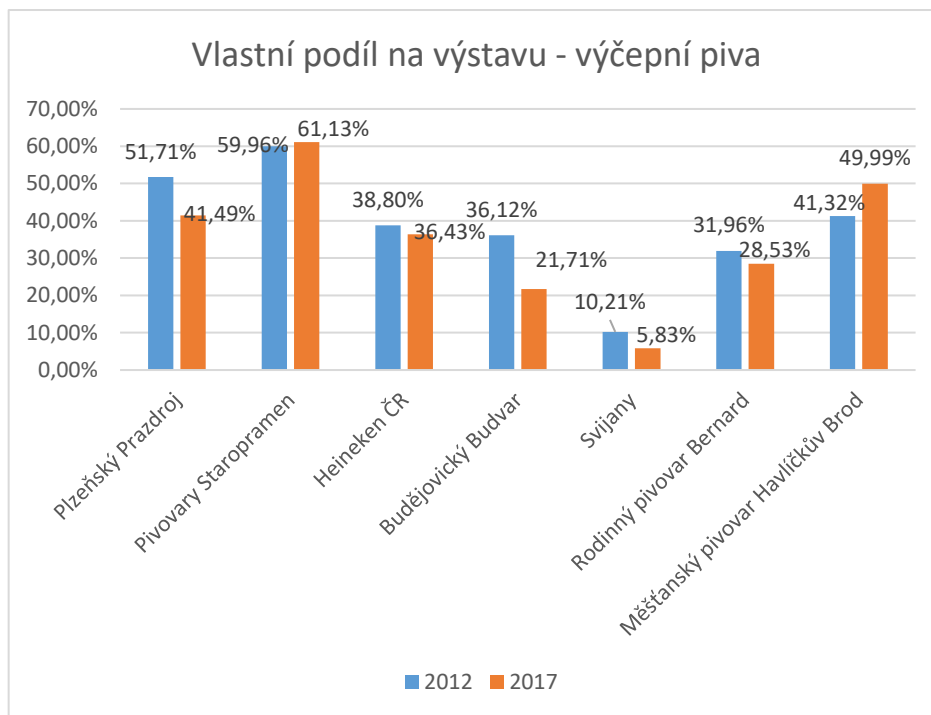

Zdroj: ČSPPS, vlastní zpracování

Zkoumané společnosti vyprodukovaly v roce 2012 celkem 21 896 hl řezaného piva a 61 589 hl v roce 2017. Průměr vzorku je 14,29%, což v roce 2012 činilo 3 128 hl piva a v roce 2017 celkem 8 798,43 hl. TOP 4 společnosti tvořily v roce 2012 70,53% tohoto výstavu a v roce 2017 již 90,16%. Rodinný pivovar Bernard se na výstavu řezaných piv nepodílel. Plzeňský Prazdroj se na tomto segmentu trhu začal podílet až od roku 2015. Do té doby prvenství v podílu na celkové produkci hodnocených společností zaujímal Heineken. Vývoj podílu řezaných piv jednotlivých společností na vzorku je zobrazen v grafu č.25.

4.4.5 Rozdělení produkce vybraných pivovarů dle skupiny piva

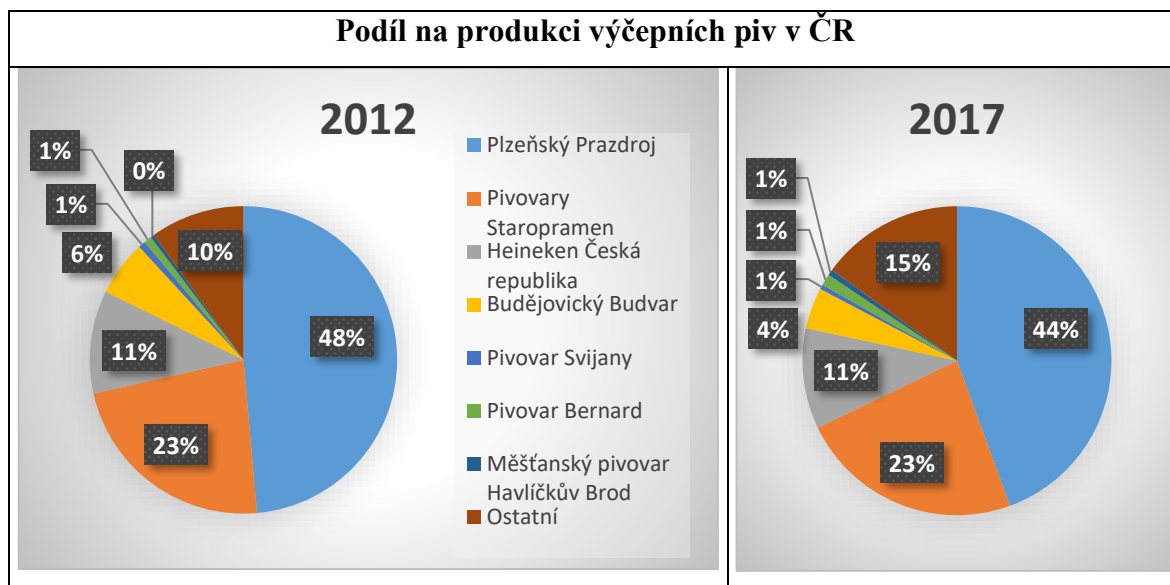
Graf 26: Vlastní podíl na výstavu – výčepní piva

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Na začátku sledovaného období dosahovala největšího podílu výčepních piva na své produkci společnost Pivovary Staropramen (59,96%). Na konci sledovaného období si společnost první místo udržela a zaznamenala nárůst na 61,13%. Úplně nejvyššího podílu dosáhl Staropramen v roce 2015 (74%). Staropramen a Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod jsou z hodnocených jediné dvě společnosti, u kterých došlo k nárůstu produkce výčepních piva. Nejnižší podíl výčepních piva na vlastním výstavu každoročně vykazuje společnost Svijany. Na počátku sledovaného období 10,21%, v roce 2017 již pouze 5,83%. Nejvýznamnější změna je patrná u Budějovického Budvaru. Z původních 36,12% došlo ke snížení o 8,41%. Rodinný pivovar Bernard na počátku dosahoval podíl 31,96%, na konci sledovaného období došlo k poklesu o 3,43%. Jedná se o hodnoty podprůměrné. Z hlediska celkového výstavu ČR tvořily výčepní piva v roce 2012 48,22% výstavu, v roce 2017 již pouze 41,54%. Poměr výčepních piva u většiny pivovarů klesá na úkor ležáků. Hodnoty jednotlivých společností zobrazuje graf č.26.

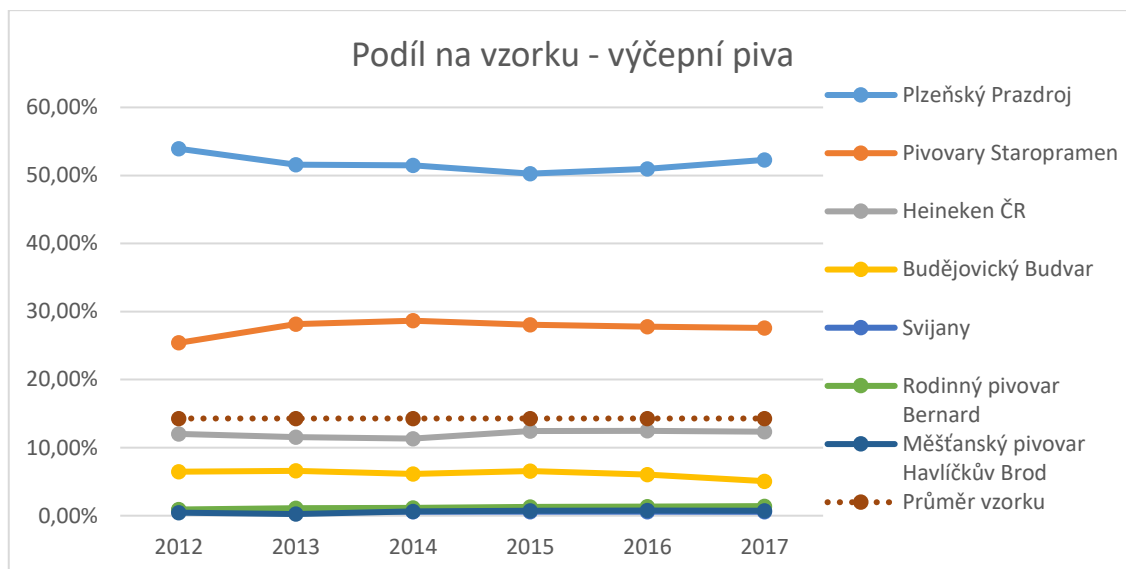
Tabulka 29: Podíl na produkci výčepní pív v ČR 2012 a 2017

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Nejvýznamnější podíl na trhu výčepních pív zaujímá Plzeňský Prazdroj (viz tabulka č.29). V roce 2012 se jednalo o 44,43%, v roce 2017 se podíl společnosti na trhu ještě o 4,15% zvýšil. Společnost zaznamenala největší změnu oproti počátečnímu období z hodnocených společností. Rodinný pivovar Bernard snížil svůj podíl z původních 1,2% na 0,82%. Většinu produkce výčepních pív – 78,38% tvoří 3 největší hodnocené společnosti (Plzeňský Prazdroj, Pivovary Staropramen a Heineken ČR). V roce 2017 se TOP 4 podílely na celkové výstavě výčepního piva v ČR z 82,69% což odpovídá výstavě 6 419 602 hl. Průměrně na jednu společnost vychází 3,03% podíl. Těto hodnotě odpovídalo v tomto roce 2017 celkem 235 248,09 hl výčepního piva.

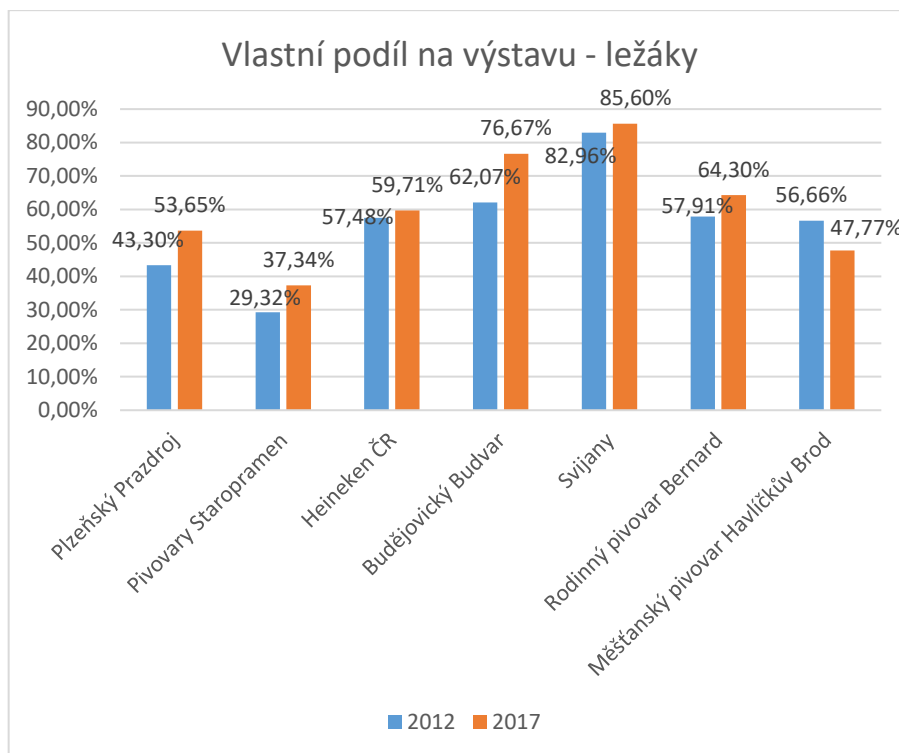
Graf 27: Podíl na vzorku – výčepní piva

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Hodnocené společnosti vyprodukovaly v roce 2012 dohromady 7 458 199 hl výčepního piva a 6 598 805 hl v roce 2017. Průměr vzorku je 14,29%, což v roce 2012 činilo 1 065 457 hl piva a v roce 2017 celkem 942 686,43 hl. TOP 4 společnosti tvořily v roce 2012 97,84% tohoto výstavu a v roce 2017 97,28%. Rodinný pivovar Bernard se na výstavu podílel v roce 2012 z 0,91% a v roce 2017 z 1,41%. Společnost dosahuje vyššího podílu než Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod i vyššího než Svijany. Oproti Společnostem z TOP 4 se však jedná o velmi malé množství. Vývoj podílu výčepních piv jednotlivých společností na vzorku je zobrazen v grafu č.27.

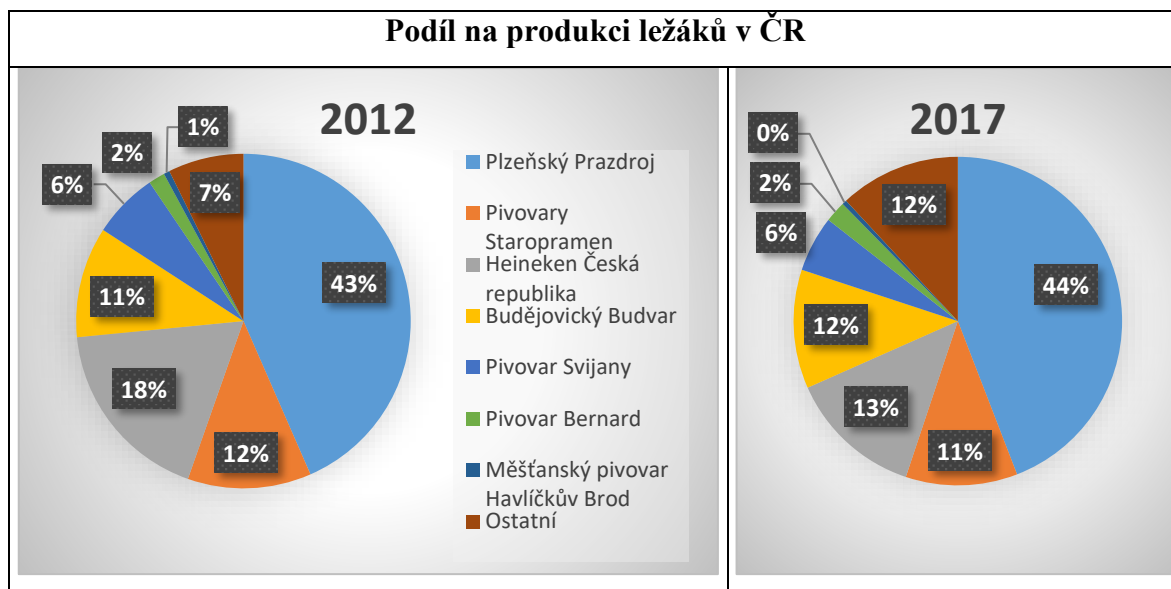
Graf 28: Vlastní podíl na výstavu – ležáky

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

S výjimkou Měšťanského pivovaru Havlíčkův Brod lze u všech sledovaných společností vidět zvýšení podílu ležáků ve výrobě, jak je zobrazeno v grafu č.28. Z celkového výstavu ČR se na počátku sledovaného období jednalo o 45% podíl a na konci již o více než poloviční, konkrétně 54,09%. Je tedy na první pohled patrná vysoká obliba této skupiny piv. Nejvyšší vlastní podíl na výstavu zaznamenala po celé sledované období společnost Svijany. V roce 2016 se jednalo dokonce o 90,8%. Oproti tomu nejnižšího podílu dosahují Pivovary Staropramen. V roce 2012 pouze 29,32%, v roce 2017 nárůst o 8,02%. Nejvýraznější změny dosáhl Budějovický Budvar. Z jeho produkce v roce 2017 tvořily ležáky 76,67%, tedy o 14,6% více než na počátku hodnoceného období.

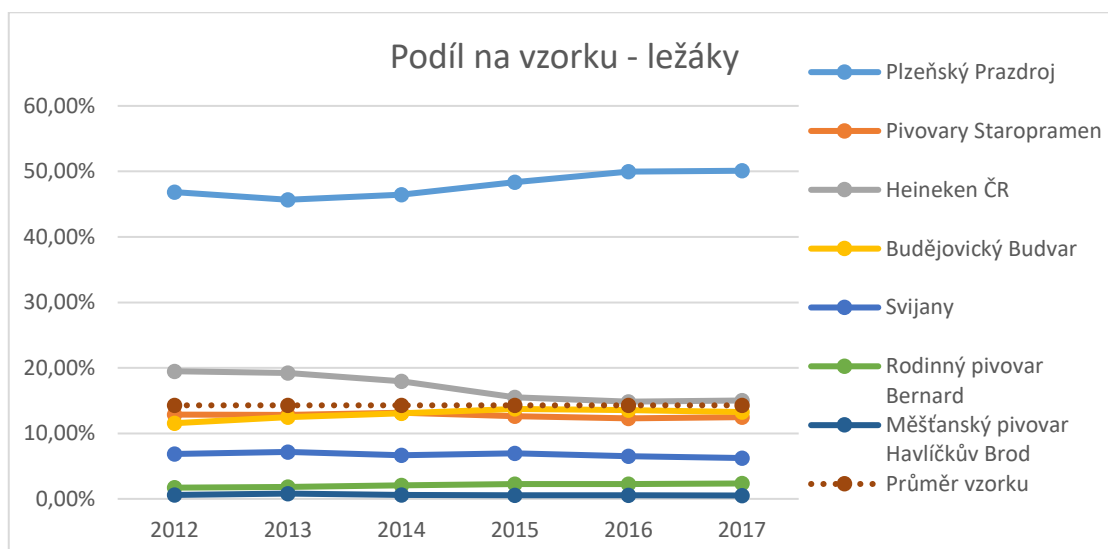
Tabulka 30: Podíl na produkci ležáků v ČR 2012 a 2017

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Největší podíl na produkci ležáků v ČR zaujímá Plzeňský Prazdroj, v roce 2017 se jednalo o 44,13%. V tabulce č.30 lze vidět, že nejvýraznější změna za sledované období proběhla u společnosti Heineken ČR. Oproti roku 2012 zde došlo k poklesu o 4,84%. V roce 2017 Heineken na produkci ležáků v ČR zaujímal již pouze 13,23%. Rodinný pivovar Bernard v roce 2012 zaujímal podíl 2,07%. V roce 2017 se jeho podíl snížil na 1,59%. V roce 2017 se TOP 4 podílely na celkovém výstavu ležáků v ČR z 80,06% což odpovídá výstavu 8 092 616 hl. Průměrně na jednu společnost vychází 3,03% podíl. Této hodnotě odpovídalo v tomto roce 2017 celkem 306 307,09 hl ležáků.

Graf 29: Podíl na vzorku – ležáky

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Zkoumané společnosti vyprodukovaly v roce 2012 celkem 7 186 246 hl ležáků a 8 904 198 hl v roce 2017. Průměr vzorku je 14,29%, což v roce 2012 činilo 1 026 605,57 hl piva a v roce 2017 celkem 1 272 028,29 hl. TOP 4 společnosti tvořily v roce 2012 90,80% tohoto výstavu a v roce 2017 90,89%. Rodinný pivovar Bernard se na výstavu podílel v roce 2012 z 1,72% a v roce 2017 z 2,35%. Společnost dosahuje vyššího podílu než Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod, ale menšího než Svijany. Vývoj podílu ležáků u jednotlivých společností na vzorku je zobrazen v grafu č.29.

Graf 30: Vlastní podíl na výstavu – speciální piva

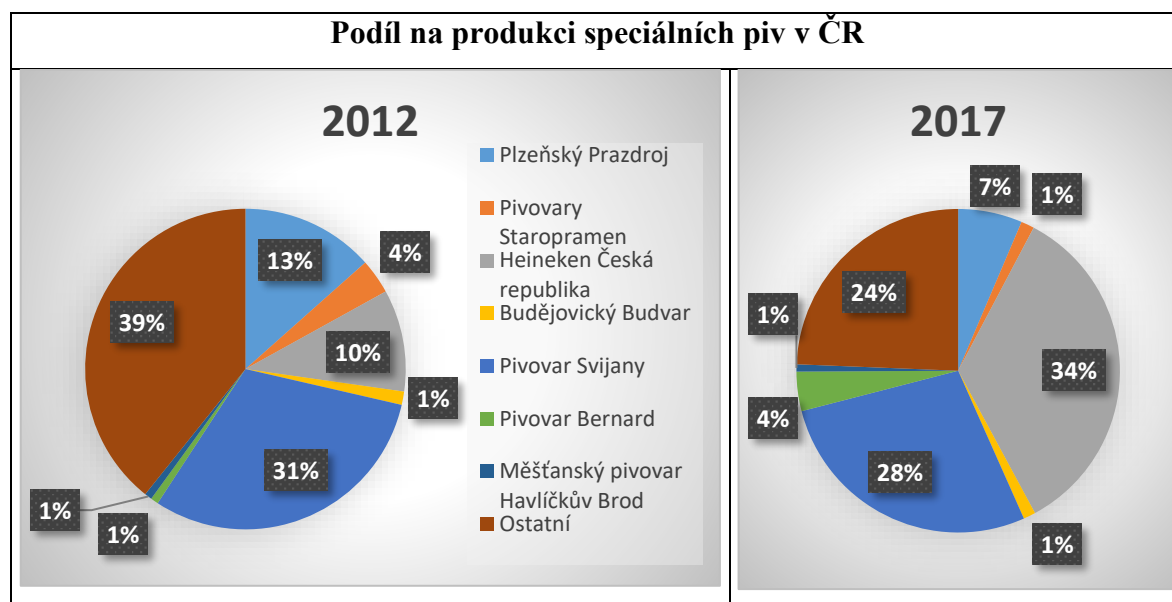

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Jak je uvedeno v grafu č.30, ze sledovaných společností jsou speciální piva významněji zastoupena pouze u společnosti Svijany. V roce 2012 tvořila 6,83% výstavu společnosti a v roce 2017 ještě o 1,74% více. U ostatních pivovarů se jedná o velmi nízký vlastní podíl s maximem 3,09% (Heineken 2017). V rámci celé ČR se jedná o skupinu s minimálním zastoupením. V roce 2012 s podílem pouze 0,77% na celkovém výstavu ČR a v roce 2017 s podílem 1,08%. U většiny společností došlo ke zvýšení podílu speciálních piv na jejich výstavu, což je pravděpodobně způsobeno větší propagací a dostupností této skupiny piv. Úplně nejnižšího podílu dosahují Pivovary Staropramen, v roce 2016 a 2017 pouhých 0,9%. Největší změnu oproti roku 2012 zaznamenal Heineken ČR, kde došlo k nárůstu vlastního podílu speciálních piv na výstavu o 2,53%. Rodinný pivovar Bernard na

počátku sledovaného období dosahoval pouze podílu 0,49%, na konci již 2,43%. I u této společnosti tedy došlo ve srovnání s konkurenty k výraznému zvýšení výroby speciálních piv.

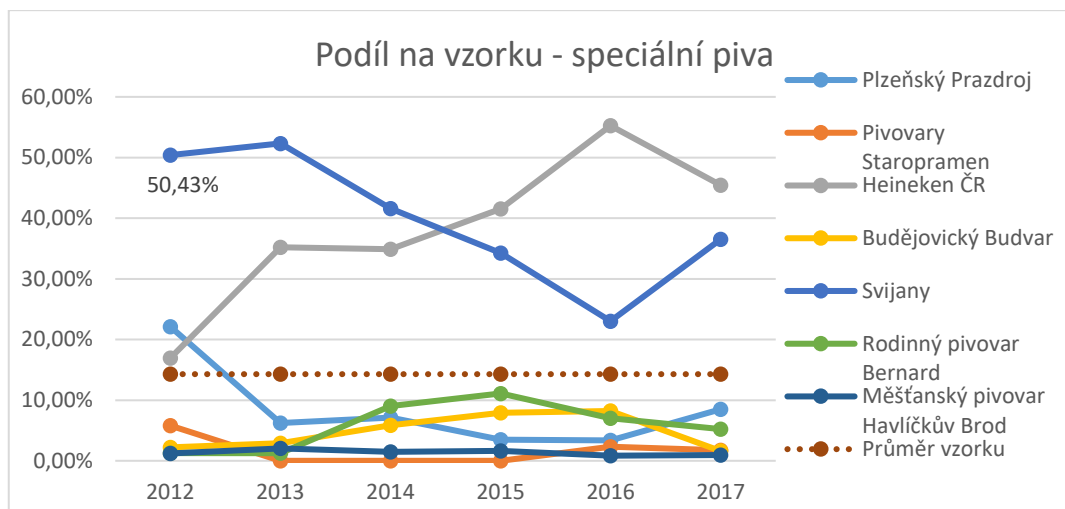
Tabulka 31: Podíl na produkci speciálních piv v ČR 2012 a 2017

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Společnost Heineken ČR zaujímala v roce 2017 největší podíl na trhu speciálních piv. Na počátku sledovaného období, tedy v roce 2012 se jednalo o 10,29%, v roce 2017 se jednalo již o 34,39%. Jak lze vidět v tabulce č.31, jedná se o nejvýraznější změnu za celé sledované období. Druhou společností s největším podílem je Pivořav Svijany. V roce 2012 zaujímala společnost 30,63% podíl na trhu. V roce 2017 došlo k poklesu na 27,64%. Rodinný pivovar Bernard na počátku sledovaného období zaujímal podíl 0,78%, v roce 2017 se jednalo o 3,94% podíl. V roce 2017 se TOP 4 podílely na celkové výstavě ležáků v ČR z 43,34% což odpovídá výstavě 87 255 hl. Průměrně na jednu společnost vychází 3,03% podíl. Této hodnotě odpovídalo v tomto roce 2017 celkem 6 100,88 hl ležáků. Rodinný pivovar Bernard v tomto roce dosáhl nadprůměrné hodnoty.

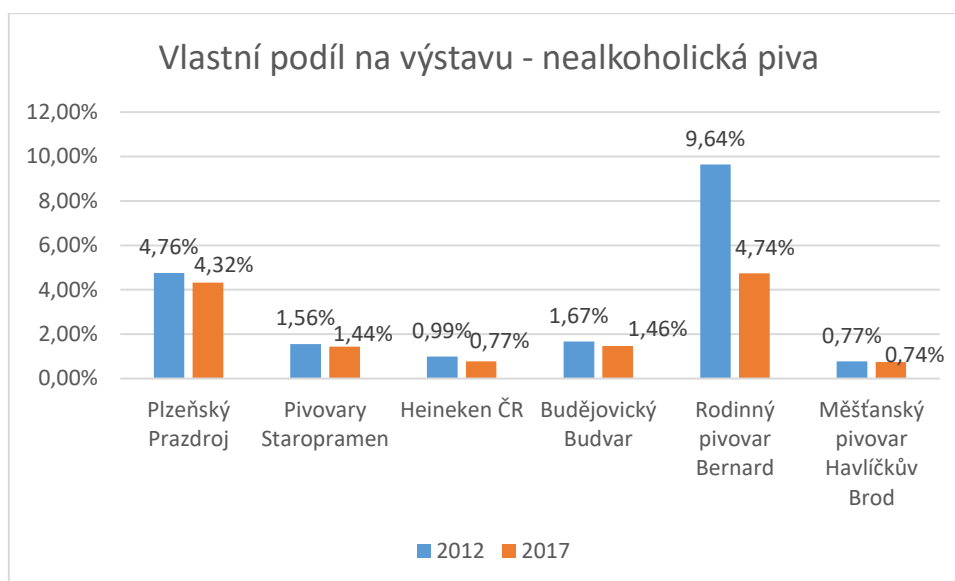
Graf 31: Podíl na vzorku – speciální piva

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Hodnocené společnosti vyprodukovaly v roce 2012 celkem 80 468 hl lahvého piva a 152 274 hl v roce 2017. Průměr vzorku je 14,29%, což v roce 2012 činilo 11 495,43 hl piva a v roce 2017 celkem 21 753,43 hl. TOP 4 společnosti tvořily v roce 2012 40,06% tohoto výstavu a v roce 2017 57,30%. Rodinný pivovar Bernard se na výstavu podílel v roce 2012 z 1,28% a v roce 2017 z 5,21%. Společnost dosahuje v 2017 vyššího podílu než Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod, Budějovický Budvar a Pivovary Staropramen. Oproti pivovaru Svijany je podíl Bernardu nižší. Nejvyššího podílu dosáhl Bernard v roce 2015, konkrétně 11,10%. V tomto roce Bernard z hlediska podílu na výstavu vzorku umístil na 3.místě. Oproti dominujícím společnostem Svijany a Heineken ČR se však stále jedná o podprůměrné zastoupení. Vývoj podílu speciálních piv jednotlivých společností na vzorku je zobrazen v grafu č.31.

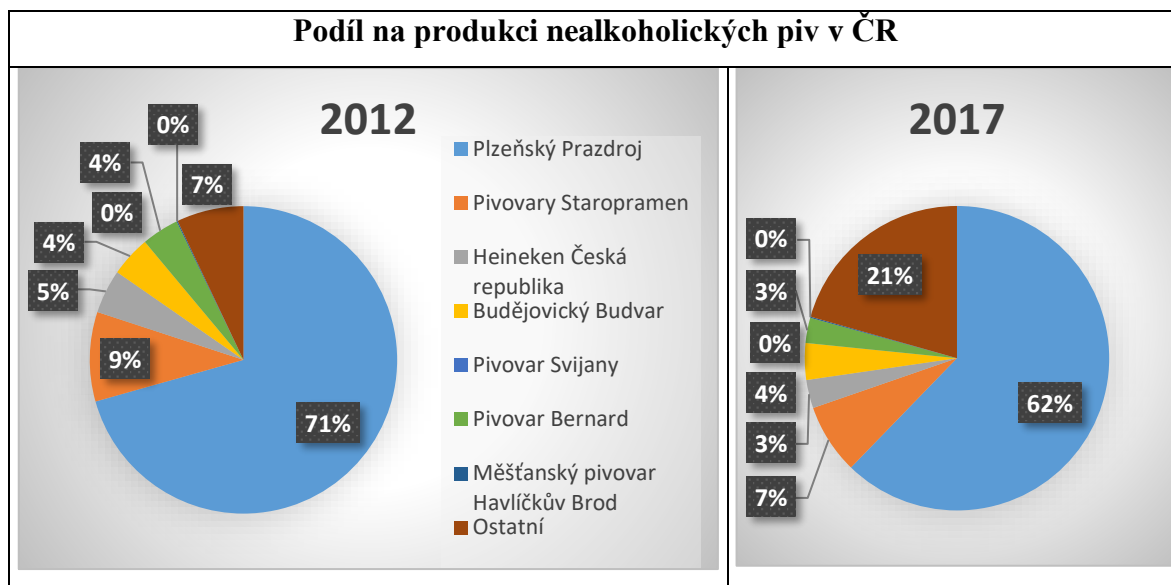
Graf 32: Vlastní podíl na výstavu – nealkoholická piva

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

U všech sledovaných společností lze na grafu č.32 vidět pokles procentuálních zastoupení nealkoholických piv na jejich celkovém výstavu. Nejvýznamnější rozdíl zaznamenal Rodinný pivovar Bernard. Na počátku sledovaného období nealkoholická piva tvořila 9,64% produkce, na konci již pouze 4,74%. I přes tento pokles se po celé období jednalo o společnost s nejvyšším vlastním podílem této skupiny piv na výstavu. Oproti tomu nejmenší zastoupení lze spatřit u Měšťanského pivovaru Havlíčkův Brod a Heineken ČR. Obě tyto společnosti se drží pod 1% vlastního podílu. Svijany nealkoholickou variantu svých produktů vůbec nenabízí. Co se ČR týká, za celé sledované období se podíl nealkoholických piv pohyboval kolem 3%, bez výraznějších výkyvů. V roce 2012 s jednalo o 3,05%, v roce 2017 o 3,09%.

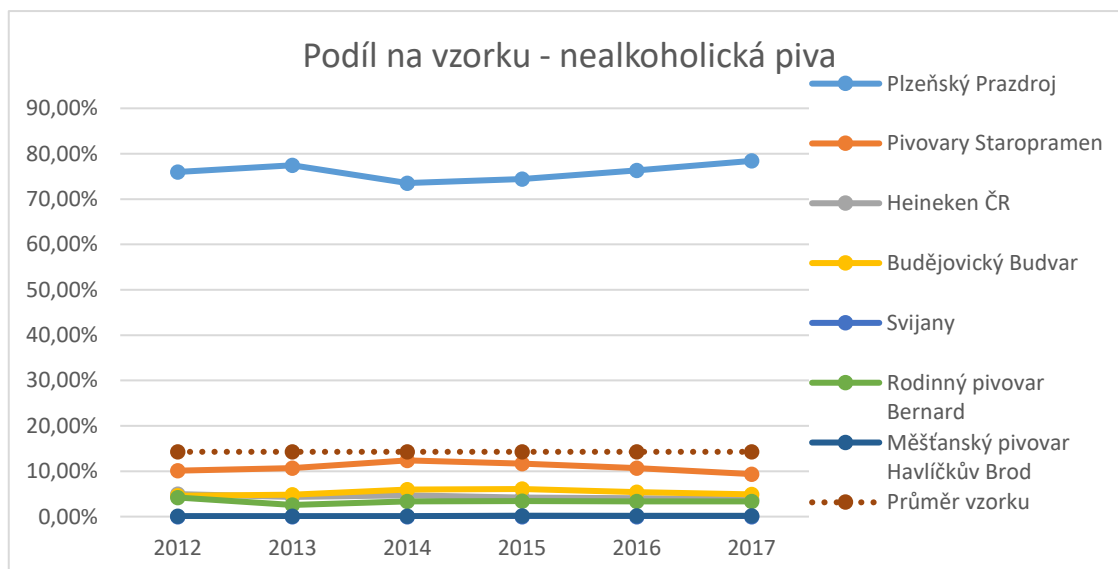
Tabulka 32: Podíl na produkci nealkoholických piv v ČR 2012 a 2017

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Na produkci nealkoholických piv zaujímá největší podíl Plzeňský Prazdroj (viz tabulka č.32). V roce 2012 se jednalo o 70,63%. V roce 2017 se podíl snížil na 62,26%. Ze všech sledovaných společností se jedná o nejvýraznější změnu. Rodinný pivovar Bernard v roce 2017 zaujímal podíl 2,67%. Na počátku sledovaného období byl podíl společnosti na trhu o 1,24% nižší. V roce 2017 se TOP 4 podílely na celkovém výstavu nealkoholických piv v ČR z 76,60% což odpovídá výstavu 442 215 hl. Průměrně na jednu společnost vychází 3,03% podíl. Těto hodnotě odpovídalo v tomto roce 2017 celkem 17 493,73 hl ležáků.

Graf 33: Podíl na vzorku – nealkoholická piva

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Výstav společností činil v roce 2012 celkem 474 567 hl nealkoholického piva a 458 364 hl v roce 2017. Průměr vzorku je 14,29%, což v roce 2012 činilo 57 795,29 hl piva a v roce 2017 celkem 65 480,57 hl. TOP 4 společnosti tvořily v roce 2012 95,66% tohoto výstavu a v roce 2017 96,48%. Rodinný pivovar Bernard se na výstavu podílel v roce 2012 z 4,21% a v roce 2017 z 3,37%. Společnost dosahuje vyššího podílu než Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod i Svijany. Plzeňský Prazdroj zde s každoročním podílem v rozpětí 73-79% zaujímá absolutní prvenství. Vývoj podílu nealkoholických piv jednotlivých společností na vzorku je zobrazen v grafu č.33.

Tabulka 33: Produkce podle podskupin a označení v hl (2015)

	PŠENIČNÁ PIVA	KVASNICOVÁ PIVA	OCHUCENÁ PIVA	SVRCHNĚ KVAŠENÁ PIVA	NEFILTROVANÁ PIVA
Plzeňský Prazdroj	5 798	2 868	0	5 798	36 426
Staropramen	0	0	0	133	42 110
Heineken ČR	10 800	0	4 977	10 800	16 375
Budvar	0	21 482	0	0	5 163
Svijany	0	0	0	0	7 714
Bernard	0	35 733	0	6 236	22 681
Havlíčkův Brod	0	0	28	170	460
ČR celkem	28 679	62 209	20 652	40 844	163 002

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Při výrobě většiny piv na území ČR je využita metoda spodního kvašení. V tabulkách č.33 a č.34 je zobrazena produkce méně častých druhů piva. Pro porovnání bylo vybráno období 2 let, konkrétně rok 2015 a 2017.

Tabulka 34: Produkce podle podskupin a označení v hl (2017)

	PŠENIČNÁ PIVA	KVASNICOVÁ PIVA	OCHUCENÁ PIVA	SVRCHNĚ KVAŠENÁ PIVA	NEFILTROVANÁ PIVA
Plzeňský Prazdroj	0	0	0	4 055	38 960
Staropramen	0	0	0	0	40 963
Heineken ČR	4 786	0	4 704	4 657	10 015
Budvar	0	20 466	0	0	4 427
Svijany	0	0	0	0	7 081
Bernard	0	36 346	0	6 853	22 154
Havlíčkův Brod	302	0	0	0	714
ČR celkem	24 251	66 789	27 622	48 407	154 927

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

U pšeničného a u nefiltrovaného piva došlo při srovnání tabulek č.33 a 34 ke snížení produkce po celé ČR. U ostatních segmentů piv se jejich výstav naopak zvýšil. Nefiltrovaná piva jsou ze zmiňovaných skupin nejpočetněji zastoupena a také se jako jediná vyskytují u všech sledovaných společností. Nejpestřejší produktové portfolio nabízí Heineken ČR, který z těchto skupin nenabízí pouze kvasnicová piva. Výstav speciálních piv však společnost snížila. Nabídka piv Rodinného pivovaru Bernard je také pestrá, nenabízí pouze pšeničná a ochucená piva. Na rozdíl od Heinekenu zde nedošlo k výrazné množstevní změně v produkci těchto piv. Nejvýznamnější proměnou prošlo produktové portfolio Plzeňského Prazdroje. Zatímco v roce 2015 nabízel všechny zmiňované druhy piv kromě ochucených, v roce 2017 již nabízel pouze svrchně kvašená piva a nefiltrovaná piva. Nejchudší nabídku hodnocených druhů piv nabízí Pivovary Staropramen. V roce 2015 nabízel svrchně kvašená a nefiltrovaná piva, v roce 2017 již pouze nefiltrovaná.

4.4.6 Výstav a export nápojů na bázi piva

Tabulka 35: Výstav a export nápojů na bázi piva (2015)

	VÝSTAV (HL)	PRO ČR	PRO EXPORT
Plzeňský Prazdroj	123 953	88,38%	11,62%
Pivovary Staropramen	103 413	92,65%	7,35%
Heineken ČR	25 090	77,20%	22,80%
Budějovický Budvar	5 058	61,31%	38,69%
Rodinný pivovar Bernard	5 990	78,70%	21,30%
Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod	92	89,13%	10,87%
Celkem ČR	280 696	88,23%	11,77%

Zdroj: ČSPPS, vlastní zpracování

Samostatnou kategorií výstavu jednotlivých pivovarů tvoří nápoje na bázi piva. V roce 2015 bylo těchto nápojů vyrobeno 280, 696 tis. hl. V roce 2017 bylo množství ještě o 20, 399 tis. hl. vyšší. Z tohoto výstavu se jen velmi malé množství vyváží do zahraničích. Roce 2015 se vyvezlo 11,77% a v roce 2017 již pouze 6,89% těchto nápojů. Z těchto nápojů je pouze malá část určena pro export. V roce 2015 se jednalo o 11,77% a v roce 2017 ještě o 4,88% méně. Hodnoty pro jednotlivé společnosti jsou uvedeny v tabulkách č.35 a č.36.

Tabulka 36: Výstav a export nápojů na bázi piva (2017)

	VÝSTAV (HL)	PRO ČR	PRO EXPORT
Plzeňský Prazdroj	160 919	94,45%	5,55%
Pivovary Staropramen	81 235	93,25%	6,75%
Heineken ČR	23 032	100,00%	0,00%
Budějovický Budvar	3 715	46,30%	53,70%
Rodinný pivovar Bernard	6 755	79,81%	20,19%
Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod	123	95,12%	4,88%
Celkem ČR	301 095	93,11%	6,89%

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Největší výstav nápojů na bázi piva vykazuje Plzeňský Prazdroj. V roce 2015 se jednalo o 44% produkce celé ČR a v roce 2017 dokonce o 53%, tedy více než polovinu. Zmiňované společnosti do zahraničí vyváží jen malé množství tohoto segmentu produkce. Heineken v 2017 tyto nápoje již vůbec nevyvážel, a i u ostatních společností došlo ke snížení vývozu. Jedinou výjimkou je Budějovický Budvar. V roce 2015 bylo 38,69% nápojů na bázi piva určeno pro zahraniční trh a v roce 2017 se jednalo dokonce o více než polovinu, konkrétně 53,70%. Rodinný pivovar Bernard vyvážel v roce 2017 20,19% svého výstavu nápojů na bázi piva. Jedná se také o výrazně vyšší podíl oproti konkurentům.

5 Závěr

Diplomová práce se věnovala zhodnocení postavení společnosti Rodinný pivovar Bernard a.s. na trhu s pivem v České republice z různých hledisek. Výsledky společnosti byly porovnány s 6 konkurenčními společnostmi. Konkrétně se jedná o Plzeňský Prazdroj a.s., Pivovary Staropramen a.s., Heineken Česká republika, Budějovický Budvar n.p., Pivovar Svijany a.s. a Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod a.s.. První 4 zmiňované společnosti byly vybrány, jelikož se jedná o nejvýznamnější společnosti na trhu s pivem. Pivovar Svijany a.s. byl vybrán, jelikož je z hlediska výstavu pivovaru Bernard nejbližší. Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod byl vybrán z důvodu jejich blízkosti. Města jsou od sebe vzdálena zhruba 25km a Havlíčkobrodský pivovar lze tedy považovat za přímého konkurenta.

V začátku práce, v metodické části byly popsány a vysvětleny metody ekonomického srovnání a metody finanční analýzy, které byly při porovnávání společností využity.

Samotná práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části byla popsány historie pivovarnictví v České republice i ve světě, proces výroby piva a také byly detailně popsány suroviny potřebné k jeho výrobě. Kromě teorie zde byla znázorněna i základní ekonomická data, která se vztahu k trhu s pivem v České republice. Kromě samotného zhodnocení vývoje výstavu a exportu piva České republiky zde byl znázorněn i vývoj na trhu s hlavními surovinami. V další kapitole byla podrobně představena hlavní hodnocená společnost Rodinný pivovar Bernard, její sortiment a historie. Také zde byla představena zahraniční společnost Duvel Moortgat, která Bernard vlastní z 50%.

Na začátku praktické části byly představeny i konkurenční společnosti, jejich historie a značky. Poté bylo zhodnoceno finanční hospodaření podniků. Společnosti byly hodnoceny v letech 2013-2017. Novější data nebyla k dispozici. Z finančního hodnocení byl vynechán Plzeňský Prazdroj, jelikož používá při tvorbě účetních výkazů jiné časové období než zbylé společnosti. K porovnání byly vybrány následující poměrové ukazatele: rentabilita aktiv, rentabilita vlastního kapitálu, rentabilita tržeb, obrat zásob, obrat aktiv, celková zadluženost a běžná likvidita. Rodinný pivovar Bernard oproti konkurentům vykazuje velmi stabilní hodnoty u všech výše zmiňovaných ukazatelů a nebyly u něj zaznamenány žádné větší výkyvy v průběhu celého hodnoceného období. Hodnoty společnosti se nachází zhruba ve středu všech hodnocených společností. Rentabilita vlastního kapitálu a rentabilita tržeb se u Rodinného pivovaru Bernard drží v rozpětí 12-17%. Rentabilita aktiv se drží v rozpětí 9-

12%. Nejlepších hodnot dosahuje společnost Svijany, která v roce 2017 zaznamenala ROE 23,24%, ROS 19,41% a ROA 20,67%. Bernard by se měl pokusit své hodnoty zvýšit, například pomocí připojení dalších cizích zdrojů do podniku. Při zkoumání ukazatelů aktivity – obrat zásob a obrat aktiv se Bernard také umístil přibližně uprostřed hodnocených společností. U obou těchto ukazatelů je na první pohled patrné jejich pravidelné zhoršování. Obrat aktiv společnosti z původních 0,76 obrátek ročně poklesl na 0,63 obrátek. Aby se Bernard přiblížil doporučené hodnotě 1, měl by odprodat část svého majetku nebo snížit investice. U obratu zásob byl zaznamenán pokles z 9,22 obrátek za rok na 7,45 obrátek. Nejlepších hodnot opět dosahuje společnost Svijany, přestože i zde došlo k výraznému poklesu. Obrat aktiv se snížil z původních 1,57 obrátek na 1,06 obrátek. Nejlepší hodnoty v případě obratu zásob zaznamenala společnost Pivovary Staropramen. Stejně jako v případě výše zmiňované společnosti Svijany, i v případě Staropramenu došlo k poklesu. Konkrétně z 37,2 obrátek na 21,23 obrátek. Co se týká hodnocení celkové zadluženosti, dosahuje Bernard velmi pozitivních hodnot. V roce 2013 dosáhla celková zadluženost 25,55% a v roce 2017 24,04%. Nejen, že se jedná o relativně nízkou hodnotu, ale také zde nedochází k větším meziročním změnám. Pro věřitele se tedy jedná o vhodnou investici. Nejlepších hodnot ukazatele dosahuje Budějovický Budvar, jehož celková zadluženost byla na počátku sledovaného období 9,66% a na konci 10,80% (rok 2017). Velmi dobré hodnoty dosahuje Rodinný pivovar Bernard i při zkoumání běžné likvidity podniku. S výjimkou roku 2015 se celé sledované období pohybuje kolem doporučené hodnoty 1,5. Nejlepších výsledků dosahuje Budějovický Budvar, který byl v roce 2017 schopen své závazky splatit 6krát.

Za pomoci Herfindahl-Hirschmanova indexu byla zhodnocena koncentrace trhu s pivem. Na počátku sledovaného období, tedy v roce 2012 dosahoval tento index hodnoty 2689,82. V roce 2017 se jednalo o hodnotu 2495,3. Hodnota HHI dosahující nad 2000 je dle Lipovské již alarmující pro antimonopolní úřad. Na základě tohoto výpočtu lze trh s pivem v ČR označit za silně koncentrované odvětví. Toto tvrzení podporuje i výpočet tržního podílu 4 největších společností na trhu. Tyto společnosti v roce 2012 zaujímaly 85,71% trhu a v roce 2017 se jednalo o 80,67%. Samotná největší pivovarská společnost působící na trhu s pivem v ČR v roce 2012 zaujímala 45,31% podíl na trhu a v roce 44,5%. Touto společností je Plzeňský Prazdroj a.s.. Na základě výše uvedených výsledků lze potvrdit, že podíl velkých společností na trhu pomalu upadá ve prospěch stále se rozrůstajících menších pivovarů, mezi které patří i Rodinný pivovar Bernard.

V další části byl srovnáván vývoj produkce, exportu a portfolia společností. Do této části již byl Plzeňský Prazdroj zařazen. Na trhu s pivem v České republice zaujímá tato společnost dominantní postavení, její podíl na celkovém výstavu ČR se každoročně pohybuje kolem 45%. Podíl Rodinného pivovaru Bernard na trhu se z původních 1,2% (rok 2012) zvýšil na 1,8% (rok 2017). Přestože se zvyšuje výstav jednotlivých pivovarů, podíl velkých společností na trhu se snižuje. K tomu dochází z důvodu zvyšování produkce menších společností a stále se zvyšujícímu počtu minipivovarů. V průběhu sledovaného období se produkce piva České republiky zvýšila z původních 17,17 mil. hl na 18,69 mil. hl ročně. Stejně jako se zvyšoval výstav, i export zaznamenal nárůst. Z původního podílu 18,74% exportu na produkci se v roce 2017 vyvezlo již 23,95% piva. Stejně jako při hodnocení podílu na výstavu ČR, i na exportu má nejvyšší procentuální zastoupení Plzeňský Prazdroj. Na exportu ČR se společnost podílí mezi 30%-35%. Podíl Rodinného pivovaru Bernard na exportu vzrostl z 1,2% na 1,6%. Nejvyšší podíl exportu na vlastní produkci má Budějovický Budvar, který v roce 2017 vyvezl 64,1% své produkce. Naopak nejméně vyváží společnost Svijany, v roce 2017 pouze 6,6%. Bernard na počátku sledovaného období vyvážel 18% produkce, na konci 21,7%. Zvýšení podílu piva určeného na export je v souladu s dlouhodobým cílem společnosti Bernard zvýšit svůj podíl na zahraničních trzích.

V na konci práce bylo srovnáváno portfolio společností. Společnost Bernard v roce 2017 většinu své produkce, konkrétně 60,52% stáčela do sudů. 39,28% produkce stáčel do lahví. Pouze 0,2% produkce bylo stáčeno do minisoudků. Do cisteren, PET lahví a plechovek společnost své produkty nestáčí. Z hlediska barvy piva se u 92,19% produkce vyrobené v roce 2017 jednalo o světlá piva. Tmavá piva měla podíl na výstavu pouze 7,81%. Řezaná piva Bernard nevyráběl. 64,30% produkce společnosti Bernard tvoří ležáky, 28,53% výčepní piva a 2,43% pivní speciály. Nealkoholická piva jsou na produkci zastoupena 4,76%. Co se týká nealkoholických piv, při porovnávání s konkurencí má Bernard jejich zastoupení na vlastní produkci nejvyšší. Bernard vyrábí také nefiltrovaná piva, v roce 2017 zhruba 11% vlastní produkce a kvasnicová piva, v tomtéž roce 6,7% vlastní produkce. V oblasti nápojů na bázi piva Bernard v roce 2017 dosáhl výstavu 6 755 hl.

Na základě zjištění shrnutých v předchozích odstavcích, lze potvrdit původní předpoklad stále se zvyšujícího výstavu a podílu společnosti Rodinný pivovar Bernard na trhu s pivem v ČR. Během dalších let by se pivovar měl snažit udržet stabilitu, která u něj byla zaznamenána v průběhu hodnoceného období. Společnosti bych doporučila neměnit

výrazněji sortiment ani image, jelikož podle zvyšujícího se tržního podílu v tuto chvíli svým zákazníkům nabízí to, co od něj očekávají. Pivovar by se měl dále snažit využít aktuální situace, kdy klesá podíl největších pivovarských společností ve prospěch těch menších. Pokud společnost Rodinný pivovar Bernard bude nadále nabízet kvalitní produkty za přiměřenou cenu a bude dál propagovat svou značku stejně jako do teď, lze předpokládat jeho zvyšující se oblibu a tržní podíl i do budoucna.

6 Seznam použitých zdrojů

1. **ARNOLD, Roger A.** *Economics*. 8e. Mason, OH, USA: Thomson South-Western, c2008. ISBN 978-0-324-53801-4.
2. **BASAŘOVÁ, Gabriela a Ivo HLAVÁČEK.** *České pivo*. Praha: Nuga, 1998. ISBN 80-85903-08-3.
3. **ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ.** *Základy financí*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3669-3.
4. **ČIŽINSKÁ, Romana.** *Základy finančního řízení podniku*. Praha: Grada Publishing, 2018. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0194-8.
5. **GALLAGHER, Timothy J. a Joseph D. ANDREW.** *Financial Management: Principles & Practice*. USA: Freeoad Press, 2007. ISBN 1-930789-02-5.
6. **GOEL, Sandeep.** *Financial Statements Analysis: Corporate India Cases*, Routledge, Taylor and Francis, New Delhi/London/New York, 2014. ISBN 978-0-415-71094-7.
7. **HASÍK, Tomáš.** *Svět piva a piva světa*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4648-7.
8. **CHLÁDEK, Ladislav.** *Pivovarnictví*. Praha: Grada, 2007. Řemesla, tradice, technika. ISBN 978-80-247-1616-9.
9. **JUREČKA, Václav.** *Mikroekonomie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2013. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4385-1.
10. **LIPOVSKÁ, Hana.** *Moderní ekonomie: jednoduše o všem, co byste měli vědět*. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0120-7.
11. **LÜTKEBOHMERT, Eva.** *Concentration risk in credit portfolios*. London: Springer, c2009. ISBN 978-3-540-70869-8.
12. **KISLINGEROVÁ, Eva.** *Oceňování podniku*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2001. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-7179-529-1.
13. **KNÁPKOVÁ, Adriana a Drahomíra PAVELKOVÁ.** *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. Praha: Grada, 2010. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3349-4.
14. **KOSAŘ, Karel.** *Technologie výroby sladu a piva*. Praha: Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, 2000. ISBN 80-902658-6-3.

15. **KRATOCHVÍLE, A.** *Pivovarství českých zemí v proměnách 20 století*. Praha VÚPS, 2005, ISBN 80-86576-16-7.
16. **KRÄMER, Walter.** *Statistika do vesty*. Praha: Baronet, 2005. Do vesty. ISBN 80-7214-848-6.
17. **KUNATH, Brian.** *Pivní bible*. Praha: Mladá fronta, 2012. ISBN 978-80-204-2665-9.
18. **NOVÁK VEČERNÍČEK, Jaroslav.** *Dějiny piva: od zrození až po konec středověku*. 2. vydání. V Brně: CPress, 2015. ISBN 978-80-264-0879-6.
19. **RŮČKOVÁ, Petra.** *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2019. Finanční řízení. ISBN 978-80-271-2028-4.
20. **RYNEŠ, Petr.** *Cash flow v účetní závěrce: [komentář, příklady]*. 3., aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, c2009. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7263-490-3.
21. **SEDLÁČEK, Jaroslav.** *Finanční analýza podniku*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3386-6.
22. **SCHOLLEOVÁ, Hana.** *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada, 2008. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2424-9.
23. **STANĚK, Josef.** *Blahoslavený sládek: kapitoly z dějin piva*. 2. upr. vyd. Litomyšl: Paseka, 1998. ISBN 80-718-5188-4.
24. **SYNEK, Miloslav.** *Manažerská ekonomika*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2007. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-1992-4.
25. **ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ.** *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0048-4.
26. **TULSIAN, P.C. a Bharat TULSIAN.** *Financial Management*. 5th Edition. S. Chand Publishing, 2017. Finanční řízení. ISBN 978-93-525-3134-9.
27. **VERHOEF, Berry.** *Kompletní encyklopedie piva: podrobný průvodce světem lahodného pěnivého moku*. Čestlice: Rebo, 2004. ISBN 80-7234-116-2.
28. **VOCHOZKA, Marek.** *Metody komplexního hodnocení podniku*. Praha: Grada, 2011. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-3647-1.
29. **Zákon č. 353/2003 Sb.** o daních spotřebních.

30. **Zákon č. 379/2005 Sb.** o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami

Internetové zdroje:

31. **Alkoholium.** [Online] [Citace: 24. 8. 2018] Dostupné z:
<https://www.alkoholium.cz/historie-piva-strucne-jasne-prehledne/>
32. **Bezpečnost potravin.** *Bezpecnostpotravin..* [Online] [Citace: 17. 3. 2019]
Dostupné z: <https://www.bezpecnostpotravin.cz/az/termin/92077.aspx>
33. **Budějovický Budvar.** [Online] [Citace: 20. 8. 2018] Dostupné z:
<http://www.budejovickybudvar.cz/index.html>
34. **Celní správa.** [Online] [Citace: 21. 9. 2018] <https://www.celnisprava.cz>
35. **Český svaz pivovarů a sladoven.** [Online] [Citace: 1. 10. 2018] Dostupné z:
<http://www.ceske-pivo.cz>
36. **České minipivovary.** *Ceskeminipivovary.* [Online] [Citace: 17. 3 2019.] Dostupné z:
<http://www.ceskeminipivovary.cz/nabidka/vyroba/komponenty-pivovaru/studeny-blok/cylindrokonicke-kvasne-tanky/>
37. **DuvelMoortgat.** [Online] [Citace: 27. 8. 2018] Dostupné z:
<http://www.duvelmoortgat.be/en>
38. **František Novák.** *Euro.* [Online] [Citace: 18. 3. 2019] Dostupné z:
<https://www.euro.cz/byznys/nemci-zavidi-cesku-pocet-pivovaru-na-hlavu-cr-nemecko-spolehlive-porazi-1435015>
39. **Heineken Česká republika.** [Online] [Citace: 21. 8. 2018] Dostupné z:
[http://www.heinekenceskarepublika.cz/.](http://www.heinekenceskarepublika.cz/)
40. **Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod.** [Online] [Citace: 29. 8. 2018] Dostupné z:
<https://hbrebel.cz>
41. **Ministerstvo spravedlnosti – veřejný rejstřík a Sběrka listin.** [Online] [Citace: 24. 9. 2017] Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>
42. **Mobilní minipivovary.** *Mobilnipivovary.* [Online] [Citace: 17. 3. 2019] Dostupné z:
[http://www.mobilnipivovary.cz/voda-chemicke-slozeni/.](http://www.mobilnipivovary.cz/voda-chemicke-slozeni/)
43. **Pivní klenoty.** *Pivniklenoty..* [Online] [Citace: 17. 3. 2019] Dostupné z:
<http://www.pivniklenoty.cz/vse-o-pivu/slovník-pojmu/v/vystiraci-kad/>

44. **Plzeňský Prazdroj.** [Online] [Citace: 10. 3. 2019] Dostupné z:
<https://www.prazdroj.cz/>.
45. **Pivovary Staropramen.** [Online] [Citace: 20. 8. 2018] Dostupné z:
<http://www.pivovary-staropramen.cz>.
46. **Pivovar Svijany.** [Online] [Citace: 20. 8. 2018] Dostupné z:
<https://www.pivovarsvijany.cz/>.
47. **Rodinný pivovar Bernard.** [Online] [Citace: 26. 1. 2019] Dostupné z:
<http://www.bernard.cz>
48. **Svaz pěstitelů chmele České republiky.** [Online] [Citace: 4. 3. 2019] Dostupné z:
<http://www.czhops.cz/index.php>
49. **The Brewers of Europe.** *Thebrewersofeurope.* [Online] [Citace: 17. 3. 2019]
Dostupné z: <https://brewersofeurope.org/>
50. **Zákony pro lidi.** [Online] [Citace: 21. 9. 2017] Dostupné z:
<https://www.zakonyprolidi.cz>

Slovník pojmů

Výstav piva

Jedná se o objem produkce piva daného pivovaru, popřípadě celé České republiky, za určité období. Výstav bývá nejčastěji udáván v hektolitrech (hl) za období dlouhé jeden rok.

Export piva

Množství neboli výstav piva, který se vyváží do zahraničí.

Tvrlost vody

Tvrlost vody vyjadřuje obsah nerostů (především vápníku a hořčíku), které jsou rozpuštěny ve vodě. Má význam pro využití vody jako pitné i jako užitkové. Při procesu vaření piva je důležité, aby se chemické složení vody drželo ve stanovených hodnotách. Tyto hodnoty se liší v závislosti na druhu piva. Tvrlost vody je nejčastěji udávána v mmol/l. (www.mobilnipivovary.cz)

CK tanky

Cylindrokónické kvasné tanky jsou válcovité nádoby s kuželovým dnem. Jsou určeny buďto pouze k hlavnímu kvašení (pivo poté dokvasí v ležáckých tancích), nebo v nich probíhá celý proces kvašení včetně dokvašování. V dnešní době se jedná o nejčastěji používané pivní tanky, které postupně nahrazují všechny ostatní varianty kvasných a zracích nádob. (www.ceskeminipivovary)

Vystírací kádě

Jedná se o nádobu opatřenou míchadlem, která je určena k rozmíchání stanoveného množství sladového šrotu s vodou při požadované teplotě. (www.pivniklenoty.cz)

Nápoje na bázi piva

Nápoj na bázi piva je označení pro kvašený sladový nápoj nebo pro nápoj vyrobený z piva. Kvašený sladový nápoj musí být vyroben ze sladiny a za použití pivovarských technologií. Může být i ochucený. Jako míchaný nápoj z piva, který také bývá označován jako „Beercooler“, je brán nápoj vyrobený smícháním piva s nealkoholickým nápojem. (www.bezpecnostpotravin.cz)

7 Přílohy

Příloha 1: Rodinný pivovar Bernard: Rozvaha – aktiva (tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
AKTIVA CELKEM	593723	690250	818459	918170	1 013 591
DLOUHODOBÝ MAJETEK – CELKEM	336492	418382	518012	603818	662197
DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK	1608	1549	1974	1878	1581
Ocenitelná práva	721	533	344	1878	1581
Software	887	1016	1630	1722	1495
Ostatní ocenitelná práva	0	0	0	156	86
DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK	294355	372035	466095	543053	595928
Pozemky a stavby celkem	64162	92888	112064	168576	178802
Pozemky	5287	5278	5278	44131	50590
Stavby	58875	87610	106786	124445	128212
Hmotné věci movité a jejich soubory	138616	245712	326817	353929	383798
Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	17720	8860	0	0	0
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	2275	18163	11007	20548	33328
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	2275	18163	11007	8168	4350
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	71582	6412	16207	12380	28978
DLOUHODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK	40529	44798	49943	58887	64688
Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	40524	44793	49938	58882	64683
Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	5	5	5	5	5
OBĚŽNÁ AKTIVA - CELKEM	227233	244745	275439	292524	330713
ZÁSoby	48849	57476	72457	80643	86200
Materiál	34684	37978	49063	53522	57425
Nedokončená výroba a polotovary	9489	14277	15441	18303	19615
Výrobky a zboží celkem	4676	5221	7953	8818	9160
Výrobky	3789	4324	6749	7126	7113
Zboží	887	897	1204	1692	2047
POHLEDÁVKY	59187	87896	119374	79830	89167
Dlouhodobé pohledávky - celkem	125	0	0	659	2007
Pohledávky – ostatní	0	0	0	659	2007
Jiné pohledávky	125	0	0	659	2007
Krátkodobé pohledávky - celkem	59062	87896	119374	79171	87160
Pohledávky z obchodních vztahů	47428	72176	76289	75722	83065
Pohledávky – ovládající a řídicí osoba	7850	7850	7850	0	0
Pohledávky - ostatní	0	0	0	34490	4095
Stát – daňové pohledávky	9	3861	134	133	245
Krátkodobé poskytnuté zálohy	474	1028	888	1686	1022
Dohadné účty aktivní	229	134	173	13	77
Jiné pohledávky	3072	2847	34040	1617	2751
PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY	119197	99373	83608	132051	155346
Peněžní prostředky v pokladně	783	1243	1283	1604	1802
Peněžní prostředky na účtech	118414	98130	82325	130447	153544
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ AKTIV	29998	27123	25008	21828	20681
Náklady příštích období	29998	27123	25008	21828	20681

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 2: Rodinný pivovar Bernard: Rozvaha – pasiva (tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
PASIVA	593723	690250	818459	918170	1 013 591
VLASTNÍ KAPITÁL – CELKEM	408274	467763	568017	675781	742145
ZÁKLADNÍ KAPITÁL	260000	260000	260000	260000	260000
Základní kapitál	260000	260000	260000	260000	260000
ÁŽIO A KAPITÁLOVÉ FONDY	39422	43691	48836	57780	63581
Kapitálové fondy	39422	43691	48836	57780	63 581
Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků (+/-)	39422	43691	48836	57780	63581
REZERVNÍ FOND, NEDEĹITELNÝ FOND A OSTATNÍ FONDY ZE ZISKU	11817	14877	18138	22894	28346
Ostatní rezervní fondy	11817	14877	18138	22894	28346
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ MINULÝCH LET	35836	83976	145934	226051	286252
Nerozdělený zisk minulých let	59399	107539	169497	249650	309851
Neuhrazená ztráta minulých let (-)	-23563	-23563	-23563	-23599	-23599
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ BĚŽNÉHO ÚČETNÍHO OBDOBÍ (+/-)	61199	65219	95109	109056	103966
CIZÍ ZDROJE – CELKEM	151670	180144	217840	213911	243636
REZERVY	4372	418	5939	4281	961
Rezerva na daň z příjmů	2895	0	5619	3965	961
Ostatní rezervy	1477	418	320	316	0
ZÁVAZKY	0	0	211901	209630	242675
Dlouhodobé závazky – celkem	5021	10266	15015	20743	23633
Odložený daňový závazek	5021	10266	14732	19844	23633
Závazky z obchodních vztahů	0	0	283	0	0
Závazky – ostatní	0	0	0	899	0
Jiné závazky	0	0	0	899	0
Krátkodobé závazky – celkem	142277	169460	196886	188887	219042
Krátkodobé přijaté zálohy	71146	95067	115522	113172	132627
Závazky z obchodních vztahů	36933	40107	49893	43186	49005
Závazky – ostatní	0	0	0	32529	37410
Závazky k zaměstnancům	3780	4855	5388	5802	6146
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	2134	2593	2804	3000	3341
Stát – daňové závazky a dotace	10358	18179	17021	18192	20537
Dohadné účty pasivní	13476	5368	4387	5519	7189
Jiné závazky	4450	3291	1871	16	197
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ PASIV	33779	42343	32602	28478	27810
Výdaje příštích období	1088	10500	1188	1700	1873
Výnosy příštích období	32691	31843	31414	26778	25937

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 3: Rodinný pivovar Bernard: Výkaz zisku a ztrát (tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
TRŽBY Z PRODEJE VÝROBKŮ A SLUŽEB	446645	534879	626 494	636 033	636 033
TRŽBY ZA PRODEJ ZBOŽÍ	3593	6202	4 948	6 309	6 309
Náklady vynaložené na prodané zboží	3293	5140	4 168	4 896	4 974
Změna stavu vnitropodnikových zásob vlastní činnosti	1196	0	3 590	-3 198	-1 288
VÝKONOVÁ SPOTŘEBA	231029	298076	317 704	325 824	325 834
Spotřeba materiálu a energie	143850	183097	200 714	199 977	199 977
Služby	87179	114979	116 990	120 961	120 961
OSOBNÍ NÁKLADY	80563	94487	107 469	119 559	131 173
Mzdové náklady	54397	64778	74 138	86 969	94 930
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	18938	22026	25 058	32 590	36 243
DANĚ A POPLATKY	1441	2309	2 255	2 168	2 611
ODPISY DHM A DNHM	49568	49716	60 724	64 102	74 080
TRŽBY Z PRODEJE DM A MATERIÁLU	712	2024	1 474	2 311	1 491
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku (DM)	663	1301	659	1 525	676
Tržby z prodeje materiálu	585	723	815	786	815
Jiné provozní výnosy	0	0	0	8 348	5 870
ZŮSTATKOVÁ CENA PRODANÉHO DLOUHODOBÉHO MAJETKU A MATERIÁLU	712	761	802	1 425	1 204
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	607	555	172	763	260
Prodaný materiál	105	206	630	662	944
Ostatní provozní výnosy	5230	5134	6 040	10 659	7 361
Ostatní provozní náklady	27421	20939	26 831	23 341	9 068
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	75754	84068	121 716	135 435	130 192
VÝNOSY Z DLOUHODOBÉHO FINANČNÍHO MAJETKU	0	0	0	1 616	0
Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	1 616	0
Výnosové úroky	1168	229	272	269	73
Ostatní finanční výnosy	6113	3123	2 358	934	3 134
Ostatní finanční náklady	4703	3629	4 419	2 648	3 259
FINANČNÁ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	2578	-227	-418	171	-52
DAŇ Z PŘÍJMŮ ZA BĚŽNOU ČINNOST	17133	18572	26 189	26 550	26 174
-splatná	18065	13327	21 723	21 438	22 385
-odložená	-932	5245	4 466	5 112	3 789
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	61199	65219	95 109	109 056	103 966
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ (+/-)	61199	65219	95 109	109 056	103 966
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM (+/-)	78332	83791	121 298	135 606	130 140

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 4: Budějovický Budvar: Rozvaha – aktiva (tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
AKTIVA CELKEM	5 557 512	4 988 843	4 772 165	5 095 265	5 322 348
DLOUHODOBÝ MAJETEK – CELKEM	2 089 925	1 959 474	1 934 943	2 095 793	2 591 166
DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK	13 426	31 598	27 983	36 730	31 892
Ocenitelná práva	126	22 266	11 186	6 089	12 502
Software	8 637	9 332	8 345	17 212	18 569
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	4 663	-	8 452	13 429	821
DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK	2 049 456	1 908 297	1 886 983	2 048 601	2 549 272
Pozemky	150 211	148 273	148 273	149 951	149 951
Stavby	1 018 459	964 871	982 489	983 614	946 228
Hmotné věci movité a jejich soubory	865 791	781 076	690 430	678 196	657 458
Jiný dlouhodobý hmotný majetek	405	405	405	405	405
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	4 997	5 612	20 950	85 827	231 535
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	9 593	8 060	44 436	150 608	563 695
DLOUHODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK	27 043	19 579	19 977	10 462	10 002
Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	24 985	17 520	17 918	8 403	7 943
Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	2 058	2 059	2 059	2 059	2 059
OBĚŽNÁ AKTIVA - CELKEM	3 264 874	2 860 912	2 681 183	2 844 677	2 589 133
ZÁSoby	259 334	284 629	296 797	332 574	299 666
Materiál	148 217	159 726	175 035	225 373	177 727
Nedokončená výroba a polotovary	80 134	85 187	89 836	84 022	86 309
Výrobky	23 547	33 887	28 869	20 347	34 036
Zboží	7 436	5 829	3 057	2 832	1 594
KRÁTKODOBÉ POHLEDÁVKY	490 706	399 482	416 385	407 253	452 170
Pohledávky z obchodních vztahů	444 379	366 324	390 948	389 916	391 231
Stát – daňové pohledávky	27 294	22 965	18 210	12 563	46 914
Krátkodobé poskytnuté zálohy	8 471	1 801	800	1 000	487
Dohadné účty aktivní	3 403	4 290	1 962	319	1 406
Jiné pohledávky	7 159	4 102	4 465	3 455	12 132
KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK	2 514 834	2 176 801	1 968 001	2 104 850	1 837 297
Peněžní prostředky v pokladně	4 428	5 199	4 020	5 238	4 772
Peněžní prostředky na účtech	1 509 131	1 020 082	1 062 613	1 899 612	1 632 525
Ostatní krátkodobý finanční majetek	-	-	901 368	200 000	200 000
Krátkodobé cenné papíry a podíly	1 001 275	1 151 520	-	-	-
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ AKTIV	202 713	168 457	156 039	154 795	142 049
Náklady příštích období	11 036	9 952	10 136	12 451	10 930
Komplexní náklady příštích období	187 514	158 056	145 326	140 670	130 780
Příjmy příštích období	4 163	449	577	1 674	339

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 5: Budějovický Budvar: Rozvaha – pasiva (tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
PASIVA	5 557 512	4 979 511	4 768 703	5 085 715	5 327 542
VLASTNÍ KAPITÁL – CELKEM	5 020 662	4 461 902	4 235 712	4 483 949	4 752 805
ZÁKLADNÍ KAPITÁL	3 100 000	3 100 000	3 100 000	3 100 000	3 100 000
Základní kapitál	3 100 000	3 100 000	3 100 000	3 100 000	3 100 000
KAPITÁLOVÉ FONDY	- 3 092	- 3 860	- 6 924	- 19 100	- 600
Kapitálové fondy	-	-	- 3 462	- 9 550	- 300
Ostatní kapitálové fondy	2 920	2 920	2 920	2 920	2 920
Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků (+/-)	- 6 012	- 6 780	- 6 382	- 12 470	- 3 220
FONDY ZE ZISKU	622 360	622 498	622 246	622 882	623 041
Ostatní rezervní fondy	620 000	620 000	620 000	620 000	620 000
Statutární a ostatní fondy	2 360	2 498	2 246	2 882	3 041
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ MINULÝCH LET	1 008 262	497 420	238 921	515 786	775 437
Nerozdělený zisk minulých let	1 008 262	497 420	238 921	515 786	775 437
VÝSLEDEK HOSPODARENÍ BEZNEHO ÚČETNÍHO OBDOBÍ (+/-)	293 132	245 844	281 469	264 381	254 927
CIZÍ ZDROJE – CELKEM	536 849	517 609	524 947	601 675	574 736
REZERVY	60 216	42 440	39 178	42 297	33 320
Rezerva na daň z příjmů	1 216	12 765	18 978	12 005	-
Ostatní rezervy	59 000	29 675	20 200	30 292	33 320
DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY	125 178	129 471	126 491	122 321	118 583
Závazky z obchodních vztahů	-	500	500	500	500
Dlouhodobé přijaté zálohy	705	705	690	690	690
Odložený daňový závazek	124 473	128 266	125 301	118 205	117 393
Závazky - ostatní	-	-	-	2 926	-
KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY	351 455	345 698	359 278	437 057	422 833
Závazky z obchodních vztahů	189 824	189 899	198 278	275 396	295 565
Závazky k zaměstnancům	12 764	13 689	13 589	15 416	16 135
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	7 276	7 755	8 182	8 608	9 363
Stát – daňové závazky a dotace	15 199	13 380	16 942	15 710	8 978
Krátkodobé přijaté zálohy	64 374	40 725	39 374	28 177	2 750
Dohadné účty pasivní	61 996	80 225	82 139	91 701	89 127
Jiné závazky	22	25	774	2 049	915
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ PASIV	1	-	8 044	91	1
Výdaje příštích období	1	-	8 043	90	-
Výnosy příštích období	-	-	1	1	1

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 6: Budějovický Budvar: Výkaz zisku a ztrát 2013-2014 (tis. Kč)

	2013	2014
TRŽBY ZA PRODEJ ZBOŽÍ	61 926	74 251
Náklady vynaložené na prodané zboží	47 540	59 215
+Obchodní marže	14 386	15 036
Výkony	2 198 516	2 339 224
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	2 186 865	2 319 093
Změna stavu zásob vlastní činnosti	11 651	20 131
Výkonová spotřeba	1 568 769	1 607 966
Spotřeba materiálu a energie	911 445	942 669
Služby	657 324	665 297
+Přidaná hodnota	644 133	746 294
OSOBNÍ NÁKLADY	277 288	286 224
Mzdové náklady	204 960	210 828
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	68 490	70 784
Sociální náklady	3 838	4 612
DANĚ A POPLATKY	4 619	5 465
ODPISY DHM A DNHM	261 159	249 285
TRŽBY Z PRODEJE DM A MATERIÁLU	35 062	48 554
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku (DM)	6 747	17 001
Tržby z prodeje materiálu	28 315	31 553
ZŮSTATKOVÁ CENA PRODANÉHO DLOUHODOBÉHO MAJETKU A MATERIÁLU	7 027	42 378
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	2 738	30 769
Prodaný materiál	4 289	11 609
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	- 80 390	21 827
Ostatní provozní výnosy	86 991	83 168
Ostatní provozní náklady	11 315	22 920
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	285 168	293 571
Výnosy z krátkodobého finančního majetku	10 727	7 936
Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	4 904	599
Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	-	8 898
Výnosové úroky	7 017	3 743
Ostatní finanční výnosy	28 348	12 145
Ostatní finanční náklady	520	499
FINANČNÁ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	40 668	13 828
DAŇ Z PŘÍJMŮ ZA BĚŽNOU ČINNOST	32 704	61 555
-splatná	44 812	57 245
-odložená	- 12 108	4 310
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	293 132	245 844
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ (+/-)	293 132	245 844
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM (+/-)	325 836	307 399

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 7: Budějovický Budvar: Výkaz zisku a ztrát 2015-2017 (tis. Kč)

	2015	2016	2017
TRŽBY Z PRODEJE VÝROBKŮ A SLUŽEB	2 465 436	2 537 273	2 471 243
TRŽBY ZA PRODEJ ZBOŽÍ	80 367	74 618	72 001
Náklady vynaložené na prodané zboží	65 341	61 043	58 712
Změna stavu vnitropodnikových zásob vlastní činnosti	- 4 426	8 663	- 18 513
VÝKONOVÁ SPOTŘEBA	1 740 311	1 734 093	1 725 777
Spotřeba materiálu a energie	988 080	1 016 665	1 049 736
Služby	686 890	656 385	617 329
OSOBNÍ NÁKLADY	300 592	313 706	336 696
Mzdové náklady	220 983	230 502	248 164
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	79 609	83 204	88 532
Úpravy hodnot v provozní oblasti	242 293	236 139	187 858
Ostatní provozní výnosy	103 809	93 509	63 627
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku (DM)	7 962	5 035	6 420
Tržby z prodeje materiálu	44 746	37 466	24 882
Jiné provozní výnosy	51 101	51 008	32 325
Ostatní provozní náklady	103 809	65 346	54 030
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	871	1 558	315
Zůstatková cena prodaného materiálu	25 729	21 824	10 898
Daně a poplatky	10 597	7 113	3 301
Rezervy v provzní oblasti	- 9 475	10 092	3 028
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	338 053	347 453	321 023
Výnosové úroky a podobné výnosy	876	1 286	764
Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	-	6 895	- 1 400
Ostatní finanční výnosy	11 412	7 768	6 252
Ostatní finanční náklady	510	12 349	14 719
FINANČNÁ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	11 778	- 10 190	- 6 303
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM (+/-)	349 831	337 263	314 720
DAŇ Z PŘÍJMŮ ZA BĚŽNOU ČINNOST	68 362	72 882	59 793
-splatná	71 328	79 164	63 210
-odložená	- 2 966	- 6 282	- 3 417
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PO ZDANĚNÍ	281 469	264 381	254 927
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ (+/-)	281 469	264 381	254 927

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 8: Heineken ČR: Rozvaha – aktiva (tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
AKTIVA CELKEM	3 186 994	2 998 011	2 933 414	3 037 109	3 086 063
DLOUHODOBÝ MAJETEK – CELKEM	2 007 039	1 996 808	1 994 436	2 011 004	1 948 168
DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK	37 082	36 259	32 055	34 243	32 582
Ocenitelná práva	6 037	3 854	1 585	65	43
Software	7 856	19 310	23 130	15 260	16 836
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	1 024	1 017	1 142	844	583
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	22 165	12 078	6 198	18 074	15 120
DLOUHODOBÝ HMO TNÝ MAJETEK	1 934 211	1 922 861	1 927 517	1 941 743	1 881 623
Pozemky	81 986	78 229	78 229	83 647	79 807
Stavby	745 738	704 501	683 133	645 327	711 983
Hmotné věci movité a jejich soubory	985 163	963 270	1 015 322	931 094	920 905
Jiný dlouhodobý hmotný majetek	2 163	2 289	2 289	2 276	2 276
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	1 718	1 718	1 718	1 718	1 718
Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	- 10 022	- 8 729	- 7 436	- 6 143	- 4 849
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	127 465	181 583	154 262	283 824	169 783
DLOUHODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK	35 746	37 688	34 864	35 018	33 963
Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	20 988	20 988	20 988	20 988	20 987
Jiný dlouhodobý finanční majetek	1 935	3 877	-	-	-
Zápůjčky a úvěry	12 823	12 823	13 876	14 030	12 976
OBĚŽNÁ AKTIVA - CELKEM	810 895	661 118	619 709	737 063	750 459
ZÁSoby	205 488	182 182	213 000	218 822	190 563
Materiál	112 455	83 243	91 928	88 214	86 920
Nedokončená výroba a polotovary	38 967	41 544	48 798	43 671	45 607
Výrobky	45 821	50 207	55 614	49 874	39 457
Zboží	8 245	7 188	16 660	37 063	18 579
DLOUHODOBÉ POHLEDÁVKY	8 948	10 459	8 448	2 710	2 481
Pohledávky z obchodních vztahů	3 120	5 598	4 774	-	-
Dlouhodobé poskytnuté zálohy	3 761	2 851	2 234	1 548	2 481
Jiné pohledávky	2 067	2 010	1 440	1 162	-
KRÁTKODOBÉ POHLEDÁVKY	500 104	431 416	351 037	363 481	415 273
Pohledávky z obchodních vztahů	404 385	366 046	290 535	319 111	346 745
Stát – daňové pohledávky	39 732	-	-	-	-
Krátkodobé poskytnuté zálohy	51 093	44 230	49 120	31 789	35 367
Dohadné účty aktivní	2 951	18 591	9 673	11 583	32 457
Jiné pohledávky	1 943	2 549	1 709	998	704
KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK	96 355	37 061	47 224	152 050	142 142
Peněžní prostředky v pokladně	5 821	5 034	8 960	5 345	10 995
Peněžní prostředky na účtech	90 534	32 027	38 264	146 705	131 147
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ AKTIV	369 060	340 085	319 269	289 042	387 436
Náklady příštích období	369 060	340 085	319 269	289 042	387 436

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 9: Heineken ČR: Rozvaha – pasiva (tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
PASIVA	3 170 331	2 963 181	2 933 414	3 037 109	2 986 063
VLASTNÍ KAPITÁL – CELKEM	733 528	729 488	852 179	827 048	865 582
ZÁKLADNÍ KAPITÁL	659 184	659 184	659 184	659 184	659 184
Základní kapitál	659 184	659 184	659 184	659 184	659 184
FONDY ZE ZISKU	63 560	-	-	-	-
Ostatní rezervní fondy	63 560	-	-	-	-
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ MINULÝCH LET	- 3 199	- 3 199	-	-	-
Nerozdělený zisk minulých let	- 3 199	- 3 199	-	-	-
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ BĚŽNÉHO ÚČETNÍHO OBDOBÍ (+/-)	13 983	73 503	192 995	167 864	206 398
CIZÍ ZDROJE – CELKEM	2 435 144	2 232 301	2 078 613	2 206 770	2 117 468
REZERVY	72 243	141 673	132 747	140 848	139 774
Rezerva na daň z příjmů	-	9 996	10 326	12 014	8 644
Ostatní rezervy	72 243	131 677	122 421	128 834	131 130
DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY	317 690	463 331	311 869	632 062	827 943
Závazky z obchodních vztahů	-	-	-	-	-
Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	300 000	450 000	300 000	620 000	820 000
Odložený daňový závazek	17 690	13 331	11 869	12 062	7 943
KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY	2 045 211	1 627 297	1 633 997	1 433 860	1 149 751
Závazky k úvěrovým institucím	-	-	1	-	-
Závazky z obchodních vztahů	453 048	388 751	416 247	403 340	449 326
Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	850 000	500 000	550 000	300 000	-
Závazky ke společníkům	3 800	3 800	3 800	3 800	3 800
Závazky k zaměstnancům	19 294	18 601	19 083	23 585	19 141
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	10 803	10 745	10 876	10 761	10 471
Stát – daňové závazky a dotace	104 157	62 559	44 418	95 313	91 895
Krátkodobé přijaté zálohy	369 665	346 218	308 238	322 016	317 595
Dohadné účty pasivní	230 655	292 905	277 740	271 346	252 012
Jiné závazky	3 789	3 718	3 594	3 699	5 511
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ PASIV	1 659	1 392	2 622	3 291	3 013
Výdaje příštích období	1 659	1 392	2 040	2 040	2 040
Výnosy příštích období	-	-	582	1 251	973

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 10: Heineken ČR: Výkaz zisku a ztrát 2013-2014 (tis. Kč)

	2013	2014
TRŽBY ZA PRODEJ ZBOŽÍ	135 675	147 989
Náklady vynaložené na prodané zboží	85 664	89 580
+Obchodní marže	50 011	58 409
Výkony	3 077 453	3 022 099
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	3 085 254	3 014 310
Změna stavu zásob vlastní činnosti	- 8 091	6 963
Aktivace	290	826
Výkonová spotřeba	2 282 191	2 177 054
Spotřeba materiálu a energie	1 032 221	992 328
Služby	1 249 970	1 184 726
+Přidaná hodnota	845 273	903 454
OSOBNÍ NÁKLADY	463 024	443 837
Mzdové náklady	340 050	294 781
Odměny členům orgánů obchodní korporace	-	29 160
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	105 818	101 139
Sociální náklady	17 156	18 757
DANĚ A POPLATKY	17 566	23 966
ODPISY DHM A DNHM	305 706	295 824
TRŽBY Z PRODEJE DM A MATERIÁLU	71 681	39 470
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku (DM)	50 473	12 982
Tržby z prodeje materiálu	21 208	26 488
ZŮSTATKOVÁ CENA PRODANÉHO DLOUHODOBÉHO MAJETKU A MATERIÁLU	63 940	33 420
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	38 030	6 106
Prodaný materiál	25 910	27 314
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	10 330	81 188
Ostatní provozní výnosy	108 679	119 395
Ostatní provozní náklady	112 000	58 218
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	53 067	125 866
Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	- 1 514	- 181
Výnosové úroky	106	418
Nákladové úroky	16 990	21 386
Ostatní finanční výnosy	17 578	14 249
Ostatní finanční náklady	36 483	15 165
FINANČNÁ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	- 34 275	- 21 703
DAŇ Z PŘÍJMŮ ZA BĚŽNOU ČINNOST	4 809	30 660
-splatná	- 2 775	35 019
-odložená	7 584	- 4 359
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	13 983	73 503
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ (+/-)	13 983	73 503
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM (+/-)	18 792	104 163

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 11: Heineken ČR: Výkaz zisku a ztrát 2015-2017 (tis. Kč)

	2015	2016	2017
TRŽBY Z PRODEJE VÝROBKŮ A SLUŽEB	2 923 251	2 877 684	2 808 096
TRŽBY ZA PRODEJ ZBOŽÍ	246 313	316 503	326 608
VÝKONOVÁ SPOTŘEBA	2 290 007	2 257 107	2 203 842
Náklady vynaložené na prodané zboží	132 409	171 599	150 904
Spotřeba materiálu a energie	953 274	910 059	882 420
Služby	1 204 324	1 175 449	1 170 518
Změna stavu vnitropodnikových zásob vlastní činnosti	- 12 661	10 867	5 570
OSOBNÍ NÁKLADY	455 427	439 428	442 433
Mzdové náklady	331 767	325 584	320 369
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	123 660	113 844	122 064
Ostatní náklady	20 242	12 014	21 685
Úpravy hodnot v provozní oblasti	254 632	318 483	269 707
Ostatní provozní výnosy	132 664	177 600	183 206
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku (DM)	12 737	33 420	13 717
Tržby z prodeje materiálu	17 368	15 402	15 557
Jiné provozní výnosy	102 889	128 778	153 932
Ostatní provozní náklady	69 092	121 465	133 581
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	6 807	3 795	18 826
Zůstatková cena prodaného materiálu	20 369	22 984	26 006
Daně a poplatky	12 257	18 512	22 068
Rezervy v provozní oblasti	- 10 071	16 287	2 295
Jiné provozní náklady	39 730	59 887	64 386
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	246 061	224 437	262 814
Výnosové úroky a podobné výnosy	637	443	480
Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	- 22 906	- 4 414	- 1 174
Nákladové úroky a podobné náklady	16 643	15 113	9 646
Ostatní finanční výnosy	5 585	3 286	27 350
Ostatní finanční náklady	8 824	1 945	30 734
FINANČNÁ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	- 12 639	- 8 915	- 11 376
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM (+/-)	233 422	215 522	251 438
DAŇ Z PŘÍJMŮ ZA BĚŽNOU ČINNOST	40 427	47 658	45 040
-splatná	31 889	47 465	49 158
-odložená	- 1 462	193	- 4 118
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PO ZDANĚNÍ	192 995	167 864	206 398
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ (+/-)	192 995	167 864	206 398

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 12: Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod: Rozvaha – aktiva (tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
AKTIVA CELKEM	150 970	160 515	181 980	196 179	211 926
DLOUHODOBÝ MAJETEK – CELKEM	79 142	93 695	91 534	100 606	116 068
DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK	1 348	1 261	845	1 069	611
Ocenitelná práva	151	267	193	146	99
Software	1 197	994	652	923	460
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	-	-	-	-	52
DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK	75 817	91 438	90 689	99 537	115 457
Pozemky	4 947	6 411	6 411	6 920	6 913
Stavby	47 594	56 552	56 993	56 188	54 459
Hmotné věci movité a jejich soubory	23 034	23 883	24 671	33 566	47 446
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný	-	-	2 400	2 000	2 000
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	242	4 592	214	863	4 639
DLOUHODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK	1 977	996	-	-	-
Jiný dlouhodobý finanční majetek	1 777	996	-	-	-
Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	200	-	-	-	-
OBĚŽNÁ AKTIVA - CELKEM	66 539	63 209	87 069	92 257	92 163
ZÁSoby	19 549	15 978	16 718	18 417	17 584
Materiál	10 873	9 066	10 474	12 644	11 275
Nedokončená výroba a polotovary	7 652	5 757	5 009	4 455	5 044
Výrobky	803	1 009	1 096	1 230	1 201
Zboží	221	146	139	88	64
DLOUHODOBÉ POHLEDÁVKY	-	-	1 041	523	634
Jiné pohledávky	-	-	1 041	523	634
KRÁTKODOBÉ POHLEDÁVKY	13 086	13 813	16 673	68 086	56 597
Pohledávky z obchodních vztahů	4 141	11 124	10 224	13 029	11 483
Pohledávky - ovládaná ne bo ovládající osoba	-	-	-	52 360	41 205
Stát – daňové pohledávky	-	-	2 169	312	1 068
Krátkodobé poskytnuté zálohy	1 603	1 379	3 176	1 048	1 655
Dohadné účty aktivní	20	7	16	298	373
Jiné pohledávky	7 322	1 303	1 088	1 039	813
KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK	33 904	33 418	52 637	5 231	17 348
Peněžní prostředky v pokladně	583	526	796	874	706
Peněžní prostředky na účtech	33 321	32 892	51 841	4 357	16 642
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ AKTIV	5 289	3 611	3 377	3 316	3 695
Náklady příštích období	5 127	3 228	3 234	3 096	3 670
Příjmy příštích období	162	383	143	220	25

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 13 Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod: Rozvaha – pasiva (tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
PASIVA	150 967	160 515	181 980	196 179	211 926
VLASTNÍ KAPITÁL – CELKEM	133 729	139 293	148 026	159 160	163 526
ZÁKLADNÍ KAPITÁL	113 503	113 503	113 503	113 503	113 503
Základní kapitál	116 148	116 148	116 148	116 148	116 148
Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)	- 2 645	- 2 645	- 2 645	- 2 645	- 2 645
FONDY ZE ZISKU	8 273	8 381	8 702	8 615	8 671
Rezervní fond	8 210	8 265	8 556	8 556	8 556
Statutární a ostatní fondy	63	116	146	59	115
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ MINULÝCH LET	10 854	11 598	16 818	25 521	36 647
Nerozdělený zisk minulých let	10 854	11 598	16 818	25 521	36 647
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ BĚŽNÉHO ÚČETNÍHO OBDOBÍ (+/-)	1 099	5 811	9 003	11 521	4 705
CIZÍ ZDROJE – CELKEM	16 460	20 561	33 405	35 563	47 522
REZERVY	-	-	2 053	-	-
Rezerva na daň z příjmů	-	-	2 053	-	-
DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY	702	477	8 130	7 367	17 866
Závazky k úvěrovým institucím	-	-	7 597	6 343	16 597
Odložený daňový závazek	702	477	533	1 024	1 269
KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY	15 758	20 084	23 222	28 196	29 656
Závazky z obchodních vztahů	4 815	5 143	6 743	11 087	8 499
Závazky k úvěrovým institucím	-	-	1 254	1 254	5 347
Závazky k zaměstnancům	1 812	1 667	1 664	1 896	2 132
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	972	964	1 001	1 068	1 235
Stát – daňové závazky a dotace	2 450	4 291	3 818	3 009	2 003
Krátkodobé přijaté zálohy	5 363	7 390	8 717	9 659	10 299
Dohadné účty pasivní	346	623	16	115	79
Jiné závazky	-	6	9	108	62
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ PASIV	778	661	549	1 456	878
Výdaje příštích období	778	661	549	1 456	878

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 14: Měšťanský pivovar Havl. Brod: Výkaz zisku a ztrát 2013-2014 (tis. Kč)

	2013	2014
TRŽBY ZA PRODEJ ZBOŽÍ	5 715	2 096
Náklady vynaložené na prodané zboží	4 716	1 623
+Obchodní marže	999	473
Výkony	112 405	120 541
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	111 453	122 065
Změna stavu zásob vlastní činnosti	952	- 1 524
Aktivace	-	-
Výkonová spotřeba	56 112	60 082
Spotřeba materiálu a energie	38 875	39 759
Služby	17 237	20 323
+Přidaná hodnota	57 292	60 932
OSOBNÍ NÁKLADY	34 720	33 722
Mzdové náklady	24 135	22 975
Odměny členům orgánů obchodní korporace	1 334	1 915
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	8 610	8 223
Sociální náklady	641	609
DANĚ A POPLATKY	555	1 084
ODPISY DHM A DNHM	16 542	12 276
TRŽBY Z PRODEJE DM A MATERIÁLU	4 680	2 191
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku (DM)	1 372	243
Tržby z prodeje materiálu	3 308	1 948
ZŮSTATKOVÁ CENA PRODANÉHO DLOUHODOBÉHO MAJETKU A MATERIÁLU	3 533	1 831
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	530	21
Prodaný materiál	3 003	1 810
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	1 716	2 363
Ostatní provozní výnosy	612	1 241
Ostatní provozní náklady	4 188	4 483
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	1 330	8 605
Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	-	200
Výnosové úroky	346	277
Nákladové úroky	-	-
Ostatní finanční výnosy	1 140	651
Ostatní finanční náklady	722	670
FINANČNÁ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	764	58
DAŇ Z PŘÍJMŮ ZA BĚŽNOU ČINNOST	995	2 822
-splatná	1 261	3 077
-odložená	- 266	- 255
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	1 099	5 841
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ (+/-)	1 099	5 841
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM (+/-)	2 094	8 663

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 15: Měšťanský pivovar Havl. Brod: Výkaz zisku a ztrát 2015-2017 (tis. Kč)

	2015	2016	2017
TRŽBY Z PRODEJE VÝROBKŮ A SLUŽEB	126 094	136 757	137 609
TRŽBY ZA PRODEJ ZBOŽÍ	1 747	1 713	1 199
VÝKONOVÁ SPOTŘEBA	66 589	71 458	73 257
Náklady vynaložené na prodané zboží	1 353	1 280	919
Spotřeba materiálu a energie	40 539	42 965	44 550
Služby	24 697	27 213	27 788
OSOBNÍ NÁKLADY	35 330	40 506	45 885
Mzdové náklady	26 071	29 976	33 923
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	9 259	10 530	11 962
Ostatní náklady	-	-	-
Úpravy hodnot v provozní oblasti	11 976	6 239	12 155
Ostatní provozní výnosy	3 275	3 747	2 995
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku (DM)	360	632	149
Tržby z prodeje materiálu	2 022	1 707	1 566
Jiné provozní výnosy	893	1 408	1 280
Ostatní provozní náklady	5 292	10 097	5 483
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	18	122	42
Zůstatková cena prodaného materiálu	1 621	1 309	1 389
Daně a poplatky	586	486	544
Jiné provozní náklady	3 067	8 180	3 508
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	11 276	13 532	5 581
Výnosové úroky a podobné výnosy	249	932	1 349
Nákladové úroky a podobné náklady	96	101	130
Ostatní finanční výnosy	371	105	1 537
Ostatní finanční náklady	688	2 298	462
FINANČNÁ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	- 164	474	458
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM (+/-)	11 112	14 006	6 039
DAŇ Z PŘÍJMŮ ZA BĚŽNOU ČINNOST	2 109	2 485	1 334
-splatná	2 053	1 994	1 088
-odložená	56	491	246
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PO ZDANĚNÍ	9 003	11 521	4 705
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ (+/-)	9 003	11 521	4 705

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 16: Pivovary Staropramen: Rozvaha – aktiva (tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
AKTIVA CELKEM	33 100 294	29 215 971	29 981 000	27 728 000	27 570 000
DLOUHODOBÝ MAJETEK – CELKEM	31 174 464	27 450 337	28 340 000	26 031 000	25 848 000
DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK	16 244 177	14 995 437	14 412 000	12 180 000	12 004 000
Ocenitelná práva	13 414	16 336	28 000	2 000	-
Software	19 910	16 838	12 000	10 000	8 000
Goodwill	16 209 055	14 962 263	14 372 000	12 168 000	11 994 000
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	1 798	-	-	-	2 000
DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK	3 219 944	3 280 883	3 258 000	3 232 000	3 239 000
Pozemky	757 367	757 367	755 000	755 000	755 000
Stavby	703 606	687 757	703 000	687 000	713 000
Hmotné věci movité a jejich soubory	1 701 817	1 721 553	1 672 000	1 624 000	1 564 000
Jiný dlouhodobý hmotný majetek	260	260	-	-	-
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný	4 260	-	-	-	-
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	52 634	113 946	128 000	166 000	207 000
DLOUHODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK	11 710 343	9 174 017	10 670 000	10 619 000	10 605 000
Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	11 709 577	9 173 691	10 605 000	10 605 000	10 605 000
Jiný dlouhodobý finanční majetek	766	326	-	-	-
Zápůjčky a úvěry	-	-	65 000	14 000	-
OBĚŽNÁ AKTIVA - CELKEM	1 451 998	1 269 187	1 202 000	1 248 000	1 276 000
ZÁSoby	159 542	155 122	157 000	168 000	178 000
Materiál	84 929	78 871	80 000	74 000	86 000
Nedokončená výroba a polotovary	20 568	21 151	15 000	17 000	18 000
Výrobky	53 057	53 943	58 000	74 000	65 000
Zboží	988	1 157	4 000	3 000	9 000
KRÁTKODOBÉ POHLEDÁVKY	980 504	970 266	799 000	887 000	1 033 000
Pohledávky z obchodních vztahů	426 391	469 886	516 000	441 000	435 000
Pohledávky - ovládaná ne bo ovládající osoba	494 235	-	-	-	575 000
Stát – daňové pohledávky	12 094	12 323	6 000	-	-
Krátkodobé poskytnuté zálohy	14 789	5 337	3 000	4 000	9 000
Dohadné účty aktivní	12 321	7 587	8 000	8 000	13 000
Jiné pohledávky	20 674	475 133	266 000	434 000	1 000
KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK	311 952	143 799	246 000	193 000	65 000
Peněžní prostředky v pokladně	1 386	2 366	1 000	6 000	6 000
Peněžní prostředky na účtech	310 566	141 433	245 000	187 000	59 000
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ AKTIV	473 832	496 447	439 000	449 000	446 000
Náklady příštích období	449 512	462 234	398 000	393 000	410 000
Příjmy příštích období	24 320	34 213	41 000	56 000	36 000

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 17: Pivovary Staropramen: Rozvaha – pasiva (tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
PASIVA	33 100 294	29 215 971	29 961 000	27 728 000	27 704 865
VLASTNÍ KAPITÁL – CELKEM	11 011 174	7 859 513	15 117 000	13 444 000	13 443 865
ZÁKLADNÍ KAPITÁL	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Základní kapitál	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
KAPITÁLOVÉ FONDY	11 709 258	11 709 258	18 028 000	18 028 000	18 028 000
Ostatní kapitálové fondy	11 709 258	11 709 258	18 028 000	18 028 000	18 028 000
FONDY ZE ZISKU	100 000	100 000	100 000	-	-
Ostatní rezervní fondy	100 000	100 000	100 000	-	-
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ MINULÝCH	-	- 1 798 084	- 4 236 000	- 3 911 000	- 5 584 000
Nerozdělený zisk minulých let	-	- 1 798 084	- 4 236 000	- 3 911 000	- 5 584 000
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ BĚŽNÉHO ÚČETNÍHO OBDOBÍ (+/-)	- 1 798 084	- 3 151 661	225 000	- 1 673 000	- 135
CIZÍ ZDROJE – CELKEM	22 021 379	21 282 694	14 795 000	14 237 000	14 216 000
REZERVY	5 108	3 055	8 000	5 000	2 000
Rezerva na daň z příjmů	-	-	-	-	-
Ostatní rezervy	5 108	3 055	8 000	5 000	2 000
DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY	19 147 607	18 901 315	13 090 000	12 593 000	12 524 000
Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	16 426 950	16 426 950	10 767 000	10 767 000	10 767 000
Odložený daňový závazek	2 720 657	2 474 365	2 323 000	1 826 000	1 757 000
KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY	2 868 664	2 378 324	1 697 000	1 639 000	1 690 000
Závazky k úvěrovým institucím	-	-	-	57 000	-
Závazky z obchodních vztahů	758 259	773 636	841 000	802 000	926 000
Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	1 328 976	-	-	-	-
Závazky k zaměstnancům	18 748	19 012	21 000	20 000	20 000
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	10 712	10 728	11 000	11 000	12 000
Stát – daňové závazky a dotace	132 514	135 337	131 000	125 000	117 000
Krátkodobé přijaté zálohy	393 518	387 516	409 000	371 000	353 000
Dohadné účty pasivní	225 937	297 035	284 000	253 000	262 000
Bankovní úvěry a výpomoci	-	755 060	-	-	-
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ PASIV	67 741	73 764	49 000	47 000	45 000
Výdaje příštích období	63 656	67 634	44 000	44 000	44 000
Výnosy příštích období	4 085	6 130	5 000	3 000	1 000

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 18: Pivovary Staropramen: Výkaz zisku a ztrát 2013-2014 (tis. Kč)

	2013	2014
TRŽBY ZA PRODEJ ZBOŽÍ	43 322	27 033
Náklady vynaložené na prodané zboží	30 108	14 714
+Obchodní marže	13 214	12 319
Výkony	5 719 931	4 103 971
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	5 691 769	4 084 484
Změna stavu zásob vlastní činnosti	24 585	19 487
Aktivace	3 577	-
Výkonová spotřeba	3 372 830	2 591 506
Spotřeba materiálu a energie	1 527 934	1 241 216
Služby	1 844 896	1 350 290
+Přidaná hodnota	2 360 315	1 524 784
OSOBNÍ NÁKLADY	575 462	445 145
Mzdové náklady	421 146	325 291
Odměny členům orgánů obchodní korporace	-	-
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní	144 692	113 406
Sociální náklady	9 624	6 448
DANĚ A POPLATKY	20 203	6 737
ODPISY DHM A DNHM	793 314	544 229
TRŽBY Z PRODEJE DM A MATERIÁLU	172 049	27 970
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku (DM)	101 566	7 235
Tržby z prodeje materiálu	70 483	20 735
ZŮSTATKOVÁ CENA PRODANÉHO DLOUHODOBÉHO MAJETKU A	188 038	14 840
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého	130 466	2 906
Prodaný materiál	57 572	11 934
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích	1 037 430	1 079 755
Ostatní provozní výnosy	56 198	53 349
Ostatní provozní náklady	83 640	45 937
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	- 109 525	- 530 540
Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	-	1 431 559
Výnosové úroky	187	509
Nákladové úroky	2 095 489	1 475 279
Ostatní finanční výnosy	6 599	-
Ostatní finanční náklady	13 730	14 248
FINANČNÁ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	- 2 037 510	- 2 920 577
DAŇ Z PŘÍJMŮ ZA BĚŽNOU ČINNOST	- 296 146	- 241 629
-splatná	2 417	4 663
-odložená	- 298 563	- 246 292
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	- 1 850 889	- 3 209 488
Mimořádné výnosy	146 593	57 827
Mimořádné náklady	93 506	-
Mimořádný výsledek hospodaření	52 787	57 827
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ (+/-)	- 1 798 084	- 3 151 561
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM (+/-)	-2094230	-3393290

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 19: Pivovary Staropramen: Výkaz zisku a ztrát 2015-2017 (tis. Kč)

	2015	2016	2017
TRŽBY Z PRODEJE VÝROBKŮ A SLUŽEB	4 053 000	3 839 000	3 719 000
TRŽBY ZA PRODEJ ZBOŽÍ	48 000	46 000	77 000
VÝKONOVÁ SPOTŘEBA	2 626 000	2 569 000	2 540 000
Náklady vynaložené na prodané zboží	27 000	34 000	41 000
Spotřeba materiálu a energie	1 214 000	1 157 000	1 115 000
Služby	1 385 000	1 378 000	1 384 000
Změna stavu vnitropodnikových zásob vlastní činnosti	- 26 000	- 13 000	- 5 000
OSOBNÍ NÁKLADY	445 000	424 000	448 000
Mzdové náklady	326 000	311 000	326 000
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	112 000	106 000	115 000
Ostatní náklady	7 000	7 000	7 000
Úpravy hodnot v provozní oblasti	952 000	2 590 000	564 000
Ostatní provozní výnosy	96 000	90 000	116 000
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku (DM)	28 000	13 000	15 000
Tržby z prodeje materiálu	19 000	17 000	25 000
Jiné provozní výnosy	49 000	60 000	76 000
Ostatní provozní náklady	796 000	68 000	93 000
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	11 000	3 000	8 000
Zůstatková cena prodaného materiálu	9 000	8 000	11 000
Daně a poplatky	9 000	10 000	4 000
Rezervy v provozní oblasti	5 000	- 3 000	- 3 000
Jiné provozní náklady	762 000	50 000	73 000
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	- 609 000	- 1 650 000	272 000
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku - podíly	557 000	452 000	524 000
Výnosové úroky a podobné výnosy	2 000	4 000	6 000
Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	- 1 432 000	-	-
Nákladové úroky a podobné náklady	1 269 000	955 000	955 000
Ostatní finanční výnosy	-	5 000	-
Ostatní finanční náklady	32 000	13 000	43 000
FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	690 000	- 507 000	- 468 000
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM (+/-)	81 000	- 2 157 000	- 196 000
DAŇ Z PŘÍJMŮ ZA BĚŽNOU ČINNOST	- 144 000	- 484 000	- 61 000
-splatná	8 000	12 000	8 000
-odložená	- 152 000	- 496 000	- 69 000
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PO ZDANĚNÍ	225 000	- 1 673 000	- 135 000
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ (+/-)	225 000	- 1 673 000	- 135 000

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 20: Svijany: Rozvaha – aktiva (tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
AKTIVA CELKEM	691 257	731 829	902 132	962 930	1 127 699
DLOUHODOBÝ MAJETEK – CELKEM	459 955	528 101	691 924	706 532	742 013
DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK	2 431	2 121	2 149	1 210	1 270
Software	2 123	1 953	2 079	887	883
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	308	168	70	323	387
DLOUHODOBÝ HDMOTNÝ MAJETEK	433 400	479 861	509 725	509 461	580 207
Pozemky	10 814	15 959	16 736	16 736	16 736
Stavby	226 029	245 754	254 628	285 807	344 705
Hmotné věci movité a jejich soubory	161 295	196 002	208 266	183 718	206 819
Jiný dlouhodobý hmotný majetek	6 860	6 860	6 860	9 551	9 439
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	11 380	-	-	-	-
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	17 022	15 286	23 235	13 649	2 508
DLOUHODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK	24 124	46 119	180 050	195 861	160 536
Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	12 202	12 202	12 202	12 202	13 149
Jiný dlouhodobý finanční majetek	11 922	23 917	1 000	1 000	1 000
Zápůjčky a úvěry - ovládaná nebo ovládající osoba	-	-	110 500	134 500	130 000
Zápůjčky a úvěry	-	10 000	56 348	48 159	16 387
OBĚŽNÁ AKTIVA - CELKEM	164 903	178 650	180 780	219 760	350 806
ZÁSOBY	59 353	51 392	59 765	82 553	86 013
Materiál	42 837	36 220	47 461	66 525	65 803
Nedokončená výroba a polotovary	14 177	12 903	8 962	12 785	16 807
Výrobky	2 339	2 269	3 342	3 181	3 365
Zboží	-	-	-	62	38
DLOUHODOBÉ POHLEDÁVKY	-	-	-	7 107	6 589
Pohledávky z obchodních vztahů	-	-	-	7 107	6 589
KRÁTKODOBÉ POHLEDÁVKY	72 004	114 124	100 684	74 648	172 418
Pohledávky z obchodních vztahů	18 852	57 403	55 128	43 392	128 361
Stát – daňové pohledávky	7 442	6 962	3 016	2 438	2 730
Krátkodobé poskytnuté zálohy	5 248	15 581	10 896	10 062	11 373
Dohadné účty aktivní	62	117	205	279	511
Jiné pohledávky	40 400	34 061	31 439	18 477	29 443
KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK	33 546	13 134	20 331	55 452	85 786
Peněžní prostředky v pokladně	448	390	593	756	426
Peněžní prostředky na účtech	33 098	12 744	19 738	54 696	85 360
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ AKTIV	66 399	25 078	29 428	36 638	34 880
Náklady příštích období	66 399	23 692	29 328	36 044	34 304
Příjmy příštích období	-	1 386	100	594	576

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 21: Svijany: Rozvaha – pasiva (tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
PASIVA	691 256	731 830	902 132	962 930	1 127 699
VLASTNÍ KAPITÁL – CELKEM	401 116	571 890	729 950	819 444	1 003 015
ZÁKLADNÍ KAPITÁL	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Základní kapitál	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
FONDY ZE ZISKU	2 089	2 089	2 089	2 089	2 089
Rezervní fond	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Statutární a ostatní fondy	89	89	89	89	89
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ MINULÝCH	210 084	389 028	459 733	571 061	757 864
Nerozdělený zisk minulých let	214 355	393 592	464 423	572 211	761 978
Neuhrazená ztráta minulých let	- 4 623	- 4 623	- 4 623	- 4 623	- 4 623
Jiný výsledek hospodaření minulých let	352	59	- 67	3 473	509
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ BĚŽNÉHO ÚČETNÍHO OBDOBÍ (+/-)	178 943	170 773	258 128	236 294	233 062
CIZÍ ZDROJE – CELKEM	131 350	121 309	168 211	138 138	118 699
REZERVY	-	-	3 263	4 020	-
Ostatní rezervy	-	-	3 263	4 020	-
DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY	56 657	25 521	46 376	38 935	35 314
Závazky z obchodních vztahů	30	30	30	30	-
Závazky k úvěrovým institucím	-	-	15 670	6 430	-
Závazky - ovládající a řídicí osoba	34 948	-	-	-	-
Jiné závazky	1 600	-	-	-	-
Odložený daňový závazek	20 079	25 491	30 676	32 475	35 314
KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY	74 693	95 788	118 572	95 183	83 385
Závazky z obchodních vztahů	24 734	38 162	59 787	43 835	28 691
Závazky k zaměstnancům	2 622	2 571	2 926	3 029	3 585
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	1 481	1 807	1 650	1 686	2 107
Stát – daňové závazky a dotace	45 600	52 101	52 296	43 851	45 162
Krátkodobé přijaté zálohy	168	216	730	1 709	2 478
Dohadné účty pasivní	58	879	1 137	1 020	1 238
Jiné závazky	30	52	46	53	124
BANKOVNÍ ÚVĚRY A VÝPOMOCI	154 030	34 990	-	-	-
Bankovní úvěry dlouhodobé	100 630	25 750	-	-	-
Bankovní úvěry krátkodobé	53 400	9 240	-	-	-
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ PASIV	4 760	3 641	3 971	5 348	5 985
Výdaje příštích období	4 760	3 628	3 964	5 275	5 961
Výnosy příštích období	-	13	7	73	24

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 22: Svijany: Výkaz zisku a ztrát 2013-2015 (tis. Kč)

	2013	2014
TRŽBY ZA PRODEJ ZBOŽÍ	82	15
Náklady vynaložené na prodané zboží	88	45
+Obchodní marže	- 6	- 30
Výkony	1 085 826	1 013 867
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	1 089 363	1 014 807
Změna stavu zásob vlastní činnosti	- 3 537	- 940
Aktivace	-	-
Výkonová spotřeba	752 270	687 829
Spotřeba materiálu a energie	306 585	271 932
Služby	445 685	415 897
+Přidaná hodnota	333 550	326 008
OSOBNÍ NÁKLADY	64 693	62 673
Mzdové náklady	47 430	46 103
Odměny členům orgánů obchodní korporace	-	-
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15 688	15 111
Sociální náklady	1 575	1 459
DANĚ A POPLATKY	882	1 012
ODPISY DHM A DNHM	39 299	44 893
TRŽBY Z PRODEJE DM A MATERIÁLU	17 580	5 058
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku (DM)	49	301
Tržby z prodeje materiálu	17 531	4 757
ZŮSTATKOVÁ CENA PRODANÉHO DLOUHODOBÉHO MAJETKU A MATERIÁLU	10 902	4 471
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	-	39
Prodaný materiál	10 902	4 432
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	- 240	- 1 353
Ostatní provozní výnosy	220	1 257
Ostatní provozní náklady	2 531	4 139
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	233 283	216 488
Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti		
Výnosové úroky	492	1 070
Nákladové úroky	11 850	4 861
Ostatní finanční výnosy	1 226	481
Ostatní finanční náklady	1 637	1 573
FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	- 11 769	- 4 883
DANĚ Z PŘÍJMŮ ZA BĚŽNOU ČINNOST	42 572	40 833
-splatná	38 516	35 421
-odložená	4 056	5 412
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	178 942	170 772
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ (+/-)	180 168	171 253
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM (+/-)	221 515	211 605

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 23: Svijany: Rozvaha – Výkaz zisku a ztrát 2015-2017 (tis. Kč)

	2015	2016	2017
TRŽBY Z PRODEJE VÝROBKŮ A SLUŽEB	1100310	1099199	1196973
TRŽBY ZA PRODEJ ZBOŽÍ	622	673	3692
VÝKONOVÁ SPOTŘEBA	780236	798453	900408
Náklady vynaložené na prodané zboží	723	932	3447
Spotřeba materiálu a energie	271617	266850	284180
Služby	507896	530671	612781
Změna stavu vnitropodnikových zásob vlastní činnosti	2694	-630	-4400
OSOBNÍ NÁKLADY	69951	73880	84936
Mzdové náklady	51748	54983	63005
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	16898	17558	20216
Ostatní náklady	1305	1339	1715
Úpravy hodnot v provozní oblasti	55487	58658	52084
Ostatní provozní výnosy	20307	16718	23270
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku (DM)	87	305	3071
Tržby z prodeje materiálu	15386	14096	17047
Jiné provozní výnosy	4834	2317	3152
Ostatní provozní náklady	20755	12177	14221
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	1569	8	16
Zůstatková cena prodaného materiálu	4807	2340	3084
Daně a poplatky	1132	1113	1214
Rezervy v provozní oblasti	0	0	0
Jiné provozní náklady	13247	8716	9907
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	169521	196647	176686
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku - podíly	100600	100000	90600
Výnosové úroky a podobné výnosy	1804	2556	2485
Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	0	0	0
Nákladové úroky a podobné náklady	411	172	38
Ostatní finanční výnosy	1135	202	2417
Ostatní finanční náklady	2510	1768	6182
FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	100618	100818	89282
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM (+/-)	297265	270339	265968
DAŇ Z PŘÍJMŮ ZA BĚŽNOU ČINNOST	34045	39137	32906
-splatná	32246	33951	30068
-odložená	1799	5186	2838
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PO ZDANĚNÍ	258128	236294	233062
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ (+/-)	258128	236294	233062

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

Příloha 24: Výpočet HHI 2012

Výstav	Podnik	Podíl na trhu (si)	Podíl na trhu (si ²)
7 777 660	Plzeňský Prazdroj, a.s.	45,3100	2052,9995
3 160 163	Pivovary Staropramen, a.s.	18,4100	338,9299
2 436 626	Heineken Česká republika, a. s.	14,1950	201,4970
1 338 072	Budějovický Budvar, n.p.	7,7952	60,7645
757 492	PMS Přerov, a.s.	4,4129	19,4736
594 363	Pivovar Svijany, a.s.	3,4626	11,9893
212 874	Pivovar Bernard	1,2401	1,5379
137 615	Pivovar Nymburk, s.r.o.	0,8017	0,6427
124 147	Primátor, a.s.	0,7232	0,5231
91 836	Krakonoš, s. r. o.	0,5350	0,2862
82 264	Měšťanský pivovar v Poličce, a. s.	0,4792	0,2297
78 690	Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod, a.s.	0,4584	0,2102
74 941	Tradiční pivovar v Rakovníku, a. s.	0,4366	0,1906
68 238	Bohemia Regent, a.s.	0,3975	0,1580
64 833	Pardubický pivovar a. s.	0,3777	0,1427
63 770	Měšťanský pivovar Strakonice, a.s.	0,3715	0,1380
36 678	závod pivovar Pelhřimov	0,2137	0,0457
34 072	Žatecký pivovar, spol. s r. o.	0,1985	0,0394
21 045	Czech Beverage Industry Company, a. s.	0,1226	0,0150
8 999	Pivovar Podkováň, s. r. o.	0,0524	0,0027
1 046	Pivo Praha, spol. s r.o.	0,0061	0,0000
17 165 424		100,00	2689,82

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování

Příloha 25: Výpočet HHI 2017

Výstav	Podnik	Podíl na trhu (si)	Podíl na trhu (si ²)
8 314 817	Plzeňský Prazdroj, a.s.	44,4951	1979,8145
2 976 604	Pivovary Staropramen, s.r.o.	15,9287	253,7238
2 239 462	Heineken Česká republika, a.s.	11,9840	143,6172
1 542 995	Budějovický Budvar, n.p.	8,2570	68,1786
751 807	PMS Přerov, a.s.	4,0231	16,1857
729 671	Pivovary Lobkowicz Group, a.s.	3,9047	15,2466
649 251	Pivovar Svijany, a.s.	3,4743	12,0710
325 981	Rodinný pivovar Bernard, a.s.	1,7444	3,0430
157 168	Pivovar Nymburk, s.r.o.	0,8411	0,7074
132 567	Tradiční pivovar v Rakovníku, a.s.	0,7094	0,5033
119 611	Primátor, a.s.	0,6401	0,4097
119 208	Krakonoš, s.r.o.	0,6379	0,4069
114 551	Měšťanský pivovar v Poličce, a.s.	0,6130	0,3758
96 721	Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod, a.s.	0,5176	0,2679
87 601	Pivovar Samson, a.s.	0,4688	0,2198
77 519	Bohemia Regent, a.s.	0,4148	0,1721
71 878	Pardubický pivovar, a.s.	0,3846	0,1479
54 202	DUDÁK - Měšťanský pivovar Strakonice, a.s.	0,2901	0,0841
51 701	DUP družstvo Pelhřimov, závod pivovar Pelhřimov	0,2767	0,0765
31 247	Žatecký pivovar, s.r.o.	0,1672	0,0280
16 729	Zámecký pivovar Břeclav, s.r.o.	0,0895	0,0080
14 422	Únětický pivovar, a.s.	0,0772	0,0060
6 982	Podkováň, s.r.o.	0,0374	0,0014
2 850	Pivovar a restaurace U Fleků, s.r.o.	0,0153	0,0002
860	Pivo Praha, s.r.o.	0,0046	0,0000
632	Hana Mayerová rodinný pivovar Berounský medvěd	0,0034	0,0000
18 687 037		100,00	2495,30

Zdroj: ČSPS, vlastní zpracování